

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF
Felolvasó szerkesztő: BRAUN SÁNDOR
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG

Egész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Szépen vagyunk.

Budapest, április 21.

(v.) Szépen vagyunk. Az a nyolcszázézer ember, aki a fővárosban él, mázeer jóllakhatott, ha kétszeres-harmadfél-szeresét fizette meg az eleségrendes árainak; holnap még drágább áron kapkodják el a piacról a gyérült készleteket; s minthogy hajón és kocsin csak igen csekély része hozható a fővárosba annak az óriási eleségmennyiségnek, amit Budapest népe naponként elfogyaszt, mert a Dunának szorosabb értelemben vett partvidéke s a szomszédos falvak együttvéve a nagy metropolisnak egyetlen kerületét is alig láthatják el a szükséges élnivalóval, — tehát holnapután már beállhat a képtelen mértékig fokozott drágulás és a velejáró éhínség. Küszöböre jutottunk hát ama keserves állapotnak, amely ellenséges ostromtól körülrzárt városokban szokott bekövetkezni, amikor csak a legjobbmóduaknak jut egy falat hus és kenyér, a tömegeknek pedig csak bűzös, rothadt hulladék. S ez a csapás béke idején fenyegeti a fővárost, amikor köröskörül az országban rengeteg hus, liszt, vetemény állana rendelkezésére s csak szállított eszközökre volna szükség, hogy Budapest népe a rendes viszonyok közt folytathassa életét. Szépen vagyunk. Ez az ország jótormán egyedül

nyerterményeinek értékesítéséből él. Szarvasmarhája, baromfia, vaja, buzája, veteménye a külföldre vándorol s az idegen népek jó aránya özönlik hozzánk cserébe kivitt javainkért. Eme terményeink napok óta itthon hevernek, a vidéken roppant mennyiségek halmozódnak fel belőlük, amelyek viharosan kínálkoznak a helyi fogyasztásnak. A viharos kínálat persze viharos árnyallást okoz a falvakon s a vidéki városokban ugyanakkor, amikor a főváros népe máholnap méregdrága áron sem fog táplálékra szert tehetni. Budapest lakosságát tehát a drágaság teszi tönkre, a vidéki termelőt pedig az ugyanazon okból eredő értékesökkenés. Így jut koldusbotra a gazda a vidéken s a főváros népe Budapesten. Szépen vagyunk.

Főpiacunk Bécs. Annak a másfélmillió embernek Magyarország az élel-kamrája. Eddig úgy volt, hogy soha máshonnan nem szereztek be a bécsiek eleséget, csak mitőlünk. Nem mintha szerelmeseink lettek volna beléjük. De úgy találták, hogy a magyar liszt, zsír, hus, vetemény pótolhatatlan, mert olcsóbb és jobb, mint egyéb származású vetélytársai. Most Szerbiából, Oláhországból hozatnak Bécsbe húst és gabonát s Olaszországból veteményt, mert koplalni s drágaságot a nyakukra zudítani nem akarnak. Ha ez csak né-

hány napig tartana s a bécsi piac aztán szépen visszatérne megint mihozzánk, mihelyt a magyar tehervonatok ismét megmozdulnak, akkor is érzékeny kárt szenvedünk. Amde időközben a bécsi piac megtanul valamit, amit a mi kedvünkért nem fog egyhamar elfelejteni: megtanulja azt, hogy pótolhatók vagyunk. A vasúti sztrájknak egyik következtése tehát az, hogy legnagyobb és legjobb piacunkról saját magunk dobjuk ki magunkat. Szépen vagyunk.

Hát kőszene a magyar gyáriparnak meddig lesz? Ami készlet az egyes állomásokon hever, elég lehet egy-két napra. Ha az elfogy, jó az üzembeszüntetés. Nagyon röhög a markába az osztrák konkurrencia, amely ugysis sanda szemmel nézte iparfejlesztési erőfeszítéseinket s a megszorult magyar kereskedelmek kegyelemből és borzasztóan felszított árakon küldi majd le dunai hajókon selejtes portékát. A magyar gyárakból elbocsátott munkások százezerei pedig elesnek bérkeresetüktől s családotal éhezhetnek. Szépen vagyunk.

A művelt Nyugot, amely hazánkon keresztül kapta keleti postáját, elámul a magyar államszervezet anarchikus bomlottságán s azon a szörnyű zülletlen, amelyet közállapotaink mutatnak. És felveti a kérdést, alkalmas-e Magyarország ama kulturhivatás telje-

TÁRCA

Pörös akták.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —
Írta: Krúdy Gyula.

Az apám háznál minden esztendőben megfordult egy hatalmas, barna szép ur-asszony, bizonyos özvegy Szászi Magdaléna, aki hajdanában, de még későbbben is a legszebb asszony volt a Tiszántúlon.

Talán mert olyan kívánatos, ropogós asszonyember volt, hogy minden férfinak megakadt rajta a szeme, talán éppen azért rebesgették felőle, hogy igen gyenge szívvel vagyon a férfiak irányában. De hát minden kívánatos asszonynak az a sorsa, hogy kikapós hirtelen kerekedik előbb vagy utóbb. Könnyű a csunya asszonyoknak éretnyes hirtelen maradni. Ugyan ki törődnek a csunya hölgyek erkölceivel? A híres Szanyiszlóné, akinek nagyobb bajusza volt, mint vézna kis urának, akár tucatszámra tarthatott volna szeretőt. De hát nem tartott... Mig a szegény Szászi Magdaléna még a szemét se nyithatta ki jótormán; igaz, hogy úgy ragyogott a szeme, mint a drágakő vagy mint a sötét tenger, de máskor, mint az égboltzat. Persze, persze, régi nóta a szépszemű hölgyekről, hogy minden férfiú másnak látja a szemét.

Csak az öreg Dókus bácsi nem tudta, hogy milyen színe van a Szásziné szemének. Tán azért, mert sohasem nézett belé, vagy mert kerek okulárét viselt az

orrán? Vagy talán éppen azért, mert az öreg, deres szakállú fiskális volt éppen a Szásziné vagyongondnoka? Az előrelátó atyafiak ugyanis hamarosan tutorság alá helyezték az ura halála után a menyecskét. Hisz a hire volt, hogy mindennap egy ezüstveder tokaji aszuban mossa meg a haját, azért volt annak olyan évszesztő kékes-lekete színe. Az öreg Dókus Gáspár a szarvsbörpárnájába varrta a finom takarékpénztári könyveket; rajta ült, rajta aludt és dehogya is mert volna a menyecske szemébe nézni. Csak hogy Szászinének egyebe is volt a szemén kívül. Pirosajka, amelyről úgy folyt a hízlekedő szó, mint az esurगतott méz. De meg a kezének is olyan bársonyos volt a tapintása, amilyenről csak hajnali szenderegés közepette álmodik az ember szerelmes korában. És a kis szarvsbörpárnát bizony csak ki kellett fejteni az öreg fiskálisnak.

Kifejtette, meg újra bevarrta, de hát ha mindennap kifejtette volna, akkor se lett volna elegendő. Jajgatott is az öreg, — mert éppen azért esett rája az atyafiak választása, hogy kétfelé vágta a kabanosz-szívat és kétszerre szivta el — még a a könnyei is ma, dmem kiesordultak:

— Tönkreteszi magát az a bolond asszony... Aztán elmeheit koldulni a gyerekekkel együtt. Akkor majd foroghat szegény Szászi Gyurka a sirjában.

Pedig hát az volt az igazság, hogy az öreg soha se adott egyszerre annyi pénzt az asszony kezébe, hogy csak a kalapkontóját is kifizethette volna. Másrészt az is igaz, hogy a bécsi masamódok abban az időben égbekiáltó drágán árulták a kalapot.

Igy aztán szegény Szásziné egyebet se csinált, mint egész életében az atyafiakat meg az ügyvédek látogatta. Az atyafiaknak panaszkodott mostoha sorsán, az ügyvédeket pörökkel kereste fel. A gyermeke — tizesztendő fiacskája — a nagyapai háznál nevelődött. azzal nem volt gondja. Csak egy gondja volt: a vagyon, amelyen Dókus uram ült a szarvsbörpárnán. Ez a létező, de mégsem meglévő vagyon elvette a nyugalmát, boldogságát. Pörölt, folytonosan pörölt. Az egyik prókátor kidőlt a pörből, belefogott a másik. Az aktákat eleinte csak a karján lógó, gyöngyös kis erszénybe is betehette, később a kocsiláda is megduzzadt a papírosoktól. Nőttön-nőtt az aktacsomag, mint a mesebeli kásahegy.

A dohányszagu ügyvédi kancelláriákban sokszor elmézem, hogyan növekedik az a papírosszörnyeteg, amelynek annyi foga van, ahány levele. Ez a rémitő fogor megesz mindent, kettérropantja a közébe került. És az öreg ügyvédi irnokok lusta közönyvel még gyűjtik tovább, egymás tetejébe az aktákat.

És ezek az akták sohasem vesznek el. A kizsoltgált, poros iráscsomókat az öreg prókátoroktól átveszik a fiatalok és odahelyezik disznak, tekintélynek a frissen vakolt irodába, mint ahogy a rozsdás fegyvereket a falra akasztják. Vajjon nem remül-e meg a pörösködő ember, ha betéved az ócska iráscsomók közé, amelyek egykor ugy csapdosdát agyon az embereket, mint a légycsapó a legyeket?

Özvegy Szásziné pedig hordta, hordta a hintója hátuljához kötve a kocsiládát, amelyben a pöriratokat gyűjtögette. A pör-

Művésze, amelyre magát történelmileg jogosultnak mondja: hogy ő szolgáljon közvetlenül Európa keleti és nyugoti nemzetek közt? Pedig amely percben megrendül az európai közvéleményben az e fontos misszióra való rátermétségünk hite, tüstént elvesztjük tekintélyünket, megcsappan az eddig véghezvitt kultur munkánk jutalmául belénk helyezett bizalom s elfordul hazánktól az a tisztelet és rokonszenv, amelyet egy fél-század erőfeszítéseivel oly nehezen tudtunk Európában megszerezni. Szépen vagyunk.

Csupa szomorú pusztulás jár e képtelen háborúság nyomában. Kárt vallunk nemzeti vagyonunkban s erkölcsi javainkban. Ithon elszegényedünk, kifelé hírhedtünk. Barátaink megdöbbenve hátrálnak mellőlünk, ellenségeink kacagnak rajtunk. Gyönyörűen vagyunk.

ORSZÁGGYÜLÉS

Budapest, április 21.

Tisza István mintha pompásan ismerne azt a hangszert, amelyet magyar parlamentnek hívnak. Tudja, hogy valahányszor baj van odakünn, idebenn mért-földes beszédekkel mondanak s agyonbeszéli egymást, az ügyet, a félvilágot, ami szép is, jó is, de a szónoklattal nem lehet mozdonyt futtítani s vonatot elindítani. A miniszterelnök hát avval a sóhajttással lép a terembe ma, hogy: jaj, csak sokat ne beszéljenek!

Az első pillanatra úgy is látszik, hogy nem önti el a szóáradat a Házat. Kubik Béla röviden beszél és szárazon. Boesánatot kér, hogy tegnap azt kiáltotta az elnöknek, hogy hazudik. A jobboldalon méltatlankodnak: — Mindig gorombáskodnak s aztán szépen boesánatot kérnek, mint a rossz gyermekek. Üljön le!

Kubik hát le is ül, mert érzi, hogy ma még a személyes ügyeknek sincs semmi erejük. Odakünn a folyosókon egész csapatokban hullámanak a sztrájk-

koló vasutasok, izgatott és haragos beszédük áterjed a képviselőkre is s most már vége a türelemnek. Be kell szaladni a terembe, hogy mit is mond hát Tisza a dologról. Tisza pedig csakugyan ott áll már a helyén s miután kiment a távollevő kereskedelemügyi minisztert, aki a vasutasokkal van elfoglalva, elmondja a kormány nézetét a nagy kavarodásról. Azon kezd, hogy a legelső kötelessége a kormánynak az, hogy elinduljanak a vonatok, amire a baloldalon nevetnek s azt mondják: — Valami jobbat, mert ezt már tudjuk. Arra volnánk inkább kíváncsiak, hogy hogyan induljanak hát el ezek a vonatok! Tisza ezt is megmagyarázza s elárul valamit, ami egy percre megfogja az embereket. Azt, hogy a sztrájkoló tisztviselők helyére lömegeken jelentkeznek olyan emberek, akik szintén értenek a vasuti forgalomhoz.

Persze hogy Kaas Ivor dühöng leg-erősebben ezért a kijelentésért s szégyent, gyalázatot omló, amire a jobboldalon legott följárlanak a bárónak egy veder vizet. És igazuk van, mert Tisza István legott hozzá is teszi, hogy a följárlott szolgálatot a kormány nem fogadta el, mert nem akarja megfosztani a sztrájkolókat a kenyértől és ehhez a rendszabályhoz csak a végső szükség esetén nyulna. Ez is, a továbbiak is megnyugtatók egy kissé a Házat, mert a kormányelnök engedékenységéről beszél, de mindig úgy, hogy az állam tekintélyének megóvását helyezi az előtérbe. Aztán még kér is valamit. Rövid és objektív beszédek. Hiszen ha azt kérte volna, hogy a t. Ház végezze el a vasuti szolgálatot, azt még lehetett volna. De rövid beszédek?

Polónyi Géza sietett vele, hogy kiábrándítsa a miniszterelnököt naiv hitéből. A hivatalos hatalommal való visszaélésnek mondta a vasutasok letartóztatását, a jobboldaliak élénk tiltakozása mellett vádolta Tiszát, hogy tolvajlással gyanúsította meg a vasutasokat. Aztán támadt neki egy jó és okos ideája, az: hogy a civilistára szánt kétmilliót el kellene kérni a királytól a vasutasok számára. Ez tetszett s a baloldalon erősen tapsoltak ennek a pénzügyi megoldásnak. Polónyi pedig, ha már benne volt a Camille Desmoulins szerében, hát még egy merész intelmet vágott ki. Azt, hogy a kormány

ne nagyon támaszkodjék a katonaság szuronyaira, mert a szuronyok is — sztrájkolhatnak.

Már most aztán fölfordul minden, ha már a katonaságot is izgatják — mondták jobbról nyugtalankodva s Tisza Istvánnak kellett nagyhirtelen visszautasítania azt a kísérletet, hogy Polónyi, az immunitás védelme alatt, bünsz szándékkal lázítson a hadsereg ellen. Az ellenzék nevetett és gunyolódott, báró Kaas Ivor pedig dehogyan tudta megállani, hogy közbe ne süvöltőn:

— A főhadnagy ur beszél!

A hadsereg különben nem lázadt föl, de a t. Ház most már elvesztette a nyugalmát egészen s mire a miniszterelnök odaért beszédében, hogy a tegnap elfogott vasutasokat tovább is fogságban lehetett volna tartani, olyan láma kerekedett, hogy az ülést föl kellett függeszteni. Szünet után aztán Polónyi Géza beszélt személyes kérdésben, Hoek János pedig hosszú próféciákkal tarkított előadást köritett ama óhajta köre, hogy a kormány mondjon le.

A Ház órája három órát mutatott már ekkor s az ellenzéknek kiadták a jelszót, hogy Tiszát nem kell meghallgatni. Pedig Tisza beszélni akart.

Az obstrukciós időkből maradt minden eszközt működésbe hoztak hát balról s vagy egynegyed óráig zugott a vihar a Házban.

— Ne féljenek — mondja Tisza — nem akarok reflektálni arra a zagyva beszédre, melyet Hoek mondott.

Ez aztán végképpen föl kavarta a dolgokat. Az ellenzék tombolt s utójára kivonult az ülésteremből. Tisza István pedig reflektált a Hoek szavaira, aztán még egy szótartó intézett a vasutasokhoz, hogy tegyék lehetővé a kormánynak a helyzetből való békés kibontakozást.

A képviselőház ülése április 21-én.

— Kezdete délelőtt 1/11 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: gróf Tisza István, Lukács László.

Elnök: Megnyitja az ülést és jelenti, hogy napirend előt szót kértek: Polónyi Géza, Hoek János Rakovszky István, gróf Bathhányi Tivadar. Okolicsányi és Lengyel.

Kubik Béla tegnapi közbeszólásért, noha

rösködés is olyan, hogy az embernek csak egyszer kell belekóstolni, hogy végképp elmenjen tőle a gusztusa, vagy ellenkezőleg, kedvet kapjon hozzá. Olyan az, mint az ópium. Elbódítja, rabjává teszi az embert. Szászínének is csak egy pöre volt eleinte. Mire túrélt-fordult, már tuatnyi pöre volt. Pörölték őt az atyafiak, pörölte ő az atyafiakat. Fiskárius alig volt három vármegyében, akinek kalamusa papírra ne vetette volna a Szászíné nevét.

— Bolondság, hógom — mondogatta neki az apám, mikor esztendőnkint beállított az udvarra hintajával és a legény cipelte utána a kocsiládát a pörös írássokkal. — Előbb-utóbb vége lesz a vagyókádának. Dobj a kemencébe a papírosaid. Amelyiken bélyeg van, azt kétszer is égess el. En mondom neked, öreg bátyád.

Szászíné, — a sok baj nem fogott ezen a gyönyörű asszonyon vagy talán éppen azért volt olyan egészséges, mert sok baja volt? — szomorúan vont vállat.

— De hát ha már benne vagyok, urambátyám... Csak nézze át a papírosokat, aztán mondja meg nekem, hogy melyikben van igazság.

Az apám legyintett:

— Egyikben sem, hógom.

Szászíné pedig ment-mendegélt tovább a hintáján. Örökösen uton volt. Itt-ott megpihent a rokonainál, de a nyugtalan vére nem sokáig hagyta. Farsangon még Sárosban járt a fiskálisok nyakára, tavaszra már valahol a nyírségi buckák között gurult hintája.

Ha — mondom — ha nem lett volna olyan kívánatos, gyönyörű teremtes, senki sem törődött volna vele. Bolond

vén asszonyok, hőbortos öreglányok minden határban akadnak, de hogy egy szép asszony megbolonduljon, az már csakugyan érthetetlen volt. A rossznyelvű Muhorai Tamás, a vén gavallér hetekig járt lóháton a Szászíné nyomába. (Mindig lóháton járt, mert az egyik lába rövidebb volt a másiknál.)

— Nem értem, nem értem — kiáltott fel. — Az az asszony csak a bélyeges papírost szereti. Pedig azelőtt, a szegény férje idejében...

— Nono — mondogatták mások. — Igaz, ami igaz, de hát az már régen volt.

— Hogy így elszokjon valakia szeretkezéstől! — csodálkozott tovább Muhorai.

Elszokott-e, nem szokott-e? Ki tudná? Csak a rossz nyelvek pörögnek az asszonyok dolgairól, de hát azok se pörögének, ha az asszonyok nem adnának rá okot. Lám, a gyönyörű Magdaléna, akiről hajdanában még azt is tudni vélték, hogy csupán csalánszövetből való inget tűr meg gyöngye testén, egyszerre kikerült abból a nagy szítából, hol mindenkit megrostálnak. Pedig meg se öregedett, meg se rutult... A férfibolondító Lehoczkyné mondta egyszer: — Akkor hiszem el, hogy megvénülttem, ha az emberek már nem beszélnek rosszat felőlem.

Amiben van is némi igazság, bár Lehoczkyné nagyon öregasszony lett és még mindig fölemelt szoknyával járt; — de hát a szegény Szászíné már a porköpenyét sem igen vetette le, pedig levethette volna. Vajjon igazán elűzték-e azok a rut akombák, pesetek és bélyegek, a vágyakozó sóhajtsókat, amelyek minden asszony keteléből fakadnak? A vén,

kiaszott szívű prókátorok fiatal irnokai hiába irták volna a legeifrább betűket a szép asszony kedvéért? Hiába törte volna magát három vármegye gavallérnése az özvegy Szászíné mosolygásáért? Sohasem mosolygott; elfelejtette már azt is, hogy a szeme ragyogóbb minden lámpásnál, amelylyel az igazság utvesztőjében világitani lehetne; a kezének bársonya tán durvább lett és piros ajkáról a prókátóri beszéd, amelynek minden csinját-binját megtanulta, tán nem hangzott oly édesen, mint a pöriratok fekete bőti beszélnek?

Szászíné sorba vesztette el a pöreit. Szálltak az esztendők és minden esztendőben vékonyabb lett a szarvasbőr-párna a Dókus bácsi feje alatt. Minden esztendő, minden pör kivitt onnan valamit. Az öreg Dókusnak már egyetlen hajszála sem volt; belebetegedett, belevénült a sok pörbe, a sok hiábavaló kiadásba. Egyszer megunta a dolgot és odaadta az egész szarvasbőr-párnát az asszonynak:

— Nesze, lelkem, mert én már nem birom tovább.

Igazat is mondott. Egy hét leforgása alatt meghalt...

Bolondság, bolondság, prókátorok dolgaival megtöltöni egy szép, gyönyörű asszony történetét; de hát hogyha így volt, ki tehet róla? Ki tehet róla, hogy nem akadt többé férfi, aki azt az asszonyzivat meg tudta volna találni? Repültek az esztendők, mint a vadkacsák, amelyeket felriasztanak. Szászíné pedig járt az írásaival tovább-tovább. De most már fogytak az írásai. Mindig kevesebb lett a pöre. A kocsiláda otthon maradt, a hintó

a miatt a mentelmi bizottság döntését hivta fel az enők, megköveti a Házat. (Helyeslés.) Sértő kifejezése nem vonatkozott Okolhosányira; aki ellen szólott, magára vette.

(A vasutasok sztrájkja.)

Gróf Tisza miniszterelnök azt hiszi, hogy a napirend előtől való felszólalásokat megelőzőleg, amelyek nyilván a vasutasok mozgalmát fogják illetni, szöveget tesz az ügvrnek, ha tájékoztatja a Házat a helyzetről. (Általános helyeslés.)

Mivel a kereskedelmi miniszter a mozgalom követke tében szükségessé vált tényleges intézkedésekké annyira igénybe van véve, az ügy paramenti képvisletét ő vállalja magára, a kereskedelmi miniszter pedig egész idejét a mozgalom elismítésére fordítja. (Helyeslés jobboldal.) Főkiáltások a szélsőbaloldalon: *Ó fujja a vonatokat vezetni!* A kormánynek kétfős a köteessége: *A vasuti forgalmat helyreállítani és a személyzet túlnyomó többségét, amely nem akar sztrájkolni, hanem kötelességét kívánna teljesíteni megszabadítani a ledérményomástól, hogy munkába állhasson.* (Élénk helyeslés jobboldal.) *E cél biztosítására tegnap két irányban, ma reggel pedig egy irányban katonai fedeztet mellett vonatok indultak* (Élénk helyeslés jobboldal.) *Za a szélsőbaloldalon* a kelő számú állami tisztviselőkkel, akik állomásról-állomásra előrehaladva *iparkodnak a távirati összeköttetést helyreállítani és a forgalmat lehetővé tenni.* (Élénk helyeslés jobboldal.) *Ma reggel elindult az első rendes személyvonat Bécs felé.* (Egy hang a szélsőbaloldalon: *Ki fog siklani!*) *Ma délután nyilván elindult az első személyvonat Püspökladányra és a valamely vonalon délután valszinűleg gyorsvonat is indulthat Bécsbe.* A tisztviselők mentik, hogy a személyzet túlnyomó többsége a helyén várja a szolgálat felvételét és a tisztviselők előtt esküszertő fogadalmat tett, hogy kötelességét hiven és becsületesen kívánja teljesíteni. (Élénk helyeslés jobboldal.) Holnap esig az első ügvevezet pioniir-szolgálatot tevő vonat minden fővonalon el lesz indítható és fél nappal aztán a rendes személyszállítás is megkezdődhetik. Ez természetesen nem jelenti a normális forgalom helyreállítását, de egy olyan forgalmat biztosít amely a normálisat megközeleli. Ezzel megvan törve a jég Figyelembe kell venni, hogy az államvasutat megfelelő szakképzettségű jelentkezőkkel renaelkeznek, akik már reg ta elő vannak jegezve és most is tömegesen jelentkeznek úgy itt mint a vidéken az államvasuti vezetőségeknek teljesen kiképzett vasutakat. akikkel néhány nap alatt az államvasut teljesen megszervezhető.

az ismerős derűs kancakani is eltévedt valahol az utban. És azon a ragyogó szempáron, amely nagyon sokáig veszedelme volt a férfiaknak, valami árnyék kezdett terjengegni. Valami komor, bánatos, bus árnyék: az öregség árnya. Mindenféle ráncok bujtak elő a gyönyörű arcon, amelyeket eddig senki sem látott. Honnan jöttök? Honnan jönnek a ráncok, amelyek a legszebb arconkon támadnak, mint valami ismeretlen írásjelek, amelyekkel az idő írja fel a történetét? De a híres késtekete haj is szürkülni kezdett egyszerre. Olyan hirtelen történt ez a nagy változás, hogy szinte észre sem vettük.

Csak azt vettük észre, hogy az írások, az akták, amelyek egész életén át kísérték Szászi Magdalénát, egyszerre eltűntek. Hová lettek? Hasznavehetetlen ócskaságokként hevertek valahol egy padlón, a gyönyörű asszony pedig egyszerre megvált. Egyszer titokzatosan sugta az apám fülébe:

— Szeretnék valakit epörtölni, urambátyám, de réstelltem megmondani. ...
— Csak beszélj, hugom.

— Magamat. Szászi Magdaléna kontra Szászi Magdaléna. Azokért az elvesztett esztendőkért, a fiatalágomért. ...

— Igaz, igaz.
Szászi megismogatta fehérödő haját: — Hanem azért mégis nekem volt igazam. Mindnyájan megcsalattok.

Elsietett és többé sohasem láttuk. A kopasz öreg prókátorok teleszórták fehér porzóval a haját és az öblös ölmakalmárisok, ahonnan a vén írások az igazságot mérik talamussal, elnyelték a sóhaj-tásait szerelmes meleg keblének.

ugyanannyi régi embert el kell bocsátani. (Ugy van! a jobboldalon.) Ha tehát a forgalmat olyan módon állítjuk helyre, hogy néhány ezer új embert állítunk be ugyanannyi ezer szerencsétlen félrevezetett emberrel szemben éreztetni kell a törvény szigorát. (Ugy van! Ugy van! jobboldal.) *Za a baloldalon.*

Baró Kaas Ivor: *Hát ne tegyék!* (Nagy zaj a jobboldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: És akkor nincs mód, amely azokat a szerencsétleneket az inségtől megszabadítsa. Eppen ezért a kormány a csak a végső szükség esetén kívánja a megtenni. Addig is megragadja a kínálkozó alkalmat a békés kiegyenlítésre. (Élénk helyeslés jobboldal.) Egy kiváló érúfi. akiben a vasutasok régi barátjukat tisztelik, Vörös László, (Eljenzés a jobboldalon.) vállalkozott a mozgalom elismítésére, ő pedig kijelenti, hogy a kormány kész a közvetítő javaslatokat, amelyeket a munkát megtagadó alkalmazotak részéről előterjesztenek jókarral megfontolni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Hock János: Tegnap kellett volna!

Gróf Tisza István miniszterelnök: Tudja Hockról, hogy ő ig ekezet mérséklőleg batni. A kiegyenlítésnek egyik legnagyobb eldeltétele az, hogy meg kell fustanunk az államvasuti személyzet ottól az üzletől, mintha ők olyan helyzetbe juttatnánk a magyar államot, hogy mozgalmukkal elérték és keresztül is vüetik, hogy most már ők diktálják a feltételeket. (Élénk helyeslés jobboldal.) Késő ese Vörös László elcátda hogy a Budapestre felhőt államvasuti személyzet azonnal hazautasítsék és nyomban munkába áll, ha megígérheti a kormány nevében hogy a mostani szerencsétlen mozgalomról senkinek baja nem lesz. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) ha engedelmet kap a személyzet hogy a benyújtott törvényjavaslatot ülésezetőségünk gyűléseken tárgyalhassuk és a után kívánságait a Budapestben összehívandó közös gyűlésen megvitathatja a kormány elé juttathatja. (Ho es és a jobboldalon.) *A kormány a kívánságokat teljesíthetőkké tartja, ámbár nehezen egyeztethető észre az emberi igazságérzettel, hogy minden büntetés elmaradjon azokkal szemben, akiket a te elősség érnel, de miután az igazság és feltételek végrehajtása sok száz szerencsétlen embert szolidaritás tenne a szerencsétlenségben, a kormány az emberies érzéstől vezeitve e állott etől és a teljes amnesztíára hajlandó.* (Általános élénk helyeslés.) Az államvasuti személyzet, amely most a leghevesebb indulatra ragadtatta magát tulajdonképpen nem is ismerhette és nem tanulmányozhatta a törvényjavaslatot és számos jelmutató hogy az ekeseredett tévedés idezte elő (Ellenmondások bal felől) Megnyugvással néz az elő hogy az államvasuti tisztviselők higgadtan fogják tárgyalni a törvényjavaslatot mert meg van arról győződve, hogy esiláptól fog batni a kedélyekre, ha megismerik azt. Kívánatos hogy azok, akik egy ilyen nagy testület élén állanak, hallgassanak meg minden olyan vágyat amely alárendeltjeik a hivatalos és köteles fejelem megértésére nékül terjesztenek elő. (Helyeslés a jobboldalon.) *Felkiáltások balról: Miért nem tették eddig?* Ha az államvasuti személyzet megfelelő módon juttatja kívánságait a kormány elé, nem fog eizárkózni az elő hogy e kívánságokat megbeszélje, de természetesen arra kötelességet nem vállal már most, hogy a törvényjavaslaton ilyen irányban mócsításokat fog tenni. (Helyeslés jobboldal.) Eppen most tanácskoznak a vasutasok a feltételek felől. Nem kíván senkit etéríteni atól a szándékától, hogy házszabályadta jogával éljen, de kéri a felszólalásra jelentkezőket, hogy hagyjanak ki minden olyan momentumot, amely a békés kiegyenlítés megnehezíthetné; (Helyeslés jobboldal.) *társak fönk trukaikat későbbre lesz rá mód, hogy a kereskedelmi miniszter korábbi eljárásáért, őt magát pedig mint belügyminisztert rendőri intézkedéseiről felelősségre vonjak, s ez elől kitérni nem akarnak: de szükséges, hogy kifejezésre jusson a parlamentben, hogy a munka erőszakos megtagadást senki sem helyesli a békés megoldást pedig mindenki kívánja* (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Polónyi Géza: A mozgalom kormányzati hibák törvényszegések idezétek elő. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) A függetlenségi pártnak már eleve az vot az áaspontja, amelyet ma a miniszterelnök is eloglalt: kövele a gyűlés megtartásának lehetővé tételét, a törvénytelen tilalomnak felüggesztését, ezenkívül a törvényjavaslatnak sürgős napirendre tűzését. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

A vasutasok letartóztatása törvénytelen és a hivatalos hatalommal való visszaélés volt. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) A függetlenségi párt szívesen támogat minden olyan intézkedést, amely a vasuti forgalmat biztosítja és helyreállítja, szívesen nyújt segítő kezet ahhoz, hogy a mozgalomnak ne legyenek áldozatai. A miniszterelnök elhallgatja hogy huszonnégy óra alatt, amíg álláspontját megváltoztatta, 900 vasuti alkalmazottat letartóztatott és ismét szabadon bocsátottak. Alkotmányos viszonyainkat jellemzi, hogy a szabadlábra helyezés úgy történt, hogy a kereskedelmi miniszter magához rendelte a főkapitányt és utasította őt a letartóztatottak szabadonbocsátására.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Elmondom hogyan történt!

Polónyi Géza: A kormányhatalom a maga céjaira használja fel a rendőrséget. A miniszterelnök tegnap feonyegelőzött, ma meghalt. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) A sztrájkot az okozta, hogy két tisztviselőt felüggesztettek és a gyűlés megtartását be tiltottak. Tegnap a miniszternek elcáldott azzal, hogy (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: *Szavonygyal!*) azzal hogy a vasutasokkal szóba sem áll (Nagy zaj.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Én mondtam?

Lovász Márton: Hieronymi mondta!

Polónyi Géza: A miniszterelnök azt mondta, hogy nem állhat velük szóba, mert nem közközzéhatja az állam tekintélyét (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Bakovszky István: Akkor önök helyeselték!

Polónyi Géza: A miniszterelnök tegnap még visszautasította a függetlenségi párt javaslatát, ma idején és maga ajánlja ugyanazon feltételeket, megalkodva a kénszerhelyzet előt. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Sztréger Alfréd: Bolond beszéd! Valótlanság! (Nagy zaj.)

Polónyi Géza: A miniszterelnök nyugalmozott bajtársat veszi igénybe hogy helyette kormányozzanak. (Derűtlenség a szélsőbaloldalon.) Az énel három vasuti jár nála és azoktól értesült, hogy tavórló sincsenek azok sokan, akik helytelenítik a sztrájkot. 38 000 közül alig ezren, legnagyobb részét mérnökök, hivatalnokok, akik készek munkába állani. Az emberi jogok letiprásának korszáka lejár, (Nagy zaj.) a szuronyok is sztrájkolhatnak ... (Nagy zaj a jobboldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: *Hohó! Rendre!* (Nagy zaj és felkiáltások jobbról: Rendre!)

Elnök: Rendreutastja Polónyit

Polónyi Géza: Ne értsék őt léire. (Felkiáltások jobboldal: *A fő hogy künn megértsek!*) Távol van tőle az igazgatói szándék.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Szívesen teljesíti, hogy Polónyi a nyilatkozatában nem bűnös szándék, (Derűtlenség a baloldalon.) *Igaz! Ugy van! a jobboldalon.* de akkor nagyitok ... (Zaj bal old.)

Polónyi Géza: Tessék a büntetőtörvénykönyv paragrafusát idézni!

Gróf Tisza István miniszterelnök arra kéri Polónyit, hogy ha ilyen dolgokat mond s ha a hadsereget engedtelenségre ládtja. (Ellenmondások a baloldalon.) *Igaz! Ugy van a jobboldalon.* mondja azt it, ahol az immunitás véde me alatt áll. (Nagy zaj a baloldalon.) *Nagyon óvatosan s nagyon helyesen cselekedett, hogy itt mondta mert ha másutt találja mondani, viselne következményt* (Zajos helyes és obról.)

Kubik Béla: *Könnnyű a bársonyszékbe hengegni.*

Gróf Tisza István miniszterelnök: Természetes do og. Polónyi sokkal kicsiszoltabb szónoki egyniség sem hogy egy ilyen igazgató jelszó: ő ne tudjon odadobni hogy a bizonyos „egyes felhívás” kitűző ajtaját ne használhassa. Egyesenes felhivas nem volt a nyilatkozatában, de volt egy olyan felhivas, amely ha öntudat, akkor nagyon könnyelmű, ha öntudatos, akkor nagyon perfid. (Za os helyeslés jobboldal.) *Mozgas bal old!*

Polónyi Géza: Ez a szó a Bánffy-kormány idejében már elvesztette jogosultságát.

Baró Kaas Ivor: Ez Bécsnek száut beszéd!

Gróf Tisza István miniszterelnök: *Igaz, hogy éppen napjainkban és éppen az eskü alatt szolgáló állami alkalmazottaknál az eskü szentsége és a kötelességterjesztés iránti érzék szomorú hanyatlást tapasztaltuk.* (Mozgas és zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) *De azért nincsenek még úgy elrothadva a mi viszonyaink, hogy a haaseregben a zászló iránti hűség és a hasafui kötelesség teljesítése iránti érzék megvált volna.* (Élénk helyeslés a jobboldalon.) *Nagy zaj és ellentmondások a bal- és szélsőbaloldalon* *Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Hol van a magyar zászló! Nagy zaj)*

Hellebronth Géza: *A magyar zászlóra tessék megeskenni őket!* (Zaj. Halljuk! jobboldal.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Azt hiszi a képviselő úr, hogy annak a szocialista-metelynek, amelyről itt szó volt, nem tökéletesen miny, hogy a nemzeti színű vagy sárga-jekete sáskára esküszik-e az a hadsereg? (Zajos felkiáltások a szélsőbaloldalon: Nem bizony! Nagy zaj) Ennek igenis mindegy, és azzal a veszedélmmel szemben nem óg még bennünket a zászló kérdése. De odáig még nem rothadtak el a mi viszonyaink, hogy ez a veszély bekövetkezhezzék, hanem igenis bekövetkezhebbek egy dolog: az hogy ha sikerült ilyen nyilatkozatok által felbresztetni azt a reményt bizonyos rendzavar elemekben, hogy szembeszálhatnak a katonasággal, mert a puska nem talál elismülni: hogy akkor, egy ilyen tévhitnek a felbresztése után csak véres összetűkötés útján fog lehetni a szomorú ráót megatolni (Ugy van! Ugy van! jobboldal.) és az így ontott vér azokra száll vissza akik ilyen könnyelmű nyilatkozatok által a veszedelmet felidéztek! (Ugy van! jobboldal.)

Kubik Béla: Ugy van! Azokra, akik előidéztek!

Sándor Pál: Ott lesz Polónyi? Gróf Tisza István miniszterelnök: Polónyi azt a régen elcsépett irázst emlegeti az, erős kéz"-ról.

Polónyi Géza: Már el van csépetve? (Zajos derűtség a bal- és szélsőbaloldalon. Felkiáltások jobboldalról: Hiszen mindig emlegetik!)

Gróf Tisza István miniszterelnök: En magam csépettem el, mert akkor amidőn mint dedignált miniszterelnök nyilatkoztam a szabadelvű párkörben, egykeztem neveltségessé tenni az „erős kéz”-nek ezt a jeiszavát. Ez egy rég e csépett szó, amelyet én soha mint jelszót, mint ennek a kormányának különös megkülönböztető jelét nem akceptáltam. En remélem, és egykezni is fogok arra, hogy erős legyen mindig, amidőn szükség van rá, (Élénk helyeslés jobboldalról) mert csakis akkor amikor szükség lesz rá és amennyiben és ameddig arra szükség lesz, kell erősnek lennie. Polónyi azzal vádolta őt és a kereskedelmi minisztert, hogy még szóba sem akarják állani a vasutasokkal tegnap. Ez nem igaz. Sem ő, sem a kereskedelmi miniszter nem mondotta ezt tegnap.

Mindazt, amit mondott és amit tegnap is mondott, tesszük ma is és tenni fogjuk, az egy átmondott, következetes politikának egy-egy láncszeme, (Helyeslés jobboldalról. Zaj a bal- és szélsőbaloldalon) amely a következő politikának első alapföltétele volt, szóval és tettei bizonyítanai azt, hogy az állam nincs kényes erhezozt alatt, hogy nem tudják a hatalmi kérdés felvetésével a maguk javára eldönteni ezt a kérdést a vasutasok. Ez volt az első és alap eltele me nosak a sztrájk legyűzésének, de egyuttal a békés kiegyenlítésnek; mert csakis ezen az uton lehet visszatérni a kérdést olyan mederbe ahol azután szóbaálhatunk velük az állam tekintélyének és a közszolgálat érdekének megsértése nélkül. (Helyeslés jobboldalról. Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.)

Hüba követeli akarhi, akár ő, akár más. hogy a nagygyűlés tartására vonatkozó titalom visszavonassék, mert ez nem fog visszavonni. Ők kívántak egy országos közgyűlést tartani, az ő leteltés hatóságának titlama ellenére, követeléseiknek megállapítására. Ez megtiltatott, az a titalom tenni fog tartani. (Helyeslés jobboldalról. Zaj és felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Ez törvénytelen!) A gyűlékezési jogot törvény Magyarországon nem szabályozza. Ha volna egy szabályozó törvény, akkor abban okvetlenül volna egy szakasz... **Ugron Gábor:** Ezt nem lehet elfogadni. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon. Zaj.)

Polónyi Géza: Nincsen tiltó törvény, uram! Ezt tessék figyelembe venni! Még nincs tiltó törvény! (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Ez emberi jog, a gyűlékezési jog! El lehet tiltani, de azt nem kell külön megengedni! (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon. Nagy zaj.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Aki ezt az emberi jogokat gyakorlati módon akarják sziveskedjenek lemondani az államszolgálat által elfoglalt állásukról. (Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Madarász József: Ez nem áll! (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon. Nagy zaj.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Gyűlést feletes hatóságuk ellenére nem tarthatnak. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Helyeslés a jobboldalon.)

Nessi Pál: A főkapitánynak semmi köze ahhoz, van-e engedély vagy nincs. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Báró Kaas Ivor: Megint be akarják őket csapni ezzel az eljárással! (Zaj a jobboldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Ily

gyűlés csak akként volna megtartható, hogy minden tisztviselő, aki szabadságkérvényének megtagadása dacára feljön erre a gyűlésre, a legsuvoyosabb egyelmi vétséget követi el. Ily gyűlés megtartásába a kormány bele nem egyezhetik. (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Nessi Pál: Az egészen más kérdés! Ehhez a főkapitánynak nincs köze!

Tisza István miniszterelnök: Vörös László közbejárására és a vezetés teletössége mellett igenis beleegyeztem abba, hogy az itt összegyűléstelt vasutasok ma a szolgálat felvételének kérdését elhalasztandók ezen kizárólagos célból gyűlést tarthassanak. (Mozgás a bal- és szélsőbaloldalon.)

Molnár Jenő: Hát ha nem határozzák el? **Gróf Tisza István miniszterelnök:** Fel-említetté Polónyi, hogy a törvényjavaslat sűrgős tárgyalását kívánja. Felvilágosítja, hogy nincs kellően tájékozódva a vasutasok kívánását illetőleg.

Báró Kaas Ivor: És a szabadelvűpárt meg fog szavazni mindent. (Zaj a jobboldalon.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Következik a tegnapi letartóztatások kérdése. Az államvasutak igazgatósága bűnvádi fejjelentést tett a fővárosi államrendőrség főkapitányi hivatalánál, amelyben tőjelentette, hogy a fűmebudapesti vonalon a vasuti alkalmazottak nagyobb számú tömege önhatalmúlag összedült és kiegészített vonaton jegyfizetés nélkül az állam tulajdonát képező tárgyak jogtalan használatával, az állam tulajdonát képező tárgysztrájk okketteknek pl. köszének jogtalan elutajodításával. (Nagy zaj. Igazi Ugy van! a jobboldalon. Felkiáltások: Lopott köszén!)

Sándor Pál: No, Polónyi!

Polónyi Géza: A fizetésükből le lehet vonni! (Nagy zaj. Elnök ismételtén csenget.)

Nessi Pál: Ezt a szalonkosokra is alkalmazzuk! (Nagy zaj.)

Elnök: Kénytelen leszek az ülést felfűggeszteni.

Gróf Tisza István miniszterelnök: a vasuti szolgálat rendjének és biztonságának megsértésével és veszélyeztetésével önhatalmúlag Budapestre érkeztek és miután az itt Budapestben szolgálatukat megtagadó vasuti alkalmazottak már büntetőndő cselekményt követtek el a rákosi rendező pályaudvaron félt hogy hasonló bűncselekmények elkövetése áll küszöbön. (Zaj a baloldalon.)

Lengyel Zoltán: A zággrábiak hajóval érkeztek és nem jártak a rákosi pályaudvaron!

Gróf Tisza István miniszterelnök: Hát mondtam én hogy a zággrábiak voltak a rákosi pályaudvaron? En egész szarozon s egész ridegen adom eő a tényállást és a megtörtént tényeket semmiféle zajongás nem változtat. (Zaj a baloldalon.)

Bartha Miklós: Mondjon le! (Zajos derűtség és felkiáltások jobboldalról: Ez a cél! Lólab!)

Báró Kaas Ivor: Ludvigot odadobják áldozatul! (Felkiáltások jobboldalról: Vízet!)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Megengedi, hogy Barthanak és a szegény vasutasoknak vérző szívére üdítő balzsamként hatna az ő lemondása de nem tudja, hogy a szegény vasutasok bajain ez mennyire segítene; megköszönnek-e őt azt a baráti jóindulatot, amely ilyen megoldással véli ezt a kérdést elintézni. E fejjelentés tolván a rendőrség tartóztatja a megérkezett vasutasokat és azokat miután nagyobb számban 63-an voltak, egyrészt a főkapitányi épületben, másrészt pedig a rendőrség fogházában helyezte el és azonnal megkezdte rendszárvil munkáert beállításával a kihalgatást. (Nagy zaj a baloldalon.)

Nessi Pál: Joga volt megidézni, de nem letartóztatni. (Nagy zaj.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Joga volt letartóztatni és a felveit egyzókönyvek alapján joga let volna a vizsgálati jogházat reájuk néve kimondani. (Folytonos nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.)

Elnök: Miután a nyugalom helyere nem áll és ily zaiban az ülést folytatni nem lehet, az ülést egy fél órára felfűggeszti.

(Szűnet után.)

Gróf Tisza István miniszterelnök folytatja ott, ahol a zaj miatt kénytelen volt lebeszakítani. A kereskedelmi miniszter a tegnapi nagy jóakarattal iparkodott és iparkodik esimitani a mozgalmat, ő pedig intézkedett hogy a rendőrség felgedjék meg a letartóztatottak nevének feljegyzésével, kihallgatásukkal aztán bocsássa őket szabadon. A kereskedelmi miniszter intézkedése remélhetőleg le fogják csulapítani a bangulatot. (Helyeslés jobboldalról. Zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) Az kétségtelen hogy a kormány

helyere fogja állítani a forgalmat, csak az a kérdés, vajjon hosszabb vagy rövidebb idő alatt érheti-e ezt el és hogy az államra a közönségre nézve több vagy kevesebb karra fog-e az járnai és azokra a szerencsétlen, feibutatott vasuti alkalmazottakra nézve több vagy kevesebb bajjal-e. (Élénk helyeslés jobboldalról.) Megtette a kísérletet a békés kibontakozásra, nem törődve azzal, hogy esetleg gynyoini fogják. (Helyeslés jobboldalról. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Ez volt az egyetlen helyes dolog!) A bátorságot mindig abban kereste, hogy az ember azt, amit meggyűződsédből kötelességének tart, teletisse minden tekintet nélkül; a gyavaságnak egy neme az, ha a kötelességteletestől csak a legkisebb mértékben is elér, attól tartva, hogy esetleg meghátrálásnak fogják azt tartani. (Élénk helyeslés jobboldalról. Felkiáltások balról: Tegnap szuronyokat emlegetett!) A kérdés az hogy a kormány előkezénységé minő jogadlatásra fog találni a vasutasoknál; ettől függ — nem a vasuti forgalom helyereálitása — (Felkiáltások balról: De igen! Felkiáltások jobboldalról: Ne igazságnak!) mert azt helyere joguk állítani, igazságnak azoknak a szerencsétlen embereknek existenciája (Nagy zaj a baloldalon.) Atól függ az vajjon elvesztik-e kegyerüket, megmaradhatnak-e pályájukon, vagy a kötelességszegés által támadt úrt új emberekkel kell-e betölteni. (Zajos helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon.) Minden szó, amely innen kihangzik a vasutasokhoz és azt mondja nekik, hogy: ti nélküözhetetlenek vagytok nélkülük nem lenet a forgalmat fenntartani. (Felkiáltások balról: Ők azt jól tudják!) az állam reátok van szorulva, ti tudjátok!) az állam urai: minden ilyen szó megerősíti és tovább batja őket a végzetes uton. (Helyeslés a jobboldalon.) A magyar állam becűlése kívánja, hogy a törvény urai ma helyereálitassék, hogy a kötelességszegés ne diadalmaskodjék. (Helyeslés jobboldalról. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Jön a szurony!) Aki oleső babérokat akar szerezni és nem így beszé, a megtevesztett emberekkel, hanem szenvedőyeiket táplálja, az nem barátja a vasutasoknak; azok meg fognak gyűződni, de már akkor késő lesz a bánat, hogy legveszedelmesebb elensegek voltak, akiket legjobb barátainknak tartottak. (Helyeslés a jobboldalon. Felkiáltások balról: Mondjanak le, akik idáig juttatták a dologt!) A kinek erőz szívük van, hassanak oda a kormányval egyetértőleg, hogy azok a szerencsétlen megtántorított emberek ne veszítsék el kegyerűket. (Hosszantartó élénk helyeslés a jobboldalon.)

Polónyi Géza tiltakozik az ellen, hogy őt a miniszterelnök úgy tüntesse föl, mintha az immunitás védelme alatt bűncs cselekményre esábitna vaakit. Vállalkozik arra, hogy emondja beszédét oly helyen ahol az immunitás nem véd. A tény az, hogy tegnap a miniszterelnök elzárkózott és a szuronyok mögé húzódott (Ugy van! a baloldalon.) Ne vegye rossz néven a tudtal, hogy az ellenzék az alkotmányos jogokat, a gyűlékezési és személyes szabadságot mindenek fölé helyezi. (Ugy van! a baloldalon.)

Huck János szemére hányja a kormány-nak, hogy nem volt előrelátó, pedig nem kellett hozzá valami nagy gondosság, mert a mozgalom régóta lapangott és egy kis jóakarattal eleét vehette volna a nagyobb bajnak. A vasutasokat a sok esá odás keserítette el. A kormány mindig igéretekek álltata az elégedetlenkedőket, de sohasem valott be semmit. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Elsősorban a kormány a bűncs de eisimeri hogy vasutasok is hűt követek el, (Nagy zaj a jobboldalon.) A műveltség és a rátermettség nem a miniszteri széken kezdődik, vannak, akik beleszülettek a bársonyszékbe. (Ugy van! baloldal.) A sztrájk kérdését külön kell választani a fizetésrendezés ügyétől. Hogyan lehessen eredménye az olyan beállítéseknek, amikor a kormány eleve a szűgyenpadhoz köti a békéleneket? (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ne mondja azt senki, hogy a vasutasoknak nincs okja a panasza. Kienc év előtt 20—25000 vasuti alkalmazott, akik nincsenek véglegesítve, tehát nyugdíjgyesültek. Nem kérték az államtól támogatást. Danel miniszterhez fordultak engedelmet kérendők; a legszebb igéretekekkel bocsátotta el őket a miniszter. Nem történt semmi az érdekében. Aztán következett Hegedűs és azok a szerencsétlenek az u miniszterben lárták a megtesztelt bűncséséget, jóindulatot Hegedűs is megígért mindent és még ma sincs meg a nyugdíjgyesület. Azok az alkalmazottak ma-holnap csatukozni fognak a sztrájkokhoz.

Sohasem tört ki forradalom ok nélkül.

(Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) A kormány az oka mindennek. Akkor indult meg a lavinaszerű mozgásom, mikor a lelsőség előbb megengedte a gyűlésezést szabadiyeket is engedélyezett aztán lejutja a gyűlést. A kormány bűnbakot keres, fog is találni, pedig ha van ember, akit felelősség terhel, a kereskedelmi miniszter az akinek tárcájához tűződs irányzata szenvedett vereséget (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ha a miniszterelnök olyan nagyon emlegeti az igazságosságot, úgy elsősorban önmagával szemben legyen az, vonja le a következtetéseket a kereskedelmi miniszterrel együtt. (Hosszantartó élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

(Vihar.)

Gróf Tisza István miniszterelnök szólásra jelentkezik. (Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon; felkiáltások: 1/48 órákor nem lehet beszélni! Nem hallgadjuk! Hárszabályokhoz kérünk szót! Nagy zaj.) Jogom van szólani... (Nagy zaj. Felkiáltások: Nem hallgatunk meg!) Éni fogok törvényadta jogommal, ha az nem tetszik is az uraknak. (Hosszszantartó nagy zaj.) A 48-iki törvény tisztosítja a miniszternek azt a jogot, hogy bármikor beszélhet. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Hisz akkor éjtelikor is ideöhet a miniszterelnök, az a beszéde is benn lesz a naplóban? Nagy zaj. Felkiáltások balról: Három óra feé nem lehet egy beszédre válaszolni!) Eszemágában sincs vaszólmi erre a hosszú beszédre, amelyben a képviselő ur összehordott tüsköt-bogarat. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Felkiáltások: Rendre! Rendre! Itt ma nem fog beszélni! Nem hallgatjuk! Rendre! Rendre!)

Enök: Nincs ok a beavatkozásra! (Nagy zaj.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Tartozik magának azzal, hogy... (Felkiáltások balról: Utasítsa rendre a miniszterelnököt! Addig senki sem og itt beszélni! Nagy zaj.)
Várady Károly: Utasítsa rendre a miniszterelnököt! (Nagy zaj. Felkiáltások balról: Zárt ülést fogunk kérni!)

Enök Rendreutasítja Váradyt. (Nagy zaj.)
Ponórácz Géza: Két óra után nincs jova rendreutasítani! (Derűlttség a jobboldalon Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Zárt ülést kérő ivet írnak alá a baloldalon.) Hagnjuk itt menjünk haza!

Rakovszky István: Holnap zárt üléssel foguk kezdeni! (Felkiáltások: Menjünk haza! A bal- és szélsőbaloldalon kivonulnak a képviselők csak öten hatan maradnak benn.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Tegnap még az volt az álláspontja hogy a többnösöknek lakozniok kell de közben meggyözödött arról, hogy az adott viszonyok között csak úgy lehet romélni a békés megoldást, ha az általános amnesztiát kimondja a kormány, és így erre haöröztá magát. (Helyeslés balról.) Felkiáltások jobbról: Tegnap is azt mordotta! Felkiáltások balról: Tegnap szuronyi emlegeté! Konstatálja, hogy mindeesse ez az ellentét mai és tegnapi álláspontja között. Hock egész sorát tárta itt elő a vasutak panaszának; meg fogja kapni az ille ékes felvilágosítást a szakminiszter részéről, addig is figyelemzeti út a hogy ne vegye kés-pénznek mindazt, amit a sztrájkjánán a félrevesztet: a ká mazottak neki elmondottak. (Helyeslés a jobboldalon.) A szerencsétlen emberek érdekében kéri az ellenzékot, hogy ne s ísák az igazatosságot. Félő, hogy az edlői elszólások is megnehezítették a békét. A kormány biztosítani fogja a vasuti forgalmat, ha a közszolgálat érdeke nem zárja ki akkor úgy, hogy a felbujtogatott sztrájkolók számára nyitva lesz az ut a visszatérésre, de ha másképp nem lehet, akkor új emberekkel töltik be az üresedéseket és a kenyerüket vesztett a kamazottak aztán okoltatják azokat akik teljesítetlen reményeket kelettek fel bennük. Ez a bucsuszava ehhez az ügzhöz vajha nem beszélne süket fülekk. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Hook János szeméives kérdésben kér szót.
Enök: Megengedje-e a Ház, hogy felszólalhasson? (Zajos a baloldalon.) Következetesnek kell lenni! Az előbb kifogásolták! (Nagy zaj.)

Hook János: A többség megéjenezte volna az ő szavait, épp úgy, mint a miniszterelnökét, ha történetesen az ő zagva beszéde a bársonszékből hangzott volna el. Azt mondotta a miniszterelnök, hogy ő összehordott tüsköt-bogarat; úgy látszik, még sem volt olyan felesleges az ő beszéde, hiszen a miniszterelnök ki tudott belőle hámozni egy fontos gazdaságot, azt, hogy tegnapi és mai a lásponja közt igenis eltérés van.

Rakovszky István: Tegnap példa statuálásával lenyegetözött!

Gróf Tisza István miniszterelnök: Áh! Áh! **Hook** János: A miniszterelnök, aki pedig kormányprogramot képvisel, következetesen volt, vonja hát le annak konzekvenciáját (Helyeslés a baloldalon)

Gróf Tisza István miniszterelnök válaszol Hooknak. (Egy hang balról: Megadja a Ház az engedelmét?)

Enök: A miniszter törvényadta jogánál fogva bármikor felszólalhat! (Zajos)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Nem volt abban semmi sértő, hogy azt mondotta: tüsköt-bogarat összehordott, ez jó magyar kifejezés. (Egy hang balról: Ez bolondgomba! Ez is jó magyar mondás!) Nem töbenjáró bűn az de nem mondta volna, ha a zajjal nem akarták volna megakadályozni a beszédbe.

Rakovszky István: Jelzi, hogy holnap be fogja bi onyítani hogy a miniszterelnök és az elnök eljárása ellenkezik az 1848: III t-cikkel és a hárszabályok 203. §-ával. (Élénk elentmondás jobbról.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: Ez tévedés. A hárszabályok illető szakaszát helytelenül akarja Rakovszky a mai eszre alkalmazni, amikor a Ház nem is juttatott el a napirendig és csak napirend előtti felszólalások töltöték ki az egész időt.

(Napirend.)

Enök: Utal az éviüzedes gyakorlataira: interpellációk tárgyalásakor késő délutánig is elnuzdhatik a válasz és viszonyválasz. (Helyeslés jobbról.) A mai ülés napirendét holnapra teszi át. Szatmári Mór és Rakovszky István a napirendhez kérik szót.

Szatmári Mór: Pártja megbízásából a mai ülésen indítványt kellett volna tennie, hogy a Ház sürgősen tárgyalja a fizetésjavaslatot. A párt azt tartja, hogy elítélendő a mai viszonyok közt az izgatás, (Élénk helyeslés jobbról, de elítélendő a könnyelmű lenyegetés, a kormány megöröszása is. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) A függetlenségi párt egyelőre állal indítványától, amely a vasutasok kivánságánál fogva most tárgyalan.

Rakovszky István kéri a Házát, hogy beteresztett indítványának megokolását tűzze ki nuuzodabb időre. (Helyes.)

Enök: Ehhez képest kimondja, hogy a holnap ülés napirendjéről levezik a Rakovszky indítványát.
Az ülés 1/4 órákor végződik.

A vasutak sztrájkja.

Budapest, április 21.

Két teljes napja vesztegelnek már a Magyar Államvasutak vonalain szerte az országban a hideg lokomotivok s fekszik rá az országra valami eddig még soha nem ismert nyomasztó veszedelem. Érezük ezt a lidérenyomást, sejtjük, tudjuk egész nagyságában az a mérhetetlen és sokféle kárt, amelylyel az államot az összességében és külön-külön közvetlenül bennünket, magánosokat közlekedésünk dermedt benuítsága sújt. De nem akarjuk hinni, hogy ez a benuítság csakugyan komoly, makacs valóság, amely egy újabb éjszakára megint csak bizonytalanságban bocsátja álomra az embereket. A mai napon történt egy-két kísérlet arra, hogy éjgen a gépben a tűz, forrjon a kazánban a víz, s gőz sustorgása, vonat zakatolása mutassa, hogy visszatér a vasuti forgalomba az a jóleső, lüktető élet, amely negyvennyolc órával ezelőtt olyan halálos hirtelenséggel megszakadt. Hanem micsoda az az egy-két szivárgó erecske az elapadt hatalmas folyamok egykori mozgalmához képest! Ki mer bizalommal az ilyen inségyvonatra ülni, amikor kiindulása után minden pillanatban valami nem sejtett akadály állhatja az utját!... Itt benn, az elzárt Budapestben, ebben a milliónyi lakosságú hatalmas metropolisban pedig megvillan előttünk egy rendkívüli élelemdrágaságnak, a tömeges szűkölködésnek a riasztó képe és lázasan lessük a szembenálló barcoló felek békealkudo-

zásainak a híreit. Ma reggelre eloszlottak a mult éjszakai tanácskozások nyomán támadt reménységek, a nap elmúlt és még mindig nem jött meg az általános megnyugtató döntés. Reménységünket most már holnapra kell eltennünk s hinnünk kell, hogy ebből az elviselhetetlen romboló helyzetből már a legközelebbi órákban kerül ki az ország. Hogy lobogjan a gépben ujra a tűz, sivitson a gőzgép és a robogó vonatok szárai lüktetve elevenítsék fel ujra a forgalom életét vérkeringését...

A sztrájkolók értekezlete.

A béketárgyalások jegyében virradt ma reggelre. Hajnali félnégy óráig tárgyalt **Vörös** László nyugalmazott államtitkár, akit a vasutasok nagy szimpátiával környeznek, a sztrájkolók tizenháromtagú végrehajtó-bizottságával. Annyi eredménye volt e tárgyalásoknak, hogy legalább kialakultak azok a pontok, amelyek körül a további tárgyalások történhetnek. A délelőti értekezlet meg is vitatta a békepontokat, azonban az es alapon fe ajánlott békét egyhangulag visszautasították!

A rendőrség engedelmmel délelőti tizenegy órákor kezdődött az értekezlet. A sztrájk-tanyán vagy ötezer vasutas volt együtt, valamennyi elszánt, harci kedvben. A hangulatot mindigobban feltöltötte az egyes pontok megvitatása; elementáris erővel tört ki a tiltakozás, mikor a kormány által felajánlott bünbocsánatról volt szó. És egeterő kijelzéses jelezte a tömeg, hogy a régi követeléseiből nem enged. A hat pont így hangzik:

1. Általános amnesztiá a muira, jelenre és jövőre nézve.
2. Az országos gyűlés engedélyezése.
3. Állásfoglalás a törvényjavaslat ellen azzal a biztosítással, hogy a törvényjavaslat tárgyalása az országos bizottságok hozzászólásáig minden úronum független marad.
4. A kormánynak a pragmatika és az országos szövetség megalakítása ellen évi kifogása nincsen.

5. Mindezekért **Vörös** László nyugalmazott államtitkár személyével nyújt biztosítékot.

6. A fentebbi pontok teljesítéséért a vasutasok kötelezik magukat az azonnali szolgálta lépésre.

Az értekezleten **Seide** Artur elnökölt. **Margulit** Kálmán felolvasta a békepontokat. Még a végére se jutott, már felhangzottak a tiltakozások:

— Adjanak meg mindent!
Szemányi Péter Pál, zágrábi hivatalnok szólalt fel legelőbb. Ebbe az állapotba — ugymond — be ekergettek a vasutasokat a világ szegényére. Amit telajáni a kormány, nem elég. Kormánynyilatkozatot követelünk, hogy a sztrájk má t senkit sem büntetés nem érhet, sem kárterítési kötelezettség ellene meg nem állapítható. Becsületszavunkkal vagyunk lekötve egymás védelmére. (Egyhangú felkiáltások: **Ésküszünk, mindnyájan esküszünk!**) Követeljük, hogy mindezok, akik az állal hogy a kormányt tévesen informálták, ügyünk fejlődését gátolták s ezt a sztrájkot okozták, huszonnyóra alatt távolíttassanak el. Követeljük, hogy az 1904. január elsején esedékessé vált előléptelések huszonnyóra alá aat lépjenek életbe; követeljük, hogy az 19.3. január elseje óta esedékes pótlékok és fizetési hátrafelek azonnal folykíttassanak. Követeljük, hogy összes memorandumainkban foglalt követeléseink huszonnyóra alá teljesítessenek. (Éljenezs, taps.) Kormánykijelentést követelünk a szolgálati pragmatikáról, hogy huszonnyóra alatt ehhez hozzászólhassunk. Akármí is történjék különben, óvatosságra intem önkent.

Turcsányi Pál jelentette, hogy a délutáni nagyülés csak a békepontok elfogadása esetén tartható meg.

— Nem fogadjuk el! — hangzott mindenütt a válasz.

Kacsóh Gyula a sztrájkolókát infette, hogy továbbra is őrizzék meg biggadtságukat.

Margulit Kálmán azután tudtára adta a sztrájkolóknak, hogy a vidéki utasok, akik rá vannak utalva, a Bosnyák-utcai vendéglőben napi egy koronát vehetnek át. Nem nagy összeg, de egyelőre nincs több. Je entette

asután, hogy az államvasuti tisztviselők elválták a vasutasok ellátását budapesti tartózkodásuk idejére.

Végül *Seide Artur* összefoglalta az értekezlet eredményeit, miután kijelentette, hogy az értekezletre kitűzött idő lefolyt. Amit akartunk, ugymond, eléggé letárgyaltuk. A mi esetünk oly alaposan van letárgyalva, hogy ahhoz egyelőre hozzászólni teljesen fölösleges. A Vörös László nyugalmazott államtitkár által előterjesztett pontokat a *S. kivételével tudomásul vesszük.* A harmadik pontban a *bűnbocsánást szót semmi körülmények között el nem fogadjuk.* Az 5-ik ponthoz megjegyezzük, hogy a Vörös László garanciájával meg nem elégedhetünk. hanem követeljük a *kormány irásbeli garanciáját.* A 6-ik pontban foglalt kívánásot, hogy azonnali lépünk szolgálatba, *nem teljesíthetjük.* A kormány ajánlatával szemben pedig mi is megállapítottuk követelésünket, amint azokat Szemányi Péter Pál előadta. Testvéreim! — így folytatta asz után az elnök. — Tisztában van tehát mindenki a helyzettel. A *főljánlott békepontok meg nem felelnek,* tehát itt kell maradnunk, amíg dolgunk dűlőre nem jut.

— Itt maradunk akármeddig! — kiáltották egys. erre ezren és ezren.
— Itt maradunk, ha koplalnunk kell is!
— Akármeddig is! — hangzott ezer torokból.

Az elnök erre berekesztette az értekezletet.

A sztrájktyánán.

Délután két óraker érkezett meg a főkapitányság két küldöttje, akik tudatták, hogy a főkapitány megadta az engedélyt a nagygyűlésre. A mozgalom vezetősége azonban elhatározta, hogy nem tartják meg a gyűlést, mert az most már teljesen céltalan. A délelőtti értekezleten elmondottak mindent, amit szükségesnek tartottak, és ehhez semmi hozzátennivalójuk nincsen. Mereven ragaszkodnak követelésükhöz és nem engednek semmi irányban sem. A folyton növekvő tömeg lelkesedéssel járult ehhez a határozathoz.

A bizottságnak az okozta a legnagyobb gondot hogy a szegényebb vasutasokat ellászási élelemmel és szállással. A rendelkezésükre állott pénz délután felé már fogytán volt és a bizottság elhatározta, hogy eszentul nem ad más egy-egy koronát a jelentkezőknek. Így asz után már 30—40 fillért is osztogattak. A sztrájk-bizottság egyébként a pénzbeli segítségre vonatkozólag a következő nyilatkozatot teszi közzé:

A napilapok azon téves hírt közölték, hogy a sztrájkoló államvasuti alkalmazottak részére Bécsből és Németországból pénzküldemények érkeztek. Lehet, hogy avatallan kezekbe jutottak, de a bizottság kezeihez egy fillér sem érkezett.

A hangulat a délután folyamán megváltozott. Az elkeseredés nőttön-nőtt. Mindazonáltal senki sem akadt, aki az engedmények híve lett volna. hanem egymást buzditva fogadtak rendületlen kitartást. Délután öt óraker telefonon értesítették a sztrájk vezetőséget, hogy *Vörös László* a Demokrata Körben várja őket újabb értekezletre. A vezetőség azonban nem akarta tanácsos és támasz nélkül hagyni a rengeteg tömeget és így csak *Dósa, Faludy és Turcsányi* bizottsági tagokat küldték el, természetesen végleges intézkedési jog nélkül.

Alig, hogy ezek eltávoztak, megérkeztek *Hock János* és *Lukács Gyula* képviselők, akik a mozgalomnak a sztrájktyánán maradt vezetőivel bizalmas megbeszélésre vonultak vissza. *Gyórfy Gyula* és *Lengyel Zoltán* képviselők a nap folyamán szintén kimentek a sztrájktyánára, de a mozgalom vezetői kijelentették, hogy mint látogatókat szívesen látják őket és köszönik érdeklődésüket, de érdeemben nem tárgyalnak velük. Ezt a kijelentést azzal indokolták, hogy egy képviselő tegnap a Demokrata Körben tartott értekezleten mézes-mázos szavaival már majd rávette őket, hogy a vasutasokra kedvezőtlen egyezkedésbe belemenjenek. A rövid értekezlet után *Hock János* az udvaron összegyűlt vasutasoknak a következőket mondotta:

— Türelem és kitartás, tisztelt uraim! A kormány már-már puhul, mint a körte, melyet

szalmazsákba dugtak. Arra kell várni, hogy a kormány egyik vezérére meghajoljon és akkor a többi is utána fog menni. Olyan ez, mint mikor a nyáj elé botot tartanak. A vezér-ürü átugrik a coton és a többi is kötelességének tartja, hogy utána ugorják. Az eredmény teljesen bizonyos és azt hiszem, estére már meg is lesz.

A nagygyűlésre igyekvő 300 kolozsvári vasutas Szolnokon megrekedt. Ezek közül mintegy százötvenen az éjjel kocsiakra ültek és ma esti hét órára a sztrájktyánára érkeztek. Az egybegyűltek leirhatatlan örömrivalgással fogadták őket és kézről-kézre adva, össze-visszaölték a hosszú utat tett bajtársakait. Elmondották, hogy a többiek azért nem jöttek, mert nem állt elegendő kocsi a rendelkezésükre, de valószínű hogy a holnapi nap folyamán azok is megjönnek. Ugyancsak ez időtájt érkezett a debreczeni vasutasok sűrűgönye, akik tudatták a bizottsággal, hogy harmincöt kocsin utnak indultak a főváros felé és az éj folyamán megérkeznek. A lelkes tömeg elhatározta, hogy százával eléjük mennek és ünneppélyesen fogadják őket.

Délután tömérdek távirat érkezett a bizottsághoz. Érdekes ezek között a bécsi, amely így hangzik:

Bécs, április 21. Jó sikert kíván a Staats Eisenbahn Geschellschaft. Az összes hivatalnokok nevében, *Sikke* osztályfőnök.

Pancsováról azt táviratozták, hogy az ügyesség bűnvádi eljárást indított a vasutasok ellen, és kéri a vezetőséget, hogy az igazságügyminiszternél hassanak oda, hogy a bűnvádi eljárás beszüntessék. Az aradiak ezt táviratozták: Ne alkudozzatok. Ragaszkodunk a memorandumunkban kért összes követelésekhez!

Hire járt a sztrájktyánán, hogy az államvasutak igazgatósága értesítette a mozdonyvezetőket, hogy arra az esetre, ha abban hagyják a sztrájkot és munkába állanak összes régebbi követeléseiket teljesítik és a sztrájk tartama alatt végzendő munkásságukért tiszteres bért kapnak. A mozdonyvezetők nem fogadták el ezt az ajánlatot és kijelentették, hogy teljes szolidaritást vállalnak társaikkal. Ugyancsak itt kelt szárnyra az a hír is, hogy *Bánhidán* egy mérnökötől vezetett vonat kisklott és többen szerencsétlenül jártak. Nagy számban voltak olyanok, akik azt híresztelték, hogy *Ludvig Gyula* elnökgazgató, dr. *Kiss* osztályfőnök és *Neugebauer* pénzügyi tanácsos lemondott állásáról. Ilyen és ehhez hasonló hírek terjedtek el a sztrájk tyánján és mindez jobban szította a lelkesedés tűzét.

A vidékiek elkeseredését növeli, hogy semmiféle értesítést nem küldhetnek családjuknak, sem a telefon-hivatal, sem a táviró-hivatal nem közvetíti a sztrájkoló vasutasok üzeneteit. *Láber Sándor* szegedi vasuti hivatalnok értesítést akart küldeni Szegedre a családjának. Elment a központba, hogy telefonon adja le üzenetét, amikor azonban a távbeszélő-hivatalban meghallották, hogy sztrájkoló vasutas beszél, rögtön *főbontottak* az összeköttetést. A tisztviselő erre a csömöri-uti táviróhivatalba ment, de ott szintén megtagadták táviratának továbbítását, amikor megtudták hogy a sztrájk dolgában akar telegráfolni. *Willing Pál* eszéki vonatmálhászó a csömöri-uti táviró-hivatalba ment, hogy feleségének táviratozzon, azonban táviratát nem fogadták el. Ugyanigy járt *Klein Gyula* bauréti vasuti mérnök is, aki családját akarta megnyugtatni, de az ő táviratát sem továbbították.

Este hat óra felé már türelmetlenül kezdtek a sztrájkolók és lázas izgatottsággal várták, hogy mit végeznek a demokrats-körben tanácskozó társaik. *Sarlay* államfőnök és *Kacsóh* mozdonyvezető ott sűrűgtek-forgattak az óriási tömegben és kitarásra buzditották a vasutasokat. Csoportba verődve tanácskoztak azok a vasuti tisztviselők, akik tartalékos tisztsek s bent voltak abban a csoportban, amelyet tegnap letartóztatott a rendőrség. Ezek az esetet már bejelentették ezre-

deik parancsnokságának s elhatározták, hogy feljelentés tesznek a rendőrség ellen, hivatalos hatalommal való visszaélés miatt.

Egy harmadik csoportban arról az állítólagos táviratról beszéltek, amelyet a kabinetiroda intézett a miniszterelnökhöz a vasutasok érdekében. Voltak, akik biztosan állították, hogy érkezett ilyen távirat.

Háromnegyed nyolc tájban érkezett meg a demokrats-körnek egy küldöttje a sztrájktyánára és *Sarlay* államfőnökkel visszavonult a Weisz-féle vendéglőbe tanácskozássra. Az izgatottság ekkor tetőpontját érte el. Mindenkij sejtette, hogy a küldött fontos hírekkel jött. Egyszerre abba maradt a mulatozás, elhallgatott bent a teremben a zongora és mindenki kitűdött az udvarra, hogy halja az érkező újabb híreket. Nyolc óraker jelent meg *Sarlay* a sztrájktyánán. Minden ember betódult az udvarra, hogy jelen legyen a sztrájkvezér nyilatkozatánál. *Sarlay* az udvar közepéről beszélt a tömegnek. A következőket mondta:

— Tisztelt bajtársak! Éppen most értesültem arról, hogy a vasutasok összes kívánásai kielégítést nyertek, megkaptunk mindent, amit kívántunk.

— Hát a garanciák? Igérteknek nem hiszünk többé! — szóltak többen közbe.

— A garanciák is megvannak — folytatta *Sarlay*. — Mindkét memorandumunkban foglalt követeléseinket törvényjavaslat alakjában nyújtja be a kormány a képviselőháznak s irásbeli garanciát vállal arra nézve, hogy ezt a törvényjavaslatot keresztül is viszi. Most felkérem önöket, hogy rendben távozzanak haza s holnap reggel nyolc óraker jelenjenek meg itt. Akkorra hiszem, hogy a kész eredményt kihirdethetem önöknek.

Zugó éljenzés követte *Sarlay* szavait. A több ezer emberből álló tömeg egyértelműleg kiáltotta:

— Éljen Vörös László, éljen *Sarlay*!

A hatalmas tábor ezután megmozdult s apróbb csoportokra oszolva tért vissza a városba, abban a meggyőződéssel, hogy a vasutasok sztrájkja ma véget ért. A városban persze meghallották, hogy nem ért véget még a sztrájk. Nyilván *Sarlay*t is félrevezette valaki, aki a demokratskörbeli tárgyalásokról értesítette. Erre a misztifikációra vonatkozik különben a tizenhárom-bizottság következő nyilatkozata:

A sztrájktyánán ma este egyik bizottsági tag által kihirdetett azon hír, hogy a kormány az 1899. és 1901-es memorandumokban kért összes követeléseknek teljesítő, misztifikáción alapuló fényvezetés, melyről a bizottság nem tud semmit. A tárgyalások még folyamatban vannak. A tizenhárom-bizottság.

Este tíz óra után *Sarlay* János megjelent a Demokrata-Körben, ahol a végrehajtó-bizottság tagjai felélessegre vonták, hogy miképpen jutott a béke híréhez. Elmondta, hogy *Kardos* néven telefonoztak neki, hogy a bizottság s a kormány megállapodásra jutott. Hogy ki követte el a gonosz tréfát, nem tudják.

A békétárgyalások — elődávza.

Ma délután félhatkor folytatták a vasutasok bizalmi férfiai a tárgyalásokat *Vörös László* volt államtitkárrel a megoldás felől. A vasutasok hajthatatlanul ragaszkodnak a memorandumunkban kifejezett követeléseikhez. *Vörös László* a kibontakozás könnyítése végett betekintést kért az 1901-iki memorandumba, hogy megállapítsák a különbségeket az emlékirat követelései és a kormány törvényjavaslatának engedményei között. A bizalmi férfiak erre kijelentették, hogy még ez éj folyamán megszerkesztik az elaborátumot, amely a vasutasok követelései és a kormány eddigi

engedményei között való differenciákat taxatív felsorolja.

Ezzel véget ért az értekezlet, amelynek folytatását holnap délelőtti tíz órára tűzték ki. A tárgyalások közben számtalan buzdító távirat érkezett a vidékről.

* * *

A mai tárgyalás befejezése után alkalom volt a mai állapot szanalásában munkáló parlamenti férfiak egyikével beszélni, aki a vasutasokkal való közvetlen érintkezése folytán a lezihvatottabb a kibontakozás útjának megjelölésére Nyilatkozata a következő:

A végrehajtó-bizottsággal folytatott mai hajnali tárgyalások során kialakult reményesség a békére ima, estére majdnem teljesen megdőlt, pedig a kormány csaknem mindent teljesített, amit a bizottság kívánt. Mi az oka e váratlan fordulatnak? A vidék magatartása. A végrehajtó-bizottság megtáviratozta ugyanis vidékre a béketárgyalások feltételeit s az otthon maradt tisztviselők köréből ma vagy háromszáz távirati válasz érkezett, valamennyi azzal az egyhangú tiltakozással, hogy az 1901. évi memorandum követeléseinek kevesebbet semmi áron se fogadjon el a bizottság, ettől eltérő pontokat a vidék nem fog ratifikálni. Természetes, hogy ezekután a bizottság kénytelen régebbi, intranzigens álláspontját elfoglalni. Szerencse, hogy mindezek ellenére Vörös László nem vesztette el türelmét és reményességét. Ő az egyetlen alkalmas ember, aki békét teremthet. A vasutasok minden bizalma feléje fordul. Hogy beleegyezett a tárgyalások holnapig való lefüggesztésébe, ennek nem az az oka, mintha nem ismerné a memorandum s a törvényjavaslat között fennforgó különbségeket, hanem csupán az időnyerés, qui habet tempus, habet vitam, az a szempont: hogy holnapig talán sikerül valamely modus vivendi találni. Egyetlenegy remedium van: nevezze ki a kormány Vörös Lászlót teljhatalmu kormánybiztosnak, hogy cselekedjék legjobb belátása szerint. Ha ez megtörténik, rövid órák kérdése a béke. Lent és fent ő a bizalom letéteményese, az ő munkája révén állhat csak helyre a rend. Az államvasutak igazgatóságának egyetlen egy tagja sem érintkezik a vasutasokkal, ami a legtöbbet mondó bizonyossága annak az egyetemes bizalmatlanságnak, amelylyel a sztrájkolók az igazgatósággal szemben viseltetnek.

* * *

A honvédelmi minisztériumban ma egész az esti órákig tanácskozások folytak a forgalomnak katonaság által való ellátása dolgában. Az esetben, ha a sztrájk igen rövid idő alatt meg nem szűnik, az összes vasutas tartalékos tiszték és katonák azonnal behívotnak és vasuti szolgáltatásokra kirendeltetnek. Ezáltal a vasuti alkalmazottaknak több mint a fele, mint katonák, a katonai fegyelem alatt kellene, hogy szolgálatát végezzék.

Vörös László tárgyalásai.

Vörös László volt államtitkár, aki két nap óta szinte emberfeletti munkát végez, hogy a gondjaira bízott ügyben megegyezést létesítsen, ma este megjelent a szabadalvú pártkörben, ahol természetesen legott körülvették s izgatott kérdésközzel ostromolták. A volt államtitkár, akin meglátszik a súlyos és nehéz munka, melyet két nap óta végez, körülbelül úgy adta elő a tárgyalásokat, amint azt az alábbiakban ismertetjük.

A mai tárgyalásoknak — mondta Vörös László — végleges eredménye nincsen. Figyelmeztette a kormánybiztos a vele tárgyaló bizottságot, hogy a kormány teljes amnesztiát ad mindenkinek s megadja mindazt, amit tegnap kértek. Jóakarattal és lojálisan megmondta azt is, hogy a kormány sürögősen és a legnagyobb erőfeszítéssel dolgozik azon, hogy függetlenítse magát a vasutasoktól. E célból kész arra, hogy Olaszország példáját követve, a vasutasoknak azon részét, amely katonasorban van, mint tartalékosokat fegyvergyakorlatra hívja be s így végeztet velük vasuti szolgálatot. Ha odáig fajulnak a dolgok, hogy a kormány ezt az intézkedést loganatosítani lesz kénytelen, akkor a sztrájkolók száma annyira megesz, hogy a sztrájkot tovább folytatni nem lehet, de jól meg kell gondolni azt is, hogy, ha a kormány már ideig eljut, akkor nem fog további tárgyalásokra bocsátkozni, hanem egyszerűen elbocsátja mindazokat, akik ebbe a méltányos és tisztességes ajánlatba nem mennek bele.

A kérdés tehát így áll: a kormány megígéri a szolgálati pragmatika behozatalát, általános amnesztiát. A vasutasok ezenkívül azt követelik, hogy a fizetési rendezés az 1901-iki és az azt kiegészítő memorandum alapján történjék. Ezenkívül garanciákat követelnek a kormánytól s olyan követelésekkel lépnek föl, amelyeket az állami tekintély megóvása mellett megadni nem lehet. A követelések tekintetében egyébként annyi propositio van, ahány fej, úgy hogy általános képet a vasutasok követeléséről alkotni sem lehet.

Vörös László tehát azt ajánlotta, hogy ma éjjel dolgozzanak ki egy táblázatos kimutatást, olyképpen, hogy azon a régi és új fizetés közti különbség, valamint az általuk kívánt fizetések közti különbségek legyenek kitüntetve. E memorandum alapján aztán holnap délelőtti folytatják a tárgyalásokat.

A szabadalvú párti politikusok egyébként tudni vélik, hogy gróf Tisza István, aki ma nem is jött föl a pártkörbe, egész délután konferált Hieronymi Károly és Nyiri Sándor miniszterekkel, továbbá néhány főtiszttel. A konferencián a vasutas tartalékosok fegyvergyakorlatra való behívását beszéltek meg.

Vörös László az előadását követő magánbeszélgetésben igen elismerő módon nyilatkozott arról az áldozatkészségről és kiváló élelétéről, amelylyel Vásonyi Vilmos a nehéz ügy lebonyolításában segítségére van.

A sztrájk terjed.

Javában tanácskoztak az igazgatóságnál, hogy miképpen lehetne a forgalmat megnyitni, mikor hre terjed, hogy a sztrájk tovább terjed: a körponti tisztviselők is megtagadták a szolgálatot. Az igazgatósági értekezleten Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, Nyiri Sándor honvédelmi miniszter, Ludvig Gyula elnök-igazgató, Décsy és Ofner felügyelők és Marx forgalmi igazgató vettek részt. Már előbb kiadta az igazgatóság rendeletét, hogy a Teréz-köruti szakosztályban működő — külső szolgálatra alkalmas — tisztviselők teljesítsenek külső szolgálatot. Ezek a tisztviselők küldetésük útján adták tudtára az igazgatóságnak, hogy ők a külső szolgálat gyakorlatából kijöttek, nem vállalhatják tehát magukra a külső szolgálat felelősségét.

A balparti üzletvezetőségnél, amely a nyugati pályaudvarral szemben van, formászerint kiűtött a sztrájk. A sztrájkolók tisztviselők délelőtti felszólították az üzletvezetőség tisztviselőit, hogy ne dolgozzanak tovább. Az üzletvezetőségi tisztviselők e felszólításra becsúntettek minden munkát. Az építészeti főosztályban ugyanez történt.

Az államvasutak ipari munkásai között sokan vannak, akik a mozdonyvezetői vizsgára készülvén, értenek a gépkezeléshez. Ezeket most felszólították, hogy négy-ötzörösen fel-emelt munkabérről vegyék át a mozdonyok

vezetését. A munkások — lakatosok, kovácsok, gépészek — kijelentették, hogy ámbár a vasutasok mozgalmában és fizetésrendezésében nincsenek érdekelve, a sztrájkolók ügyét nem akarják rontani s munkába helyettük nem állnak. Amennyiben erre kényszerítenék őket, otthagyják a műhelyeket s ők is sztrájkolnak.

A vasutезд.

Bécs, április 21.

A Korneuburgban állomásozó vasutезд egy része ma délután Budapestre utazott. A hadügyminisztérium reuéletére egyelőre csak 14 főnyi legénység indult el délután 2 óra 10 perkor, egy kapitány vezetése alatt, három tiszttel. A csapat az észak-nyugati vasuton utazott el és délután 3 órakor Bécsbe érkezett. Van közöttük 14 mozdonyvezető, 14 fűtő, 17 váltóór és több pionnir-katona. A csapat teljes felszereléssel kelt utra és az észak-nyugati vasutéről átment a déli vasuthoz, amelyen délután 5 órakor Kauzisan át utazott Budapestre s reggel 6 órakor fog odaérni. A hadügyminisztérium egy tisztje Korneuburgba ment, hogy szükség esetén azonnal utnak indítsa a vasuti ezred többi századát is Budapestre.

Az ideiglenes menetrend.

Katonaság állja körül a pályaudvarokat. A szárnyaszerék ma megmozdult. A nyugati pályaudvarról reggel 9 óra 35 perkor elindult egy személyvonat Bécs felé Marx János államvasuti igazgató vezetésével, tizennégy kocsiival, negyven utassal. A mozdonyt mérnök vezette s három hivatalnok teljesítette a vonatvezetői szolgálatot. Ezt a próbavonatot követte délután 1 óra 45 perkor a bécsi gyorsvonat, amelynek Heller József főmérnök volt a mozdonyvezetője s Tersay államvasuti főellenőr a vonatvezetője. Alig harminc utassal indult el a gyorsvonat, miután Heller főmérnöknek jelezték, hogy a rákosi szemafor tilos jelzését ne vegye figyelembe. A keleti pályaudvarról 2 óra 15 perkor indult el a Bruckon át közlekedő gyorsvonat.

Az államvasutak igazgatósága az ezidőszent korlátolt forgalomra a következő menetrendet adta ki:

Budapest keleti pályaudvar-Lajta-Bruck-Bécs között közlekedni fognak: A Budapest keleti pályaudvarról reggel 6 óra 50 perkor induló és Bécsbe délután 3 óra 15 perkor érkező személy-, továbbá a Budapest keleti pályaudvarról délután 2 óra 15 perkor induló és Bécsbe este 7 óra 20 perkor érkező gyorsvonat. Az ellenkező irányban pedig a Bécsből délelőtti 8 óra 50 perkor induló és Budapest keleti pályaudvarra délután 1 óra 50 perkor érkező gyors-, valamint a Bécsből délután 12 óra 30 perkor induló és Budapest keleti pályaudvarra este 9 óra 25 perkor érkező személyvonat.

Budapest nyugati pályaudvar-Marchegg-Bécs között: A Budapest nyugati pályaudvarról délelőtti 9 óra 25 perkor induló és Bécsbe délután 5 óra 55 perkor érkező személy-, továbbá a Budapest nyugati pályaudvarról délután 1 óra 45 perkor induló és Bécsbe este 6 óra 30 perkor érkező gyorsvonat. Az ellenkező irányban pedig a Bécsből délelőtti 9 óra 5 perkor induló és Budapest nyugati pályaudvarra délután 1 óra 50 perkor érkező gyors-, valamint a Bécsből délelőtti 9 óra 40 perkor induló és Budapest nyugati pályaudvarra délután 5 óra 55 perkor érkező személyvonat.

Az igazgatóság közli, hogy holnap, 22-én az említett vonatok már mind közlekedni fognak.

A császár királyi szabadalmazott osztrák-magyar államvasutársaság a következő kommunikát adta ki:

Mivelhogy a MÁV. Budapest-Marchegg s Budapest-brucki vonalán ideiglenesen újból fel szándékozik venni a személyforgalom lebonyolítását, a Bécs-Bruck-Budapest és Bécs-Marchegg-Budapest vonalon a következő vonatok ideiglenes forgalma ismét felvétetik:

Holnap, április 22-én a Budapest—Bruck—Bécs vonalon az 1. sz. gyorsvonat indul Bécsből reggel 8 óra 30 perckor, érkezik Bécsbe este 7 óra 20 perckor. A 15—9. és 10—16. számú személyvonat Bécsből indul 11 óra 30 perckor és érkezik Bécsbe délután 3 óra 25 perckor. A Bécs—Murchegg—Budapesti vonalon a 3—113. és 166—6. sz. gyorsvonatok Bécsből indulnak 9 óra 45 perckor, azaz érkeznek 6 óra 30 perckor este. A 15—115 és 116—16. számú személyvonatok indulnak Bécsből délelőtt 9 óra 40 perckor, érkeznek Bécsbe délután 5 óra 45 perckor.

A Hálőkocsi-Társulat közli, hogy a vasúti sztrájk tartama alatt a déli vasúti pályaudvarról esti 8 órakor Bécsbe induló vonatokkal háőkocsik közlekednek.

Bécsből táviratozzák: A Déli vasút vezérigazgatósága a következők közleményét teszi közzé: A máv. vonalon bealott sztrájk miatt a szentpéter-fiumei vonal személyvonatai egyelőre csak Abbazia-Matughetól és ugyanaddig közlekednek.

Bruck a Lajta m. április 21.

Ide az a jelentés érkezett, hogy az a budapesti vonat, amely katonai fedezettelt vasúti tisztviselőket szállított és minden állomáson 10—20 vasúti tisztviselőt tett le, akik hajlandók a forgalmat megindítani csak Győrig jutott el, mert tovább nem mertek menni a vonattal.

Magyar-Óvárról, Frigyes Jherceg majorságából a Bécs elmezésére szolgáló tejet kocsin szállítják Bruckig s onnan reggel és este vasuton viszik be Bécsbe.

Postakocsi-járatok.

A posta- és távirдавезérigazgatóság Szalay Péter elnökgazgató kezdeményezésére megteremtette a kerületi igazgatóságnál az intézkedéseket amelyek a postaforgalmat a lehetőséghez képest biztosítják. Ennek következtében Demény Károly budapesti posta- és távirдавезérigazgató megkezdte a karrólpostajáratok szervezését.

Budapestről csak a Déli vasuton és a dunai hajton lehet a postaszállítás. ezért hat irányban rendezték be karrólpostajáratokat. Így ma reggel karról-járat indult a zonyomi, kassa máramaroszigeti, a debreczeni, a nagytárad-kolozsvári, az arad-nagyváradú és szegedi irányba. Ezek a karrólposták csak levélpóstat szállítanak a hirlapok csak annyiban lesznek szállíthatók amennyiben azok számára hely van a karról-járatokhoz be vannak rendezve az elágazási járatok az egyes kisebb középpontok felé. Minden igazgatóság a maga bataráig szállítja a postát s így az egész ország be lesz hálózva a vasúti forgalmi zavar idejére kocsi-postajáratokkal. A budapesti igazgatóság emez intézkedése következtében a levélposta-forgalom az északi, a keleti és a dékeleti irányokban biztosítva lesz. Társekeretek azért nem lehetett igénybevenni a postaszállításra, mert az utviszonyok nem engedték meg.

A bécsi posta tegnap a Déli vasuton indult Nagykassán át s az igazgatóság értesítést is kapott, hogy megérkezett. Ma reggel nyolc órakor a nyugati pályaudvarról indult vonat a bécsi postát is elszállította. Miután a pénztörzsaom szünetel, az osztrák-magyar bank giróösszekötését a postaintervettel a távirдавезérigazgató alapján bonvolítják le. A postatakarékpénziár forgalmában a vasúti sztrájk nem idéz elő zavart.

Mindazon irányokban, amelyekben a vasúti forgalom szünetel és addig, ameddig e szünet tart a m. kir. posta a kereskedelemügyi miniszter rendelkezése közüti járatokkal (váltott fogatokkal) tartja fenn a forgalmat. Ma déli egy órákor indultak el Budapestről az első e célra külön berendezett karról-és társekerjáratok, még pedig a köve kezű öt irányban: Esztergom, Csata-Léva felé, Gödöllő, Hatvan Zayom felé, Gyöngyös, Eger, Miskolc, Sátoraljaújhely felé, Ujszász, Szolnok, Püspökáladány illetve Mezőtúr, Arad felé és Monor, Czegléd Szeged felé. Mint ahogy a közüti járatokkal a posta alig győzi a vasúti forgalomhoz szokott óriási levélpóstat és szállítani a kereskedelemügyi miniszter egyuttal beszúntatta a csomag- és pénzelevél-felvételt mindazon viszonylatokban, ahova a közüti postai járatok tartják fenn a forgalmat. Postai csomagokat tehát további intézkedésig csakis Budapest és a Déli vasút a győrsopron—ebenfurti és a kassa-oderbergi vasut mentén levő postabivalatoknál a vasutak mentén levő helyekre, továbbá Ausztriába és a

nyugati külföldre lehet feladni, amely irányokban a vasúti közlekedés együtt a postai közlekedés s teljes mértékben fenn volt tartható. Budapesttől dél és észak felé a Duna mentén a postát ha óval szállíták. A kereskedelemügyi miniszter egyuttal felhatalmazta a posta- és távirдавезérigazgatókat, hogy azok az állomásokon, ahol annak szüksége mutatkozik, télejjeli esetleg egész éjjeli távirдавезérigazgató szolgálatot rendezzenek be.

A vidéki mozgalmak.

— Táviratív jelentések. —

Pozsony.

Ma a Bimbóház-vendéglőben délelőtt 800-nál több sztrájkoló vasut gyűlt össze. Papaci Elemér állomástnök-belyetes csendre és józanságra intette őket. A sztrájkolók megfogadták, hogy békésen várják be a fejleményeket.

Az első vonat Budapestről 1 óra 40 perckor Décsey útlevezetővel s katonai kísérettel zavarta anul Pozsonyba érkezett. Itt a 12. számú gyalogezred két százada a vonatra szállt mely Pozsony-tel Marchegg meg szállta az órnázakat és állomásokat. D-lután 3 óra 45 perckor a rendes budapesti személyvonat Rónay mérnök vezetésével megérkezett. A vonaton mintegy 60 utas volt. Itt 15 utas szállt a vonatra Egy század bosnyák katona létszállt és a legközelebbi vonattal visszamegy Budapestre.

Fiume.

Az összes vasutasok délelőtt 10 órakor Susakon gyűlést tartottak, amelynél a bizottság elhatározta hogy addig nem állanak munkába míg követeléseiket nem teljesítik és a Budapestre küldött bizottság vissza nem tér. A szegényebb munkások ellátásáról a sztrájkolók gondoskodnak.

Nyitra.

A táviródrótokat Szomorfalú és Komját között ismeretlen tettesek elvágták. A drótokat megveszterte csendőri őrsjáratok őrizték éjjelen át.

Az éjjel Vágsellye és Tornócz közt az 1461. számú tehervonatot a személynvonat elhagyta. A vonatot reggelre ismeretlen tettesek kirabolák.

Békés-Csaba.

A sztráktanyán minden csendes. Gróf Apponyi Albert a sztrájk hírére Szarvason Szolnokon és Gömörön át váltott négyesizogaton a fővárosba sietett. Délután 3 órakor Barabás Béla országgyűlési képviselő az aradi mozgalom megbízottjával szintén a fővárosba ment automobilon.

Nagy-Szöllős.

Királyházán mintegy háromszáz ember aludt az ott érvő vasúti kocsiokban, kik mind a szatmári vásárra akartak menni. Nagy nehézséget okoz, hogy Királyháza kis tanyu és ott elegendő élelmiszert sem bírnak a visszamaradt utasok kapni.

Királyházán ma a vasúti közlekedés elakadása köve kezében több száz utas maradt vissza akiknek nagy része pénz nélkül volt kénytelen vesztegetni. Becsky Endre alispán Királyházán cse-dőrséget összpontosított és személtelen kiutazott hogy megnyugtassa az embereket. A vagyontalanoknak pénzübeli segílyt osztogatott.

Temesvár.

Az állomáson bajt okoz a feladott élő állatok elvitása. Nagybecskerekén 3000 szárnyast voltak kénytelenek levágni. Vécseben három kocsi, Zsebelyen 2200 darab hizó disznó, Temesvárt 300 darab disznó áll, ugyszintén 152 darab hizóökör.

Veszprém.

Az utolsó vonat Győr felől érkezett ide. Nyul közösgénél a sztrájkolók a vonatot tartóztaták és a vezetőt meg akarták lincselni, de az utasok kérelmére nem bántották és a vonatot Veszprémig engedték menni. A sztrájkolók Meteika osztálymérnök enklésével ülést tartottak s midőn őket csillapítani igyekezett, agyonütéssel fenyegettek.

Hajdúböszörmény.

Hajdúböszörmény város képviselőtestülete Zsigmond Sándor indítványára elhatározta, hogy leír a megyéhez, hogy a sztrájkoló vasutasok ellen a kereskedelmi miniszter szigorú eljárást indítson. A közgyűlésből kitolyólag sür-

gönyöztek ma Hieronymi kereskedelmi miniszternek, amelyben elítélik a vasutasok sztrájkját és feyyelmi eljárás megindítását kerik.

Kolozsvár.

Itt nyugalom van. Az útlevezetés arra törekszik, hogy a személyzet együtt legyen a forgalom megkezdésére. Az állomáson több harmadosztályú utas éhezett. Egy asszony hat gyermekkel sirva kérte az állomásönkört, hogy adjon enni a gyermekeknek, mire valamennyi harmadosztályú utasnak ingyen ebédet adtak.

Orsova.

A vasutasok sztrájkja Orsován nagy zavart okozott. A szerda reggeli vonat Porta-Oriensnál telmondta a szolgálatot. A vonatvezetőt kövekkel megsebesítettek. A munkások Körpán és Orsován felszaktították a seneket. A sorozást nem lehetett megtartani Csalány vezérőrnagy kénytelen volt Orsováról hajval elutazni ma reggel Szegedre.

BELFÖLD

A pénzügyi bizottság ülése. A képviselőház pénzügyi bizottsága mára ülése volt összehívva a vasut sok fizetés-rendezéséről szóló javaslat tárgyalása végett. Az ülést azonban a bizottság nem tartotta meg. A sztrájkra való tekintettel elhalasztották addig, míg a kormány és a vasutasok közt megindult tárgyalások sikerre vezetnek.

A tengerészeti költségvetés. Az eddigi hírekkel szemben Bécsből azt jelentik, hogy a haditengerészet kiadásai körülbelül egymillió koronával tognak emelkedni. Uj hajó-építkezésekről nincs szó, a tengerészet vezetősége tervbevette ugyan a torpedó-flották szaporítását, de ezek költségeit a feleslegekből fogják leedezni.

Mentelmi ügyek. A képviselőház mentelmi bizottsága ma délután 5 órakor ülést tartott. Több bírósági megkeresés elintézése után a bizottság elhatározta, hogy Kubik Béla ismert ügyében a holnap délelőtt 10 órakor tartandó ülésen halároz, minthogy szükségesnek találta Kubik Bélának újabb kihallgatását.

Elnökválasztás a néppártban. Az országgyűlési néppárt ma látogatott értekezletet tartott, hogy megválassza az elnökséget, mely tudvalevőleg még az obstrukció ide én lemondott. Előbb gróf Zichy János, a volt elnököt választották meg e tisztségre, de ez hosszabb beszédben elheréltotta magától a bizalmat, mire az értekezlet gróf Zichy Aladárt választotta meg, aki idáig is ellátta az elnöki teendőket. Az elnöki állást ismét Rakovszky Istvánnal töltötték be.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború. Tegnap még oly hírek érkeztek Koreából, hogy már legközelebb döntő ütközet várható a Jalu folyó mentén. Ezeket a híreket a mai táviratok nem erősítik meg. Egyelőre még csak nagyobb csapatmozdulatokról van szó, amelyeknek célját mind a két fél gondosan titkolja. Az orosz hadvezetésig intézkedésein bizonyos kapkodás és fejtelenség észlelhető, míg a japánok, főképp az utolsó orosz katasztrófa óta, bizalommal és jól kiszámított terv szerint készülődnek a döntő eseményekre.

London, április 21.

Az új japán tengerészeti attasé egy hirlapiró előtt a következőleg nyilatkozott:

— A japán hajóhadnak nincs tenger-alatti hajója. Japán több bizalmat helyez az

Ode kapitány által felalált automata aknába, amelyek közül egy a *Petropavloszkot* is felrobbantotta. Ha Oroszország nem köt békét, akkor *Togo* csakhamar meg fogja semmisíteni a többi orosz hajót is. Csapatokat fognak partraszállítani, hogy Port-Arthur körülráják, minélyt ez meglesz kombinált támadás következik [hogy az erődöt megadásra bírják; e szárazföldi hadi árat a folyó hó végén vagy a jövő hó elején fog komolyan megkezdődni.

Pétevárá. április 21.

Az orosz távirati ügynökség tegnap portarhuri jelentése szerint a helyzet ott változatlan.

Berlin április 21.

A *Tageblatt*nak je'entik Pétevárról a karbini katonai törvényesek egy japán ezredet és egy századost, akik kínaiaknak öltözködve Mandsuországra utaztak s ott a vasutat föl akarták robbantani, halálra ítélt.

Pétevárá. április 21.

A besszarábiai főkérményzó hivatalos lapja rendet tesz közzé, amely szerint azok a hírek, mintba a zsidók a kormánnyal szemben ellenséges magatartást foglalnának el és a japánok részére pénzt gyűjtenének teljesen alaptalanok. Felhívják az orthodox papságot hogy erről a népet nehogy ezek a céltatos áhírek u'abb zsidó üldözéseket idézzenek elő, viágostassák fel, mert a zsidók magatartása, különösen Besszarábiában, teljesen hazafias és éppogy, mint a keresztények, ezekben a válságos időkben szívesen készek minden pénz- és vérádozatra.

Pétevárá. április 21.

Az orosz távirati ügynökség tudósítója jelenti Port-Arthurból: Kiderült, hogy a *Baján* cirkálóhajó e hó 13-án a torpedónaszád segítségére sietve, kénytelen volt nagyon közeledni a japán hajóhadhoz, miközben az ellenség hevesen tüzelt rá granátokkal, azonban meurongálnia nem sikerült. Két német tengerészeti ügyvivő érkezett ide, kik az orosz főhadiszállashoz vannak beosztva.

Pétevárá. április 21.

Chilkov vasuti miniszter nem azért utazik a Bajkál-tóhoz, hogy a csapatszálításokat siettesse. Hanm azért, mert a *cár a harcra készült utazni* és a miniszter személyesen akarja megtenni a szükséges intézkedéseket.

HIREK

Brunetiére csődje.

Paris, április 20.

Ugyanaz a Ferdinand Brunetiére, aki a minap veszekedett, hogy ő buzgó katolikus férfi ugyan, de — szocialista, ugyanaz a Ferdinand Brunetiére, aki azt hirdeti, hogy az emberiségnek szüksége van a véres háborukra, ugyanaz a Ferdinand Brunetiére, aki a tudomány csődjét bejelentette, ugyanaz a Ferdinand Brunetiére, aki annyiszor beszélgetett magáról már, aki tudós, elokvens, szellemes, bigott és kártékony, ugyanaz a Ferdinand Brunetiére most — csődbe került és sokkal fájdalmasabb csődbe, mint a tudomány.

A Ferdinand Brunetiére csődje érdekes, tanulságos és szenzációs, mivel a nagy publikumot Párisban is jobban érdeklik a tudományos botrányok, mint a tudományok.

A derék és tudós Brunetiére bele akart ülni Emil Deschanel örökébe, a „Collège de France” francia irodalomtörténelmi tanszékebe. Nagy és jeles pole-

ez, de valamiről megfeledezett Ferdinand Brunetiére. Megfeledezett arról, hogy azoknak, kik ma Franciaország sorsát intézik, nem lehet egészen közömbös, milyen elvek hirdetődnék a színte legmagasabb francia professzori katedráról. Csak a felhők közt mászkáló liberáliszmus magyarázhatja mindig önmaga vesztére a gondolat szabadságot. Igen, a gondolat szabad s Brunetiére hirdethet, amit csak akar, de a francia kormánynak van annyi esze, hogy a növekvő reakció idején nem ajánlja föl önmaga egyik bástyáját az ellenségnek, a legveszedelmesebb, ugynevezett „tudományos” reakciónak. A „Collège de France” tanárai szavaztak. Szavaztak napokon keresztül s a sok szavazás eredménye az lett, hogy Brunetiére, aki az első szavazásnál aránylag a legtöbb voksot nyerte, az eredményre vezető, utolsó szavazásnál végre is kibukott a jelöltek közül. A „Collège de France” első helyen Abel Lefrancot, második helyen Gaston Deschamps-t jelölte Emil Deschanel örökébe. Az első titkára, a második helyettes tanára a Collège de France-nak.

A klerikális sajtó iszonyu lármát csapott, hogy a kormány presszionálta a „Collège de France” professzorait, hogy sérelem esett a gondolat szabadságon s hogy Combes már a cenzúrizmusra is rálicitál. Maga Brunetiére sem viselkedett valami térfiasan. Reportereket fogadott, szikozódott s becsmérelte szerencésebb riválisait stb.

A kínos affér azonban még itt sem ért véget. A francia akadémiának is van jelölőjoga s az „Académie Française” halhatatlanjainak legtöbbje elv- és fegyvertársa Ferdinand Brunetiére-nek.

Az Akadémia összeült, hogy jelöljön. Ekkor Brunetiére egy gyönyörű pózzal bejelentette, hogy ő ezennel nem kíván többé a „Collège de France” professzorai közé jutni s az ő esetleges jelöléséről tegyen le az akadémia.

És mi történt ekkor? Megkezdődött a szavazás. Az első szavazásnál az urnába hull 2 voks Abel Lefrancra s 25 — fehér lap. A második szavazásnál, a második helyre tudniillik, Gaston Deschamps kapott 4 voksot, Abel Lefranc szintén 4-et, még két jelölt összesen hármat s 16 fehér lap esett az urnába...

Vagyis a francia akadémia, ha Brunetiére nem lehet a „Collège de France” irodalom-professzora, nem adja a szavazatát senkire. Sakk a kormánynak, a közvéleménynek, a „Collège de France”-nak. A kutya ugat s a karaván, azaz a francia akadémia nem jelöl.

A legérdekesebb pedig a dologban az, hogy igen sok liberális francia is tapsol az akadémiának. Mert ha — így mondják — a császárság idején egy Micheletnek, egy Quinetnek nem rótták föl bűnül republikánus voltukat, Brunetiére is lehet a „Collège de France” professzora, ha mindjárt klerikális is.

Egyáltalában örült gabalyodás van e fura affér körül, amelynek a vége azonban már bizonyos. Ferdinand Brunetiére csődbe került s ma olyan erős és elszánt harcot folytat a francia kormánypolitika a reakcióval, hogy meg nem hátrál egy tucat akadémiai demonstráció elől sem. A doktrinér liberálisok pedig hiába sóhajtznak a gondolat szabadság miatt, a gondolat szabadsága a tudomány szabadsága s

ezen a mezőn Ferdinand Brunetiére nem reklamálhat semmit, mióta a csődöt be-mondta...

A. E.

Budapest, április 21.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Április 15-ikén új előzetes nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megajításról idejkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldessük tovább.

— Az udvar Budapestén. A király itt-idezése alatt több úri családnál estélyek lesznek. Gróf Szapáry Pál május 12-én a *Park Clubban* nagy bált ad, amelyen az itt időző főhercegnők és diplomaták is részt loznak venni.

— A király ajándéka. A szerajevói hadtestparancsnok, a bosnyák országos kormány főnöke, a török pasák konakáiban lakik. A magas, szelős épület dísztermében a napokban állították föl a király ajándékát, a tiszteges ur bronz-mellszobrát, amelyet a szerajevói hatóságok lelkes részvétele mellett e hó 18-ikán lepleztek le.

— Kibékülés. A szász trónörökös pár szomorú regényének még mindig nincs vége. Ujabb fejezetek és folytatások jelennek meg belőle olykor-olykor. A legujabb fejezet ugyancsak szenzációnak ígérkezik és éppen csak arról szól, hogy a szász trónörökösne, aki immár az egyszerűbb Montignoso grófnó neve alatt vezekel a gyermekei nyelvmesterével való kalandjáért, találkozni fog a férjével, hogy kibéküljön vele. Még pedig magyar területen, Ó-Tátrafüreden, ahol a trónörökös juliusban fog tartózkodni. Így jelenti leg-alább mindezt a bécsi *Zeitung* egy *drezdai* távirat. Ezzel szemben azonban a *Münchener Neueste Nachrichten* illetékes helyről arról értesül, hogy a kibékülésről szólválótlan. Az egész dologból csak annyi igaz, hogy a trónörökös udvartartása részéről tudakozódtak a tátrafüredi lakásviszonyok felől, mert meglehet, hogy a trónörökös gyermekeivel Tátrafüreden fogja tölteni a nyár egy részét.

— Fejedelmi poharköszöntők. Bécsből táviratozzák: Ma este 6 órakor a Hofourg nagy reduttermében a walesi hercegi pár tiszteletére díszbéd volt. A harmadik fogas-nál a király a kövekező felköszöntőt mondotta a walesi hercegre és nejére:

Midőn királyi ténsegetek szívből üdvöz-löm sulyt helyezek arra hogy kifejezést adjak annak az örömeik, melyet önöknek körünkben időzése bennem kelt. Ujabb bizonyítékát látom ebben annak a szoros barátság-nak, mely családjainkat és országainkat egybe-köti és amely régtől fogva jennálva oly örvendetes módon felelőnkül avval a látogatással, amelyet Edvárd király ő felsége néhány hónappal ezelőtt nálam tett. A szin-pátia e számos jelei által mélyen meghatva, avval a reményvel hízelvek magamnak, hogy viszonyunk a jövőben a mult által kifejtöt uton fog továbbjelődni és az élénk köszönet érzelmétől átnatva ő királyi tén-sége k, a walesi herceg és hercegnő egész-ségére üritem poharamat.

A zenekar erre az angol nemzeti him-nuszt játszotta, amelynek elhangzása után a walesi herceg a következő felköszöntővel vá-laszolt:

A walesi hercegnő nevében és a maga-mében teljes szívből köszönetet mondok ténsegednek azért a jóakarú szavakért, amelyekkel felséged bennünket Bécs szép városában oly kegyesen üdvözölt. A leg-élénkebb örömmel tessék tanúságot arról a szoros barátságról, a mely a mi család-jainkat és országainkat egybe-köti és a legnagyobb készséggel ragadjuk meg, a hercegnő és én, ezt az alkalmat, hogy a nagybarbecsüt uralkodónak érzelmeink adó-ját lerójuk. Mélyen meg vagyok hatva ama szíves szavak által, amelyekkel felséged meg-emlékezt arról a látogatásról, amelynek a király, szeretett atyám becses emlékezetét őrizi. Midőn köszönetet mondok felséged-nek a szép fogadásért, amelyben felséged bennünket résztesíteni kegyes volt, ő felsége

— **Kuropatkin és a halál.** Szibériában szájról-szájra suttogva jár egy hír. A táborokban, s aztán a nép között. Kuropatkinnak, a hadak főparancsnokának borus sejtelen nyoma a szívét. Nem is sejtetem már, hanem erős hit, hogy a haretérről, ahová legfőbb vezérnek rendelte ki az ő hatalmas ura, már nem tér vissza hazájába, nagy Oroszországba. Vitte a vonat a fővezért, s egy állomáson, ahol a vonat vesztegelt, a podgyászkoosi nyitvahagyott ajtaján egy katoná valami különös formájú ládát látott. Igen hasonlított egy koporsóhoz és amikor közelebbről megnézte, a láda oldalán egy rézlemez pillantott meg. Arról pedig ezt betűzte ki:

ALEXEJEV NIKOLAJEVICS KUROPATKIN.

És aztán terjedt suttogva a hír:

— Kuropatkin a koporsóját viszi... A fővezér nem hisz a visszatérésben.

Es minden jól, sok adat bizonyítja is ezt. Szól a hír arról is, hogy a tábornok mielőtt Keletre indult, elment cholmi-jószágára és apjának, anyjának is ezt mondta balsejtélemmel:

— Nem láttok többé!...

Es szól egy másik hír. Kuropatkin halálos baj csiráját vitte Keletre. És még egy másik. Kuropatkin álmódott. Hareba megyen. A csata tűzbe kerül. Az ellenség rá is talál, kaszabolja, vágja, amíg el nem esik. S úgy össze-vissza van szabdalva, hogy saját katonái sem ismernek rá. S bedobják a közös sírba az egyszerű harcosok temetőjébe. Száll mind e hír szájról-szájra messze Szibériában s a tábornokok mellett a katonák fagyos lelkeibe még mélyebbre edződnek a szorongó érzések...

— **Magyarország legöregebb asszonya.** A szegényháznak érdekes lakója van pár hét óta. Özevgy *Borsos Józsefiné*, született *Elnig Jetti* pár héttel ezelőtt felvétette magát a szegényház-kórházi osztályába. Az öreg asszonyról kiderült, hogy minden valószínűség szerint legöregebb asszonya Magyarországnak. 1788-ban született Sárospatakon és így most 116 éves. Az öreg asszonyság élenk szellemű, világos eszű. Teste nagyon összetört és roskatag, de még tud járni és jó étvágya van. Csak *köser* ételt eszik, mert vallásos zsidó asszony. Az orvosok természetesen a leg gondosabb ápolásban részesítik az ország legöregebb asszonyát.

— **Jubiláló egyesület.** A Szegény Gyermekért Egyesület — amely a királyi pár ezüstartaloma alkalmából, 1879 április 24-én alakult meg — április 24-én ünnepi 25 éves jubileumát. Ma *Fejér Gyula* képviselő vezetésével az egyesület küldöttsége meghívta az ünnepre gróf *Tisza István* miniszterelnököt. *Berzevich* és *Hieronymy* minisztereket, akik kitüntetésben helyezték megjelenésüket.

— **Zavargó cukrászsegédek.** Kis Tamás cukrászsegéd ma este 1/28 órakor *Weiss Béla* Múzeum-körüli cukrászüzletének ablakait beverte. *Siléter Sándor* és *Jani János* cukrászsegédek *Bauer Samu* cukrász Andrássy-uti üzletének ablakait és ajtaját zúzták be. A rendőrség mindhármat letartoztatta.

— **Rapidiasok szervezkedése.** Az állami hivatalok legkisebb fizetési tisztviselői, a rapidiasok országos mozgalmat indítanak helyzetük javítására. A mozgalom-előkészítésére vasárnap délután értekezletet tartottak és elhatározták, hogy az 1897. XXIV. törvényeikk gyökeres megváltoztatását kéri a kormánytól. Kívánják, hogy a kezdő rapidiát magasabb összegben állapítsák meg, hogy a dinokot a magasabb rapidiá bizonyos idő múlva hivatalból lépjenek elő és hogy a dinokokat bizonyos szolgálati idő után hivatalból nevezzék ki. E végbéli május végén országos dinok-gyűlést fognak tartani a fővárosban.

— **Kitüntetett gazdasági munkás.** A földmivélségi miniszter *Csesznák Józsefet*, *Blaskovich* Elemér pusztakengveli uradalmának régi csevédjét, negyvenéves hű szolgálataért díszoklevéllel és 100 korona-val jutalmazta. A jutalmat *Jancsó Géza* főszolgabíró adta át *Csesznáknak* Török-Szent-Miklóson buzdító haszéd kíséretében.

— **Tizenöt leány halála.** *Kovácsi* baris-megyei községből rémes szerencsétlenség történt. Tizenöt fiatal leány belefutott a Garamba, mikor átkelt csónakon a folyó tulsó partjára. Az ismétlő iskolásfiúk és leányok átjárnak napszámba a közeli *Peszér* falu erdejébe. A mult szombaton délután három kis leány elment az erdőre, hogy fél napi keresetükkel segítsék nyomorgó édesanyjukat. Az erdőőr szombaton este nem fizette ki őket, azért vasárnap, miután meggyóntak és megáldoztak, déli fél tizenkettőkor újra utrakeltek *Peszérre*. Akkor már egy sereg fiú és sok falubeli leány is várakozott a parlon. A fiukkal telt csónak baj nélkül átjutott a másik partra, de a másik ladiknak ügyetlen vezetője volt és belekerült a Garam legerősebb sodrába. A csónak fölfordult és tizenöt leány belefutott a vízbe, a többi közt három iskolásleány is akik közül kettő a harmadik osztály, egy pedig a negyedik osztály növendéke volt.

— **Uj rend a Lánchidon.** A budapesti állami hidak igazgatósága egy új jegykezelési rendszerrel próbálkozik. A közönség szempontjából épp oly célszerű, mint az az újítás volt, amely a kettős jegyváltást becsütette. Arról van szó, hogy a pesti hídfőnél váltott pléh-jegyet nem kell az embernek a hidon végig szorongatnia a markában, hogy a budai hídfőnél mindjárt beledobhasa az ellenőrző szekrénybe, hanem mindjárt a pesti jegyértár mellett ott van az ellenőrző szekrény is, ahol hamarosan megszabadulhat a kényelmetlen leszámolástól és a pléhjegyeknek még kényelmetlenebb megőrzésétől. Egyelőre a Lánchidon lép-tetik életbe az új rendszert május elsejétől kezdve május végéig és ha a kísérlet beválik, meghonosítják minden hidon. Az állami hidak igazgatósága felhívja a közönséget, hogy a jegyeket pontosan adja le, mert az egy hónapi kísérlet eredményétől függ az új rendszernek végleges meghonosítása.

— **A betegsegélyző-egyletek ellen.** Körülbelül két évvel ezelőt a budapesti orvosok mozgalmat indítottak abban az irányban, hogy a betegsegélyző-egyletek orvosainak sorsán segítsenek, hogy véget vessenek annak, hogy az egyesületek orvosait átlag 100—200 forintnyi évi fizetésért kizsákmányolják, aminek főként a közegészségügy, az egyleti tagok vallják kárát. A család orvos ő-tiz egyleti állást is kénytelen elvállalni, naponkint negyven, sőt több látogatást is tenni, rendelésén pedig ugyannyi egyleti tagot fogadni. Ilyen nagy tömeget lehetetlen lelkiismeretesen ellátni. A mozgalom akkor az Orvosszövetség kezében elaludni készült, de most utjabban a fővárosi orvosok egy része számonkérő közgyűlést hivatott az Orvosszövetség kebelében egybe az orvos-egyesületbe. A közgyűlés iránt nagy az érdeklődés.

— **A visegrádi vár rekonstrukciója.** Bécsből jelentik, hogy *Stephani* Adolf százados tegnap az invalidusok házában disztermében érdekes felolvasást tartott a visegrádi vár rekonstrukciójáról és bemutatta a vár modelljét, amelyet a még meglévő romok, régi rajzok és leírások nyomán készített. *Stephani* kapitány annak idején a Habsburg-vár rekonstruált modelljével szerzett magának nevet. Azóta a Magyar Nemzeti Múzeum megbízásából több magyarországi vár rekonstruált modelljét készítette el s a visegrádi vár modellje is a Múzeumé lesz. A felolvasó topográfiai, történelmi és erősségi szempontból ismertette a visegrádi várat. Az érdekes felolvasást nagy közönség hallgatta végig.

— **Az edláhi gyógyintézet.** Ez a Schneberg lábánál elterülő, festői fekvésű fürdőhely, mely dr. *Konrad* vezetése alatt olyan hamar felvirágozott, e hó végén újra megnyílik. *Edlach* mely a mult évi eptkezések folytán tetemesen megnagyobbodott, különösen szív-és vesebajok ellen bizonyult kitünő hatásúnak. Azokat a gyógy módokat, melyeket *Konrad* az emittelt bajok kezelésénél alkalmaz, továbbá a fürdő gazdagon felszerelt hidegvizgyógyintézetét orvosi körökben is kiválóknak ismerik el.

— **Krivány János házassodik.** A hires aradi gyámpénztáros újra aktuális. Amikor sikasztásniért nyole évre elítéltek s a végtárgyalás után bezárultszük és dohos cellájának ajtaja, hová a legnagyobb uri jóléteből estcpnt, senki sem hitte, hogy még egyszer felszínre kerüljön a neve. Főképpen azért, mert a különben is gyenge, beteges embert nagyon megtörte, megroskaszította ez az utolsó csapás. Es most hirtelen megint felbukkan a neve a nap szenzációinak sorában. *Krivány* meg fog nőszülni s elveszi az első feleségét, *Vaszil* aradi várnagy gyönyörű leányát, akitől néhányévi boldog házasság után elvált egy nagyhozományú leány, *Purmann* Antonia kedvéért. Második neje azonban elítélése napján megindította ellene a válópárt s az aradi bírón megtrt, beteg lakója egyedül maradt. Nemrég azonban levelet kapott első nejétől, aki megtudta, hogy volt férje beteg, s mert még mindig a régi szerelmmel viselkedik iránta, nem állhatta meg, hogy levelet ne írjon neki. Így kezdődött újra, romantikusan, szépen a *Krivány* szívének a regénye. Jövő március-ban talán már kiszabadul feltételes szabadságra, s akkor újra megesküszik első feleségével.

— **Agyonlőtt kalandor.** Belgrádból távira'ozzák, hogy egy nemze közti kalandor, *Nikola Milajevics*, aki külföldön és különösen Magyarországon nagy családokat követelt el és szerb miniszternek adta ki magát mindenfelé, *Alexinacban* összetűzött egy tűzernad-naggyal és a tiszta a szóváltás után agyonlőtte a kalandort.

— **A vasuti sztrájk és a menetjegyiroda.** Mint értesülünk, a központi menetjegyiroda (IV. Vigadó-ér 1., fiókroda a *Roya-szálló*-ban) a sztrájk megszűnésével a pályaudvarokon várható torlódások elkerüléseére tolytonos szolgálatot szervezett (s gy ajánlatos lesz, ha az elutazó közönség a vasui jegyeket már napközben megváltja a menetjegyirodában).

— **Fővárosi Orfeum.** *Baumann* Károly, az Orfeum közkezdvelt magyar kórikusának ma lesz a jubileumjátéka. A műsor ebből az alkalomból válogatott.

A szociális fejlődésről.

— *Prohászka Ottokár és Vészi József* vitája. —

A *Társadalomtudományi Társaság* tegnapi előtti tartotta harmadik vitailését a társadalmi fejlődés irányáról *Pikler Gyula* elnökölte alatt. Ez ülésen *Prohászka Ottokár* egyetemi tanár és *Vészi József* orsz. képviselő lejtették ki álláspontjukat.

Dr. *Prohászka Ottokár* mindenekelőtt tisztázta a keresztény-szocializmusnak, melyet beszédében a liberalizmussal s szocializmussal szemben *christianizmusnak* is nevez, átfoglalását. *Wolfner Pál* kétségbe vonta a keresztény-szocializmusnak önálló gazdasági elveit s azzal vádolta, hogy csak kisajátítókokkal dolgozik. Szó s nes róla. Ugyanazok dolgozik, amivel a liberalizmus s a szocializmus, t. i. az emberi társadalomban a modern igényeknek megfelelően iparkodik egyensúlyba hozni az individualis s a szociális irányzatot. A maga világnézete szerint értékeli a társadalom alkotó elveit. A liberalizmus a maga világnézete szerint takarálja azokat; a szocializmus ismét a maga szempontja szerint. Individualizmus s szocializmus két alaprendencia, két igény, két erő, mely adva van; az individualizmus nem a liberalizmus teremtette meg, a szociális irányzatot nem a szocializmus hozta, a mértékétől függ minden, hogy mennyit vegyünk ebből, mennyit abból. A középkori, sokrészt fejletlen társadalomban a kereszténység megteremtette az egyensúlyt; a fejlődés most új elhelyezkedést kíván. Ezt az új elhelyezkedést mi a régi alapokon akarunk eszközölni. Organikusan kívánjuk a társadalmat fejleszteni. Alapjaink: *Isten, vallás* s azzal életünk páratlanul ideális tartalma; *házasság család* mint az erkölcs bástvája a perzselő érzékiség ellen; *magán-dírtok*, az ésszerű fejlődésnek megfelelő korlátok közt, az egyéni szabadság, a tehetségek, a génusz oltalmára. Gyakorlati terv-kénységünket a gazdasági téren, a munkások kérdésében, a munkástűzhely s a munkások

közös érdekeinek védelemét illetőleg *Geocze* Sarolta kimerítően jellemezte. Képet a jövődőről, programot a beláthatatlan fejlődésről nem adunk; a szocialisták álmai és látomásai visszatartanak attól. De dolgozunk, szervezkedünk, mentünk, segítünk s ugyanakkor az egyedeket, a társadalmi életet idealizmussal telíteni s bennük az erkölcsi erőket ébreszteni igyekszünk. A megelégedést, a boldogságot nem lehet csak a külső viszonyoktól, a miliőtől várni. Az isten országa bennelekedik van. Érvényesíteniük kell az erkölcsi erőket, azokból rendkívül sok boldogság fakad. Fakad most is. Végül a társadalmi munkában szükséges történelmi érzékre reflektál, melyből kevés van a föltorgató irányzatokban, s védi az egyházat a hatalmi terjeszkedés vádjával szemben.

Vészi József meghallik Proházska Ottó-kár lényes szónoki képességei előtt. Magasan szárnyaló és mindenekezt elragadó poézissal szállt síkra Proházska az ő meggyőződéséért de — ugymond — itt nem társadalomköltészet, hanem társadalomtudományi társaságban vagyunk, ahol, mielőtt az igazságok mélyére szállunk, le kell csatolnunk a költészet szárnyait. A konzervatívizmusnak és a keresztény-szocializmusnak a *Geocze* Sarolta előadásában tapasztalható kombinációja képtelenség. Proházska már teológiai szocializmusról van szó. A négy társadalmi irány: az anarchia, szocialdemokrácia, liberalizmus és keresztény-szocializmus tekintetében az anyag azonosága kétségtelen de ebből semmi sem következik. Mert hiszen Darwin könyve is, az ő- és új-testamentum is egyazon anyagból: betűkből készült és vajon kinek jutna eszébe ezeket együvértartozóknak mondani? Ami az altruizmust illeti, abból sehol sincs olyan nagy porció elhelyezve, mint a szocializmusban. A christianizmusnak nincs egységes tartalma. Kérde, ki a helyes uton járó christianista: Tolsztoj-e, aki kérihetetlenül rámutat az egyház rüdegeire és ferdeségeire, vagy Pobjedonozev, aki ezé: kiátkozta Tolsztojt? Loisy abbé jár e a helyes uton, aki a bibliával szemben is érvényesíti a történelmi kritika jogait, vagy az indexek kongregációja, mely őt átkozta igazolta? A protestánsok közül kinek van szava: Stöckernek-e, aki föltorgatóval erősen közeledik a katholicizmushoz, vagy Harnacknak-e aki bebonyította hogy a protestáns vallásba csak abuzus révén jutott bele az urvasora s a keresztiség szentsége és hogy a kereszténység csak egy pár szóból áll: isten és lélek, lélek és az ő istene Proházska büszkén vallja a középkori társadalmat a christianizmus alkotásának; ezzel szemben Vészi rámutat a jobbágyra, a feudalizmusra, a bilincsszerűre, amely végigcsúsz a középkori társadalmon. Ennek a társadalomnak el kellett pusztulnia mert az ember megváltozott. Primitív emberből tanult ember, meghunyászkodott emberből önzertés ember lett. A reakció most már szerényebb, nem akarja visszacsinálni a múltat, csak megakasztani a jövőt, nem akarja lehetetlenné tenni a fejlődést, csak lassítani. A christianizmus a régi alapok akarja konzerválni. Ezen alaphoz tartozik Proházska szerint a keresztény vallás és a magánbirtok. De melyik keresztény vallás? Mert sok van és egymásnak ellentmondók. Ami pedig a magánbirtokot illeti Krisztus egyenesen kiűzöttből a boldogság feltételei közül. Segített másokon: ez lenne a christianizmus adata. A segítséget azonban nem szabad rákötni az emberekre. A keresztény-szocialisták magukhoz akarják ragadni az uraimat, hogy idealizmust neveljenek a lelkekre. De hogyan vezessenek bennünket, mikor maguk sem tudnak megegyezni egymás közt? Az evangéliumban van meg ez a fohász: Add meg nekünk mindennapi kenyerünket! Ezen a foháson alapul a szocializmus is, amelyért ha fog is valaha vér folyni, de annyi semmesetre sem, amennyit a christianizmus helyesével s erkölcsi támogatásával ontottak eddig. A különböző vallások egymás ellen uszítják az embereket és a szocializmus együvértorgatója őket. Proházska a saját, természetudományosan alapozott tudásának s könyveibenlerakott föltorgatásának mondja, amikor az újabb filozófiai rendszereket mesének minősíti. A bibliai legendák valóságokul fogadni el és a természetudományokból leszűrt igazságokat mesének mondani: ennek a Társadalomtudományi Társaságban nem lehet tere. Proházska érdemét Vészi abban látja, hogy míg elődei a teológia alapjaira építették a természetudományt, addig ő a természetudományra építette a teológiát. Végül köszönetet mond a Társadalomtudományi Társaságnak azért, hogy fogékonyságot kellett a közönségben a szociális eszmék iránt.

A szónokokat óriási közönség hallgatta végig s őket lelkes ovációkban részesítette. A Társaság következő vita-ülése pénteken, e hó 22-én lesz. Felszólalók: *Tege* Gyula jogakadémiai tanár, ifj. *Leopold* Lajos és *Migray* József.

Verescsagin a háborúról.

Írta: *Suttner Berta* báróné.

Személyes ismeretségben voltam a mesterrel s vannak följegyzéseim egy beszélgetésünkről. Még az egész civilizált világot megrázó gyászshir hatása alatt adom át a nyitvánosságnak azeket a följegyzéseket, amelyek hozzájárulhatnak az ő jellemrajzához a kiegészítéséhez.

Verescsagin küzdött a háború ellen amelyet gyűlölt s bizonyos tekintetben azért — szeretett. Az esze, a szíve előkötözte azt, amire veszesületett kalandvágyból, küzdésre kíváncsi vérmérsékleténél fogva vonzódtott. A vadász gyönyörűségének az érzése ragadta el némileg a harok közepette, amelyeket ölkeregetett vakmerően, a nélkül, hogy kötelesség kényszerítette volna a gyilkos hadakozásba. Nem dicsékedett a bátorságával. Ellenkezőleg, bevalotta, hogy lekuporodott a földre, valahányszor golyó vagy gránát süvített el a füle mellett.

— Nehéz arról beszámolni, — mondotta — hogy milyen is az a harc, mert minden pillanat valami újat, valami váratlant hoz. A harc nemcsak rám, hanem mindenkire igazgatólag hat: az emberek va ószággal megőrülnek s úgy kiabálnak és káromkodnak, hogy a végén mindenki belekereked, kezdve a generálistól egészen a közlegényig. Amár a harc dűbe elölgia az embert, azért tudatában van mindenki a halál közelségének s amikor magam is belekerültem az ütközetbe, mindig azt gondoltam magamban: no most nekem is rögtön végem van. S amellőt ezt is gondoltam: szükségem volt arra, hogy előrelökődjél, nem maradhattál volna kellő távolságban? Most, barátocskám, fizetesz a mohóságodért . . .

Verescsagin tudni akarta, vajon más is úgy van-e a félelemmel, s barátjához, Skobelevhez fordult, aki mindig a legveszedelmesebb pontokat kereste fel önként a harcban, a nélkül, hogy csak egyszer is lehajolt volna a repkedő lövegek elől.

— Mondja meg nekem az igazat, Dimitrijeviics Mihály, nem fél a haláltól, nem fél, hogy agyonlövök?

— Nevetséges! — felelte Skobelev. — Nem félni, az csak afféle fecsegés. Ellenkezőleg, annyira félek a haláltól, hogy amikor megkezdődik a tüzelés, azt mondom magamban: ma bizonyosan megölnek! De sohasem áruolom el a félelmemet, mert mielőtt kapkodni kezdjük a bombáktól a fejünket, nem tudjuk, hányadán vagyunk. Amikor egy golyó eltalált és összerokkadtam, az első gondolatom ez volt: no pajtás, most aztán vége a mulatságnak.

Legutolsó bécsi kiállítására meghívott és maga vezetett képről-képből s félig patetikusan, félig humorosan magyarázgatva műve nek tárgyat és tendenciáját. Amikor a különösen borzalmas jelenetek előtt bár keserű, de tréfás megjegyzéseket tett s én szemrehányáson kérdeztem meg:

— Hogyan nevetel ön?

Akkor azt felelte:

— Ez némelykor az egyetlen módja annak, hogy ne sirjunk.

Elmondta többek között, hogy II. Vilmos császár Berlinben a Napoleon-képek láttára így szólt:

— Ezekkel a képekkel a legnagyobb agítációt folytatja ön a háború ellen.

Katonai körökben sok bosszúságot okoztak Verescsagin képei. Szemére vetették, hogy szándékosan a háborúnak csak az elrettentő

oldalát tolja előtérbe. Erről egy havi folyóiratban a következőket írta:

... Mintha a háborúnak két oldala volna: kellemes, vonzó és csunya visszatartó oldala. Csak egyféle háború van, amelyben arra törekszünk, hogy az ellenséget kényszerhelyzetbe hozzuk, lehetőleg sok bajt okozunk neki, minél több embert veszítessünk vele sebesültekben, halottakban és foglyokban. Vegyük csak elő a háborukat és bontsuk két részre, az egyikbe helyeztük a győzelem eredményeit, a másikba a háború minden egyéb ténykedését. Ki fog tűnni, hogy a reaktívdított időknek tulajdon része gyötrelmes fáradalmakkal és nélkülözéssel telik el, s csak alig néhány nap, aig néhány óra jut a tula donképpeni harcra. Miért berzenkednek hát az ellen, hogy a háborús képek a háborúnak ugynevezett nem fényes oldalait tüntetik fel?

Hogy jobban felfoghassam, mi a háború, elhatároztam, hogy saját szememmel nézem meg. Meg is támadtam az ellenséget a gyakorlatilag, az is megégett, hogy rohamra vezetem a katonákat. Résztvettem lovastámadásokban és tengerészkatonaikkal is mentem rohamra. Ez alkalommal kiváncsiságomért majdnem a másvilágra vitt egy golyó . . .

Hát ez a kíváncsiság most megkapta a maga szigorú büntetését, egy alatomos akna véget vetett ennek a „kiváncsiság“-nak. Hiennem amíg ez a büntetés elérte, a háborút ugyancsak eles szemmel figyelte meg. Mert nemcsak hares, nemcsak művész, hanem békeapostol is volt. És látott olyan részleteket, amelyeket mások nem figyeltek meg.

— Beszéltem már egyszer a foglyok helyzetéről — mondotta. — Milyen kevés táplálék, kötelék, orvosi felügyelet és más efféle jut nekik, vagy helyesebben — marad nekik, milyen tömegesen betegednek és halnak meg! Valóság, hogy télen, ugy a legutóbbi orosz háborúban, valamint más téli hadjáratokban, az utak, amelyen a foglyok jártak, holtakkal voltak borítva. Aki nem látott effélet, nehezen is akarja elhinni. Az ágyuk, tüze és más kocsik kerekükkel még elevenen gázolták őket bele a keréknyomba, s hogy az utak el ne romoljanak, már nem is hordták el a holttesteket, hanem ott maradtak a hóba préselten, ugy, hogy körvonalaikban lehetett csak rájuk ismerni. Csak az itt-ott ednyuló kezek és lábak mutatták, hogy az ut sűrű temető.

Bizony sokat látott s a híres koponyapírámis, *A háború apoteosisa* sem fantázia. Erről ezt mondta el:

— Huszonöt évvel ezelőtt a hínai határon utaztam olyan helyeken, amelyek azelőtt virágzottak, akkor pedig természetesen pusztaságot mutattak. Még emlékezetemben vannak az egyes képek.

— Közledek Csujcsok városához. Kívül hasonlít más városokhoz, a fák, toronyok, háztetők sértetlenek, s ragyognak a napfényben, csak egy sereg teljesen kiszáradt fa kelti bennem azt a gyanút, hogy odabenn a városban nincs minden a rendjén . . .

— Bemegyek a városba . . . minden üres! Az utcákon a piszokban háziszerek és különféle homok nagy összevisszaságban. Kínai nők apró cipőcsélek, térfűfűk és így tovább. Most az erődűz érek. A falak tövében balomszámra emberi lejek és oszlopok; egyes helyeken ahol a harc hevesebb lehetett, a valósággal piramist alkotnak a lejek. A város egész környéke szintén tele van koponyákkal — az utcák és udvarok osontvázzakkal és koponyákkal vannak eltorlaszolva. És köröskörül, ameddig csak a szem ellát, mindenütt koponyák, koponyák, koponyák!

— Két emlékem maradt erről az utazásról: egy kínai koponyagyűjtemény és annak a ténynek a tudata, hogy az emberek napjainkban, ha nem is találják már tel, de lemészárolják, lelövök, agyonütök egymást — ugyanazzal a vadsággal és cselekedeteikkel

az igazságosságáról és méltóságáról való ugyanazzal a meggyőződéssel, mint az ugynevezett barbár időkben.

Egy borzalmas élményét azonban nem merle még sem megfesteni.

— Öcsémet — beszélte — aki Skobe'eff tábornoknak ordonániszije volt, Plevnánál megölték. Amikor három hónappal azután Plevna megadta magát, elmentem arra a helyre és holtakkal, vagyis inkább csontvázakkal láttam beborítva. Kerestem az öcsémet és amerre csak jártam mindenütt koponyák vigyorogtak rám, itt-ott még inggel és rongyokkal beüdvözöltek a csontvázak, amelyek a kezükkel valahova a messzeségbe mutattak. Melyik volt közülük az én kedves öcsém? Gondosan megéreztem a ruhamaradványokat, a koponyacsontokat, a szemüveget és — nem tudtam elviselni, könnyem patakokban ömlött és sokáig nem tudtam haugos zokogásomai ellojtni.

— De azért leültem és vázlatot csináltam a szó szoros értelmében a Dante képeire emlékeztető helyen. És aztán meg akartam festeni ezt a képet, középtűt magammal a sok koponya között, de még egy-két év múlva is összeszorították a könnyek a torkomat, mihelyt hozzá akartam togni — úgy, hogy nem tudtam ezt a képet befejezni . . .

SZÍNHÁZ, ZENE

**** Opera.** Alessandro Bonci ma másodszor lépett föl Bellini *Al-ajaró* jában. Elvino szerepében. Ez a szép, olvadékony kavatinákkal bővelkedő lírai szerep gazdag alkalmat adott Boncinak, hogy édesen csengő tenorhangjával és énekének a nemes művészetével a szívekre hasson. Bellini áriáit senkisé nem énekelheti több hévvel és több bájjal, mint ez a vándor-virtuóz, aki a régi olasz iskolai klaszikus hagyományait támaszítja föl a modern színpadon. Partnerét, Blätterbauer Gizellát, Amira szerepében a legjobb akarattal sem tarthatjuk megelégedőnek. Bellini lényes kompozícióját elsősorban énekesnőket követel. Nagyon jó volt Beck mint Rudolf gróf.

**** A főkonzult.** Tipikus nyári operát nék volt ma a bemutatója a Királyszínházban. Amolyan első fősze, amely nem hoz ugyan nyarat, de mindenesetre bejelenti. Egy kalandban járó fiatal ur, hogy szerelmes céljától el ne maradjon, maga helyett mással tételi le éppen a kritikus napra kitűzött konzuli vizsgáját. A név- és szerepcseréből sarjadnak a vidám tarka helyzetek, amelyek a darabot vizslik. Itt-ott a darabban sok jótékony komikum csillan fel, amelyet a közönség derült hangulattal fogadott. Landesberg Sándor és Stein Leó szövegkönyvének szerencsésebb a Reinhardt Henrik zenéje, ha sok reminiscenciát ébreszt is, könnyen és mesterkéletlenül ömlő népszerűsége nívótól melódiaival tünik ki. A bemutató előadás főérdekessége L. Komáromy Mariska, a színpadtól visszavonult kiváló énekesnő fölépítő volt. Tiszán csengő és finoman árnyaló énekét, játékának meleg üdéséget érintetlenül hozta vissza a színpadra a művésznő akit a közönség a szeretetteljes viszontlátás ovációjával halmozott el. Nagy sikert aratott Vágó Béla, ezuttal is a színház egyik legjobb erősségének mutatva magát. Egy epizód szerepben színpadra termett ügyességével tünt ki V. Szathmáry Zsuzsa, szépen énekeltek Bánó Irén és Mihályi Ernő s mindent megtettek a darabért Ferenczi, Körmenyi, Gyöngyi.

(b-y)

**** A Mészáros-pályázat eldöntése.** A Mészáros-pályázat bíráló bizottsága tegnap este 7 órakor ült össze a Nemzeti Színház igazgatói helyiségében, hogy eldöntse a magyar társadalmi színműve kitűzött 2000 koronás jutalom sorsát. A bírálók — Abrányi Emil,

Alexander Bernát, Rothauser Miksa, Mihályi Károly és Somló Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója, mint a zottság elnöke — egyhangulag megállapodtak abban, hogy az immár negyedikben kitűzött pályadíjat euttal sem adják ki. A részletes jelentést Abrányi Emil írta és vasárnap teszik közzé.

**** Hírek a Vígyszínházról.** A királynő férjének nagy és állandó sikere folytán több olyan darab, amely az idej munkaprogramon szerepelt, a jövő eszendőre marad, de ez a siker egyuttal módot nyújt a Vígyszínház igazgatóságának arra, hogy kellő nyugalommal és gondossággal készüljön a szezon hátralevő részére. Nemcsak néhány újonds színrehozatala, de az új tagok bemutatása is érdekessé fogja tenni a műsort. Most két darabból folynak a próbák. Egyikük *Malonyai Dezső* eredei színműve, a *Katóka kegyelmes asszony* amelynek cselekménye a budapesti előkelő világban játszódik; a másik pedig *Ordonneau és Keroul Le voyage des Berlins* című boházata, amely az eredeti színmű után kerül sorra. Hogy azonban mikor lesz a *Katóka kegyelmes asszony* bemutatója, azt még nem állapíthaták meg, mert esténként a királynő férjét adák amelynek női fő szerepét: Kürü Klára játssza. Holnap, pénteken adák tizenötödöszer a darabot, amelynek minden eddigi előadására megtelt a nézőtér és a közönség a Vígyszínház együttesével együtt kiváltképpen Kürü Klárát ünnepli, aki Zitta királynő szerepét játssza. Dalai közül a *Nem bün, szived ha lángra gyul* reirénü, továbbá a *Medve és a méz* románca, a *Ki hitte volna* kezdetű keringő már is rendkívül népszerűek. Vasárnap két előadás lesz a Vígyszínházban. Deuttan a *Takarodó*, este a *Királynő ferje* megy.

**** A színészek közgyűlése.** Ma fejezte be az *Országos Színészegylet* tegnapi délutáni megkezdett évi közgyűlését. Almásy Endre a számvizsgáló-bizottság előadója tett jelentést. Ezek szerint a nyugdíjintézet tiszta vagyona 913.493 koronát, a segélyalap pedig 20.024 koronát tesz ki. A közgyűlés tudomásul vette a zárszámadoakat, az 1904. évi költségvetést jóváhagyta és a felmentvényt minden irányban megadta. Ezután szóba került, hogy kicsoda fizesse meg a vasuti sztráki miatt létrejött közgyűlési kiküldöttek többletdíjait. Egyesek az igazgatók terhére, mások a társulatok terhére akarták róni a tulkiadást, Könyves Jenő a kereskedelmi minisztériumot kívánta megterhelni azzal és végül abban állapodtak meg, hogy amennyiben az egyes kiküldöttek felszámítanak a tulkiadást, úgy a társulat tartozik azt megfizetni. A közgyűlés után az új tanács tartotta meg a aktuális gyűlést. Ditrői Mór elnök, Ronaszéki Gusztávot és Molnár Lászlót alelnökké és választották meg.

**** Jutalomelőadás a Királyszínházban.** Beöthy László, a Királyszínház igazgatója a május 7-iki délutáni előadás teljes jövedelmét átengedte a karszemélyzetnek. Eddigi megállapodás szerint a *Csokon szerzett tötevény* fog színrekerüni Fedák Sarival a fő női szerepben. A darab keretében rendezendő hangversenyen pedig több kiváló fővárosi művész és művésznő fog fellépni.

**** Városligeti Színház.** A Városligeti Nyári Színházban vasárnap déuttan a *Strike* kerül színre. Este megismétlik *Az árendás szivó* népszínművet a férfi-főszerepeket ezuttal is *Solyomossy Elek* a Népszínház művésze és fia *Solyomossy Sándor* játsszák. A női főszerepben H. Levin Berta, a pécsi nemzeti színház primadonnája lép föl.

**** A rikkanos bemutatóját a Magyar Színház igazgatósága péntekről szombat estére halasztotta.** Holnap, pénteken este a rendezési előadás is elmarad s helyette *főpróba* lesz a sajtó képviselői előtt este hét órakor. A pénteki bemutatóra váltott jegyek a rikkanos szombati előadására érvényben maradnak.

SPORT

**** A bécsi lövésznyek.** A bécsi lövésznyek hatodik napjának programján nagyobb díjazású verseny nem szerepelt, de bár sportszemponból nincs mit megem-

litenünk, igen szép napja volt ma a bécsi Jockey Clubnak. A harmadik futam után a jelenleg Bécsben idöző angol trónörökös nevével együtt megjelent a Freudenauk s közel két óra hosszat idözőtt ott. A Jockey Club részéről herceg *Auerperg* Ferenc kalauzolta a magas vendégeket. A versenyek részletes eredménye a következő:

I. Nyeretlenek versenye. Díj 2000 korona. Távoiság 1000 méter. Báró Springer G. *Fosztána* (Iaral) első, báró Herzog M. Telsoe (Janek) második, gróf Festetics T. Loterieje (Huxtable) harmadik. Azuttan: Rotul-Express. Totalizátor: 10:51. Helyre-fogadások: I. 50:67. II. 50:54.

II. Handicap. Díj 2000 korona. Távoiság 1300 méter. Gróf Andrássy G. *Lagostaja* (Bonta) első, Szemere M. Pisantsja (Janek) második, Boross J. Bogára (Paterson) harmadik, azuttan Kinos, Totla, Gondos, Dulcinea, In spe, Mlooch, Orcus. Totalizátor: 10:55. Helyre-fogadások: I. 50:137. II. 50:249. III. 50:192.

III. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távoiság 1100 méter. Gróf Fesetics T. Hamisa (Huxtable) első, Mr. Alan Johnstone Minuja (Seideman) második, gróf Degenfeld I. Róssa Liitje (Janek) harmadik. Azuttan: Master Jack, Lubin. Jövőre. Totalizátor: 10:55. Helyre-fogadások: I. 50:136. II. 50:88.

IV. Balvány handicap. Díj 5000 korona. Távoiság 1800 méter. Mr. Lincoln Vadör-je (Martinkovich) első, Dreher A. Ka'Gall-ja (Tara) második, Mautner V. Lope de Vega-ja (Southey) harmadik. Azuttan: Fu'ótüz, Wiking, Galante, Paprika, Lassie. Totalizátor: 10:104. Helyre-fogadások: I. 50:111. II. 50:89. III. 50:129.

V. Elsőosztályú eladóverseny. Díj 4000 korona, távoiság 1600 méter. Báró Üchtruz Zs. Cipó-ja (Tara) első, Baltazzi A. Füged-je (Kruzni) második. Totalizátor: 10:12.

VI. Gátverseny handicap. Díj 3000 korona, távo iság 2800 méter. Mr. Filip Bekés-e (Sinn) első, Dreher A. Testa-a (Huxtable) második, Mautner V. Schönfeld-je (Poole) harmadik. Totalizátor: 10:28.

VII. Akadályverseny. Díj 3000 korona. Távoiság 4000 méter. Mravik P. Toldi-a (Csompora) első, Dreher A. Ka'auer-je (Huxtable) második, Mautner V. Görni-ja (Rosack) harmadik, azuttan Mysteri, Türemes. Mademoiselle de Déos. Totalizátor: 10:28. Helyre-fogadások: I. 50:77. II. 50:130.

Nyiltér.

A Kristály-forrás ásványvíz ára a vízvezetékli bajok egész ideje alatt változatlan. Ezt több oldalról hoztak intézet kérdése folytán köz tudomásra hoztuk.

Szt.-Lukácsfürdő Kút-vállalat Rt.-T.

THE MUTUAL

NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

a világ összes életbiztosító-társaságát között az

első helyet

foglalta el, ugy a kötvénytulajdonosoknak teljesített fizetéseket illetőleg, melyeknek összege

3.268.000.000.— frankot,

valamint biztosítási alapja tekintetében is, mely

2.051.977.521.55 frankot

tesz ki. Az érvényben lévő élet- és járadék-biztosítások összege 1903. december 31-én

7.500.293.900.57 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, IV., Andrássy-ut 20.

(Az e rovat alatt közöltöknek sem tartalmáért, sem akujáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Megbántott történettudós. Már két éve annak, hogy dr. Marczali Henrik és Mangold Lajos, az ismert történettudósok azon vitáztak, hogy Leiningen tábornoknak, a dicső emétkü aradi véranának hátrahagyott és Marozali által kiadott naplója valódi-e vagy sem. Mangold a porosz tudósok döntése elé bocsátotta a kérdést és ez arra indította Tóth Bélát, hogy beleszóljon a tudományos vitába és helytelenítette Mangold eljárását. Mangold erre azzal felelt, hogy hálátlansággal vádolta

Tóth Bélát, akinek 6 első naryobb műve megírásában segítségére volt. Tóth Bélán volt most már a nyilatkozat sora és válaszolt is meglehetősen sértő hangon, egyebek közt azt mondva, hogy *Mangold* a németekhez megy áru kodni és megtagadta az érdemes professzor uri voltát is. *Mangold* erre rágal-mázás és becsületsértés miatt sajtópört indított Tóth Béla ellen. A büntető-törvényszék esküdtbíró-sága ma tárgyalta az ügyet. Bizony nem vőli épületes látvány, amint az illusztráció egy régi tanítójának egy kiváló történe-tudós-nak tanukkal védeke-nie kellett a tudatlanság vádjá ellen, azért az intelligens halgatóság a tárgyalás komikus jelenetét is eszandben hallgatta. Egyébként az esküdtek *büncösnek* mondták ki Tóth Bélát a becsületsértés sajtóvétségében s ezért a törvényszék 100 korona fő és 50 korona mellékbüntetésre ítélte s kötelezte 150 korona ügyvédi költség megfizetésére s az ítéletnek közzétételére. Tóth Béla semmiségi panaszt jelentett be.

IRODALOM

○ **A száműzöttek.** Regény, írta *Heltai Jenő*. Ennek a regénynek a císe egy hamis kártyás, akit rajtakaptak. A klub, az eddigi jóbarátok halálra ítélték, a pistolyt elébe teszik, hogy végezze ki magát a társadalmi korrektségnek törvénye és meghagyása szerint. Ő azonban az exekució elől Párisba menekül. *Heltai* regénye csupa finom megfigyelés s a sötét száít érdekeseen tompítja a mulatságos alkak sokaságát meg a szellemes dialóg. A kötet az Egyetemes Regényárban jelent meg. *Singer* és *Wolner* kiadásában. Ára szép piros vászonkötésben egy korona.

TÁVIRATOK

A szentképek eltávolítása.

Paris, április 21. A szentképeknek és feszületeknek a törvényszéki épületekből való eltávolítása ismét több városban adott alkalmat a tiltakozásra. Cannesban a községtanács elhatározta, hogy a törvényszéki termekből eltávolított feszületet a községi képviselői teremben függeszt fel és alatta a következő felírást helyezik el:

— Ezt a feszületet Valló miniszter és Combes miniszterelnök parancsára szállították el a helyi törvényszék terméből.

Ujabb incidens a Balkánon.

Konstantinápoly, április 21. *Patev* bolgár miniszteri titkár, aki egy a diplomáciai kar tagjaira részére a szoffiai török biztos által látamozott utavéllal futárként utazott Konstantinápolyba, Musztafapaszaban feltartóztaták és podgyászát erőszakkal lefoglalták és tiltakozása ellenére leányították. Bolgár részről erőlyes tiltakozás várható.

Közgazdasági táviratok.

London április 21. Az angol bank a kamallábat 3%-ra szállította le.

Bécs, április 21. (A *Budapesti Napló* te-lefonjelentése.) Eladatot *Buza* uszavidéki: 8.70—9.20, bánási 8.25—8.70, mosoni 8.40—8.65 K. *Rozs* tót felvidéki 6.85—7.— K., pestme-gyei 6.80—6.95 K., déli vasuti 6.60—6.70 K., magyar tengeri 5.45—5.65 K., magyar zab 5.40—6.10 K., válogatott 6.80 K.

Bécs, április 21. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A *déutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 642.—, Magyar hitelrészvény 758.50. Angol-Osztrák bank 279.—. Bécsi bankgyesület 513.—. Union bank 519.25. Länderbank 424.25. Osztrák-magyar államvasut részvény 641.75. Déli vasut 8.—. Elbavölgyi vasut 424.—. Északnyugati vasut részvény —.—. Dohányrészvény 341.50. Rimamurányi vasút 487.50. Alpei bányarészvény 409.25. Májusi járadék 96.85. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák koronajáradék

97.90. Lombard 131.50. Török sorsjegyek 117.26. Német birodalmi márka 117.27. Napoleon d'or 190.05.

Berlin, április 21. (Tótszéjtelés.) A tőzsde ma határozott üzletelésig jegyében nyit. Ennek dacára egyes piacokon, így bankoknál jó szilárd tartás volt észlelhető. Schaff-hauseni bankrészvények 146, tegnaphoz képest több mint 3%-kal emelkedtek új tőke ek-ről szóló ellenőrzéshetelen hitesztésekre. Mont-társrészvények jól ártartók. Belöldi fondok változatlanok. A ma kiadott a magánrésztá-mít-ósi kamatláb magasságában) 5.000.000-nvi birodalmi kincstári jegyek július 18-ikán esedékesek. Kinnaiak jobbak, spanyolok változatlanok, törökök és amivel jobbak vasutak kereslet nélkül, ha órásiak forgalom nélkül. A nagy berlini köztut állandó, Trust-dynamit valamivel gyengébb. A tőzsdéidő második felében hite részvények Bécsre ma-gasabbak, belöldi bankok alig változtak. Mi-den más ténen telis üzlettelenség folytán árfolyamok névlegesek Bankok vonzóak. Mon-tánok jól tartottak. Magánrésztámtóasi kamatláb 2 1/2% Napfény 3%. Uimipénz 3 3/4%.

Berlin, április 21. (Zárlat.) 4 2/2% papír-járadék —.—. 4 2/2% ezüst-járadék 99.80. 4% osztrák arany-járadék 01.0. 4% magyar arany-járadék 100.10. Elbavölgyi vasut —.—. Osztrák hitelrészvény 201.75. Magyar koronajáradék 98.25. Déli vasut —.—. Osztrák-magyar államvasut 137.60. Károly Lajos-vasut —.—. Kassa-oderbergi vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.05. Becsi váltóár 25.25. 4% új orosz kölcsön : 3 —.—. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.—. Török dohány részvény —.—. A pesi bányarészvény —.—. Olasz járadék 103.25. Disconto Commandit 183.75. Magyar hitelbank —.—. Altafá-lános villamosság Edison 212.50. Dynamit Trust 171.50. Gelsenkircheni 210.50. Harpeni 116.—. Laurakohó 239.—. Az irányzat szilárd.

Berlin, április 21. (Estiforgalom) 4% os magyar aranyjádék —.—. Magyar koronajáradék 98.25. Osztrák hitelrészvény 201.05. Osztrák-magyar államvasut 137.60. Déli vasut 139.90. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.50. Buscht ehradi —.—. Orosz bank-jegy —.—. (Ultimo) Lombard —.—.

Páris, április 21. (Zárlat) Osztrák-magyar állami vasut —.—. Új török konzol 83.65. Egyiptomi járák 07.85. Osztrák Länderbank —.—. Parisi bankrészvény 1100.—. 3% os francia járadék 97.—. 4% os spanyol járadék 83.30. 2% os új ölelészthető járadék —.—. Crédit foncier de France —.—. Alpei bányarészvény —.—. 4% os 1890. román kölcsön 87.75. Görög kölcsön 217.—. Váltó Osz-oroszra 3/16. Váltó Amsterdamra 206.08. Váltó Hruszselre 1/4. De Beers 4.15.0. Chartered 54.50. 5% os bolgar kötelezvény 410.—. Magyar arany-járadék 100.45. Déli vasut —.—. Váltó Londonra 25.25. Osztrák aranyjádék 100.15. Török sorsjegy 112.75. Meridional vasut —.—. 4% os olasz járadék 102.57. Otoman-bank 579.—. 3 3/2% os francia járá-dék —.—. Osztrák földhitelintézet 1280.—. Déli vasuti elsőbbségi kötvény 317.—. 4% os 1896. román kölcsön —.—. Dohányrészvény 3.9 —.—. Váltó Bécsre 103.81. Váltó német piacokra 121.71. Rio 1326.—. East Rand 189.—. Randfontein 74.50. Magyar jel-zálogbank 534.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, április 21. (Zárlat.) 4 2/2% os papírjádék 100.80. 4% os osztrák arany jádék 10.20. 4% os magyar aranyjádék 98.25. Osztrák hitelrészvény 201.40. Osztrák magyar államvasut 137.60. Északnyugati vasut —.—. Bustiehradi vasut —.—. Londoni váltóár 204.22. Bécsi bank-egyesület 130.50. Villamos részvény —.—. 3% os magyar aranykölcsön —.—. 4 2/2% os ezüstjádék 101.70. Osztrák koronajáradék 100.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák-magyar bank —.—. Déli vasut részvény 139.00. Elbavölgyi vasut —.—. Bécsi vas tóár 85.20. Parisi váltóár 812.75. Uniobank részvény —.—. Alpei bányarészvény 206.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, április 21. (Zárlat.) 4 2/2% os ezüst-járadék 1.040. 1860. sorsjegy 153.—. Déli vasut 13.70. 4% os Osztrák aranyjádék 101.60. Osztrák hitel-részvény 201.35. Osztrák-magyar államvasut 137.30. Olasz járadék 102.90. 4% os magyar aranyjádék 10.30. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, április 21. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) Arfoiyamok áprilisra. *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény —.—. Osztrák ma-gyar államvasut —.—. Déli vasut —.—. N.-met bank 215.80. Disconto 183.60. Drezdai bank 152.—. Berlini kereskedelmi bank 152.—. Gelsenkircheni —.—. Harpeni —.—. Laura-kohó —.—. Olasz járadék —.—. Hibernia 196.20. Az irányzat igen szilárd.

New-York, április 21. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Gyapot:* New-Yorkban helyben 14.15 (14.15). Áprilisra 14.79 (14.91). Júliusra 15.05 (15.18). New-Orleansban helyben 14.9/16 (14.9/16). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 8.40 (8.40). Stand white Philadelphában 8.35 (8.35). Refined in Cases 11.10 (11.10). Credit Balances at Oil City 1.65 (1.65). — *Zsír:* Western steam 7.— (7.—). Robe és Brothers 7.10 (7.05). — *Tengeri* irányzata állandó. — Áprilisra 54.9/8 (54.—). — Júliusra —.— (—.—). — Szept-re —.— (—.—). — *Buza* irányzata állandó. — Piros ősi helyben 105.— (105.—). — Májusra 91.— (90.7/8). Júliusra 89.7/8 (89.1/4). — Szeptemberre —.— (—.—). — Decembe-re —.— (—.—). — Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.— (1.—). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 7.1/8 (7.1/8). — Áprilisra 5.95 (6.—). Júliusra 6.15

(6.25). — *Liszt:* Spring Wheat clears 4.15 (4.15). — *Cukor:* 3 1/16—3/8 (3 1/16—3 1/8). — *Őn:* 27.87—28.12 (27.87—27.12). — *Réz:* 13.25—13.62 (13.25—13.62). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelentik.)

Chicago, április 21. (Terménytőzsde.) (Zárlat.) *Buza* irányzata gyöngye. Máj-ia 89.1/2 (89.1/2). Jul-ia —.— (—.—). — *Tengeri* irányzata állandó. — Máj-ia 49.9/4 (48.9/4). — *Zsír:* Májusra 6.57 (6.59). Júliusra 6.65 (6.67). — *Szalonna* short clear 6.62 (6.62). — *Sertészsus:* Júliusra 12.22 (12.17). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelk.)

KÖZGAZDASÁG

Az Adria Magyar Kiráivi Tengerhajó-zási Részvénytársaság most tette közzé mer-legét, amel s erint a társaság ez év tiszta nyeresége, a mult évi nyereséghezoztall egy-űt, 1,657,494.77 korona. A társaság hajókának ér-téke : 8 662,43.87 korona. A hajók jövedelme az 190. évbén 3,785,221.85 korona. Az ingat-lanok értéke 4,244,468.26 korona. A tartalék-és nyud táap 16,433,246.24 korona.

A Ganz és Tára Vasöntő-és Gépgyár Részvénytársaság ma déután tarotta a XXXIV-ik évi rendes közgyűlést *Falavincini* Ede őgró elnökléte alatt. Az igazgatóság jelentése szerint a leolt üzletév 1 185,164 korona 64 filler nyereséggel zárult. A társa-ság gyárában már kézelebb új beeketéseket kell tenni különösen a kocsigyárral, ahol egyrészt a műheivek új áeépítése, másrészt az üzem bővítése szükséges. Javasolja az igaz-gatóság, hogy a tőnn ebb rezeit tiszta nyere-segbi részvényenkent 140 korona osztalékot fizessenek ki. A közgyűlés a jelentést tudomá-sul vette s a tőmentést megadta; az igaz-gatóság tapjaul ismét egyhangug meg-válaszolta a rézieket.

Stein fürdő Krájnában, Laibach mellett. ca. kir. államvasutak állomása. Fizikal-dietetikus gyógyintézet.

Vezető orvos. Dr. Raabe Rudolf.

Idény: májustól-októberig.

A legjobb új és egyszerű használt **ZSAK**

vizhatlan ponyva legolcsóbban kapható

FISCHER J. ponyva- és zsákáruházában

Budapest, V., Nádor-utca 31-33

Veszek állandóan minden mennyiségben használt

zsakot és becsereleik ujakra használt terményzsakokat.

Ponyvakölcsönző-intézet. Legszilárdabb kiszolgálás.

Alapítva 1882.

FERIAK ÉS NOKNEK

legnagyobb helyen és idült folyásoknál befecskendezés nélküli a legbizto-sabb gyógyszernek a „Sanid labdacok”

Részletre és készpénzfizetésre **BUTOR** asztalos-, kárpitos-, vas- és rézbutor-műhelyben. **Glück József** Vil. ker., Wesselényi-utca 41. (a Kertész-utca sarkán). Saját szoldit készítenyek

KÖLTÖZKÖDÉSEKET minden esetben a legolcsóbb és legbiztosabb módon a szabadalmazott Butorkécsival **Caro és Jellinek** szállítók. Budapest, 4., Arany János-u. 34.

12 HP. gázmotor

alig használt, igen jó, olcsón eladó. Ugyanott csukott négyüteses butár is eladó. **VI. ker., Dálnok-utca 26. sz.**

Általános kívánságnak
eleget téve

Lukács Vilmos

bankháza

a m. kir. szabad. Osztályorsjáték főelárusítója

a XIII-ik magyar kir. szabad. Osztályorsjáték

1904. április hó 20-án

befejezett fő- és záróhúzás

Hivatalos főjegyzékének

kivonatát ezennel közzé teszi.

A 600.000	koronás jutalomdíját
2.000	koronás főnyereményel összesen
602.000	koronát nyert 83306
400.000	koronás főnyereményt nyert 43595
200.000	" " " " 106858
100.000	" " " " 33990
80.000	" " " " 55474
60.000	" " " " 49559
50.000	" " " " 63954
40.000	" " " " 38229

500 koronát nyertek a következő számok: 54 638
 153 555 102 658 805 1034 218 982 497 967 463 2454
 931 593 680 052 540 822 782 119 572 384 045 207
 3568 791 173 172 529 627 491 055 641 473 345 853
 4871 469 501 593 113 990 350 786 794 996 932 610
 897 5508 278 466 512 837 6913 385 688 763 713 922
 517 200 588 028 104 2387 871 194 534 246 226 080
 718 967 022 940 097 545 149 8709 556 780 835 809
 591 349 658 824 938 740 461 121 156 180 948 264 849
 829 9267 983 188 335 354 854 675 030 398 034 117
 10066 442 584 602 446 744 716 689 11008 955 810
 925 540 021 125 331 016 12693 641 965 811 468 204
 692 450 13541 643 781 508 591 720 987 123 449 861
 274 223 14104 412 622 087 436 189 198 729 409 042
 15705 468 977 444 256 515 437 086 695 329 16261
 424 002 687 833 608 234 487 222 347 877 17565 535
 589 080 247 822 065 466 239 768 18457 584 885 618
 155 290 939 306 997 590 113 606 427 185 717 19187
 528 168 057 519 008 107 388 454 846 258 756 772 162
 600 855 951 20778 280 322 479 790 975 115 062 938
 941 681 949 275 885 21388 217 192 856 876 512 076
 22185 017 366 033 655 961 454 828 963 805 403 456
 505 206 775 223 645 040 377 074 290 23937 774 945
 744 940 731 827 668 690 599 572 085 933 106 081 162
 24741 121 640 328 769 113 478 449 043 25086 132
 245 554 528 582 093 381 26241 407 861 747 191 847
 196 557 914 909 22312 170 315 518 690 025 580 695
 441 885 890 663 239 638 551 28759 325 974 214 665
 632 906 29173 941 303 675 682 087 988 006 268 657
 30463 002 863 536 753 862 527 229 483 934 306 656
 490 737 205 31382 705 048 783 379 166 748 850 751
 498 320 32220 245 758 575 821 176 745 33453 888
 451 713 468 868 441 104 227 061 922 31117 672 779
 501 520 619 812 650 465 221 978 628 35193 657 716
 658 600 884 520 524 809 017 36574 900 912 880 025
 338 003 325 751 389 37375 988 157 192 415 959 040
 057 079 189 38774 199 029 788 303 311 911 387 597
 39068 590 017 724 223 894 792 632 970 169 392 665
 40046 497 266 812 729 524 525 978 159 41713 432
 687 366 261 340 176 388 664 555 760 700 297 42016
 308 912 163 910 987 275 659 961 082 928 906 586 776
 839 401 43646 156 854 915 090 869 178 374 44513
 903 941 711 403 871 434 45480 856 820 113 409 550
 079 708 719 189 46283 234 340 915 161 544 439 003
 47909 270 228 286 48937 458 970 436 071 207 285
 571 785 779 529 676 189 690 051 152 941 586 625 025
 49113 103 536 679 320 185 653 50018 459 751 362
 231 229 121 331 695 51198 077 663 269 154 157 877
 630 511 165 384 52687 866 407 717 043 067 906 622
 655 762 108 239 53267 548 998 203 665 479 721 888
 208 554 429 51052 539 904 111 560 000 741 178 060 669
 55306 224 649 069 208 075 222 209 081 352 686 792
 56738 447 885 357 476 814 026 677 53051 839 078
 992 960 501 227 426 448 620 871 58611 885 890 048
 491 056 495 402 080 820 621 973 234 383 59751 860
 844 135 984 324 638 402 60014 991 603 216 246 931

911 598 61910 688 427 823 383 567 918 466 633 813
 537 058 62991 504 003 725 090 038 536 760 360 460
 852 895 63666 194 023 076 231 607 090 930 729 397
 468 64630 918 023 810 353 835 895 681 099 65874
 120 270 817 747 787 797 835 156 577 097 400 780 500
 221 148 66351 048 874 815 203 122 727 895 213 326
 362 515 450 866 67929 471 766 609 214 474 954 443
 64665 241 500 893 209 166 521 687 204 605 404 885
 576 600 058 795 509 69593 620 70656 920 695 706
 620 096 322 71306 103 083 181 686 753 243 520 979
 704 342 72774 542 483 778 714 791 676 509 784 046
 569 743 73085 594 308 74637 500 172 430 674 420
 743 241 132 591 75470 465 981 989 210 263 267 211
 952 182 860 666 76897 506 146 991 767 198 304 114
 396 435 685 615 660 578 72141 707 047 184 882 555
 78642 054 745 608 769 483 128 321 683 900 445 79943
 737 194 509 531 865 555 265 799 586 951 80224 492
 612 989 171 877 983 81992 444 041 790 264 285 282
 769 82262 514 708 943 697 933 183 632 785 165 027
 373 914 83740 600 054 097 601 370 394 84439 818
 718 123 335 957 729 869 740 200 839 838 241 441 566
 85106 111 290 108 363 416 051 444 86888 017 587
 925 816 181 419 039 87399 144 219 325 518 003 805
 095 578 839 217 416 491 807 494 88081 450 318 680
 652 728 283 325 672 558 395 898 871 374 775 224 666
 895020 324 020 082 259 414 295 897 014 90287 934
 338 511 575 690 595 975 102 91161 328 270 030 157
 393 049 048 92268 965 306 762 441 345 93477 753
 892 575 841 187 455 165 94157 267 500 833 077 956
 927 95693 865 041 736 747 152 983 149 326 091 858
 866 96392 222 195 628 815 258 253 97749 222 324
 475 026 983 110 531 741 113 523 98914 403 99156
 523 310 439 017 202 408 691 787 583 027 927 086
 100001 684 723 377 145 148 101491 522 781 782 548
 958 162443 549 843 628 722 099 470 235 029 784 945
 125 103954 114 231 673 005 663 031 814 354 404 105
 396 104090 559 075 595 332 784 073 185 105792 629 360
 957 136 968 106 229 224 106454 661 636 945 095 739
 860 582 107455 019 818 734 042 055 985 108172 193
 619 668 773 391 731 659 264 109380 117 966 233 311
 494 489 765 098 511 542 571 424 197 048 177
 1000 koronát nyertek a következő számok:
 452 103 653 619 1338 358 586 599 694 360
 142 911 515 2416 033 182 224 233 902 555 808
 241 3406 496 962 002 566 056 743 416 067 419 069
 678 618 960 5387 100 479 6146 919 855 671 770
 477 7884 003 815 341 388 428 056 615 607 333 8863
 243 010 724 521 185 766 109 261 9215 485 989 824
 307 814 030 115 131 125 10412 615 403 643 819 362
 11087 676 675 987 189 324 654 491 12307 797 798
 061 766 353 649 769 164 13483 475 237 145 324 4663
 965 068 507 465 639 001 372 770 695 348 15910 004
 249 480 521 171 773 16724 688 103 17996 405 561
 380 776 338 764 161 358 18879 872 062 984 547 959
 508 192590 592 277 370 635 344 409 682 544 853 933
 20476 404 137 576 656 031 21155 560 585 104 398
 119 014 22992 535 190 909 340 115 23235 432 645
 274 132 767 150 440 445 218 24554 542 582 452 771
 653 077 432 557 25091 210 390 485 141 347 630 514
 703 018 26580 895 356 326 462 554 927 543 262 27891
 793 061 199 562 28190 185 497 541 860 29629 735
 963 550 211 077 30490 831 626 382 011 985 684 858
 423 31221 503 981 385 956 839 438 932 32657 894
 280 528 060 606 674 33177 538 557 981 550 265 811
 204 628 254 34193 071 666 621 724 715 782 35292
 781 974 956 768 282 36610 521 37407 566 593 888
 645 128 286 043 177 38072 496 355 245 927 39531
 674 668 880 597 051 337 579 111 177 600 085 46049
 561 819 104 964 41036 072 615 376 158 980 998 42723
 994 210 590 603 43718 432 44155 203 425 862 236
 106 504 499 339 45647 043 053 400 728 46355 253
 579 901 789 42079 655 741 066 031 406 48873 259
 103 211 49478 048 377 780 248 505 965 300 803 276
 885 50954 152 326 929 040 855 326 147 51135 993 581
 52891 275 904 467 015 020 500 781 776 533 601
 53262 060 245 544 225 731 159 54527 825 553 007
 53595 284 240 417 788 160 477 859 761 451 715
 56941 518 991 380 279 388 523 091 817 043 140
 57445 927 154 699 058 670 303 538 58613 676 055 535
 59543 744 677 714 390 154 581 747 658 297 60528
 099 078 61226 385 093 496 848 750 62659 859 152
 485 894 597 63715 757 870 455 390 104 842 907 64371
 445 993 272 454 216 164 840 412 058 842 341 779 690
 974 65829 997 196 515 681 334 996 66504 421 440
 461 873 993 972 67129 764 880 860 68511 691 194
 192 020 002 755 69761 374 505 394 70091 868 789
 211 588 782 587 71271 982 717 900 648 72967 363
 013 374 957 428 198 486 73082 090 640 805 561 826
 74014 004 814 641 112 762 642 904 369 75995 392
 410 099 964 112 125 772 411 76207 918 493 087
 72738 610 695 242 715 78950 450 504 731 79928 461
 80395 080 569 545 991 191 749 752 81084 256 687
 160 408 768 726 82069 356 83650 597 778 856 283
 014 018 262 278 84978 720 985 982 85804 027 082
 605 646 86572 550 404 736 87412 652 513 300 152
 058 400 88121 271 921 384 631 277 291 658 531 048
 80885 823 791 567 351 789 049 90786 230 627 456
 91568 103 663 775 26263 011 327 159 244 93224 837
 326 354 567 432 743 066 364 543 94221 583 603 846
 411 820 813 824 113 311 732 381 744 50506 368 079
 466 96566 784 272 589 854 699 97127 067 273 477
 544 443 212 98318 999 296 850 841 418 093 030 99122
 429 313 776 051 737 393 805 840 684 100038 119 054
 746 655 593 101319 710 913 102074 332 189 031 109

2003 633 629 103222 112 225 406 457 104016 154 918
 381 798 109 226 363 594 105409 463 742 301 575 904
 381 065 106761 607 695 404 430 378 225 085 107371
 151 438 918 108657 848 430 499 962 150 109064
 179 758

2000 koronát nyertek a következők számok:
 444 37 447 427 1758 821 540 942 2894 3339 083 106 4233
 5202 518 028 932 6827 427 538 447 248 7002 515
 8897 214 336 962 045 493 987 366 234 9021 10294
 373 207 11560 268 580 206 12346 501 264 13008
 113 679 14207 592 419 15314 277 416 16142 251
 172 901 107 382 17486 879 774 18127 523 784 19860
 000 20753 866 890 692 171 21478 370 22019 081
 23565 24 89 804 266 514 814 274 25996 817 231
 29673 984 202 102 288 27186 532 874 942 28473 695
 20285 537 212 591 688 965 984 203 358 414 30885 095
 203 728 169 529 31210 533 414 550 32554 791 195
 231 793 494 33578 860 094 168 502 34562 842 859
 518 556 575 35896 099 866 916 803 36434 593 878
 106 37638 316 759 38025 39892 015 40391 419 456
 41578 151 408 422 969 153 698 081 452 43494 048
 44070 543 302 529 312 45443 567 46690 783 205
 47470 977 091 021 48904 407 49164 978 373 184 815
 628 631 50353 054 51386 579 761 092 462 179 52071
 53536 979 158 54114 712 505 660 55237 174 449
 672 475 56661 716 588 707 57607 58130 030 110
 096 856 799 595 59039 433 368 059 523 62448
 656 104 356 607 63594 764 235 64992 975 273
 65307 823 152 085 66673 62594 993 813 422 088
 68945 506 788 000 69444 590 025 911 971 942 094
 70318 847 988 482 025 790 662 981 486 71297 992
 72 689 580 955 242 73898 74344 859 102 414 75010
 91 430 76015 454 436 77448 832 842 581 496 78123
 533 79015 166 212 470 636 095 090 880 721 557 80651
 730 455 81382 073 82128 313 899 971 166 957 975
 835057 84522 836 85098 882 306 86044 544 82748
 010 190 775 837 88299 994 89716 90604 144 922 857
 91237 496 149 92325 124 962 013 93495 056 680
 95209 798 566 96512 793 152 924 967 150 923
 445 881 97306 021 407 98489 698 283 99382 935
 605 300 645 005 100798 855 084 396 187 101 055
 737 245 297 60209 148 098 858 376 103228 444 414
 899 763 104200 288 105162 087 252 106764 583 507
 523 107789 063 108791 651 892 458 063 369 462 809
 109090 072

5000 koronát nyertek a következők számok:
 2667 960 3837 557 6053 7481 9152 354 10655
 11808 16556 872 19147 20842 342 23443 29350
 31081 33638 36094 919 38638 40773 52272 59056
 64159 854 950 65498 72443 73975 74562 76473
 055 78738 79429 80962 83211 84852 85786 88340
 89128 90425 94796 332 749 93275 96567 103359
 109700.

10000 koronát nyertek a következők számok:
 012 5854 13658 17482 18860 23151 25272
 28216 30470 39230 50239 51367 61333 67696 71446
 73224 75487 79721 83088 85173 97454 102282
 105668 106126 953.

15000 koronát nyertek a következők számok:
 2441 31121 55390 98614 107424.

Minden az egyenlő beállítás...
Vastagabb betűkkel 4 szél.
Vastagabb betűkkel 4 szél.

APRÓ HIRDETESEK

A hirdetőkre díjmentesen ad
felhívásokat a kiadónál:
VIII., Kerepesi-ut 23. sz.
Kiadóhivatali telefon-sz.: 54-30!

Levélből tudakozására legyen szíves felírni, csak a válasza szükséges bélyeggel kell mellékelni. Tudakozásait a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Levelezés.

Intelligens
fess, fiatal öregszenyves vagyok, lemeretégei köznékné jobb-mo-
dozat urialmberrel. Cím: B. M. Dohány-utca 16. sz. ajtó 9.
19.14

Erzsi.
Legutóbbi úzenem nagyon le-
alult, bővebb felvilágosítást
kérek péntek-szombatra. 803

Hóvirág.
Igen? 19818

Pálma.
Levele van P. 1742

Csillagos az ég
Levele van Gőcözölészekről.
Kérem ma átvinni és azonnal
válaszol. 821

Jácint.
Nem mehetem, mert későn
jött levele. Kérek újabb érte-
sítést és b. címét is. 1732

**Betöltendő
állások.**

Tanító
és köznevelési alacsony szon-
nal felvételi. Eötvös-utca 17.
Huppert Lipótnál. 5615

Tanuló
felvételi. Váci-kört 38. Kefa-
raktár. 1830

Kézi leány
felvételi. Hajó-utca 12. I. 14.
1816

Szobalány
felvételi. Dalszínház-utca 8.
II. 7. 1814

Gyermekleány
felvételi. Gyár-utca 13. II. 29.
1849

Bemecróné
felvételi. Akácia-utca 5. Kávér-
mérés. 18.8

Mindenes
felvételi. Gyár-utca 20. fsz. 4.
1807

Kifutó
14-15 éves felvételi. Ó-utca
15. sz. Egresy. 1806

Bonnie
felvételi. Pócsániczky-u. 18.
III. em. Viola. 1805

Aljvarróné
felvételi. Szerencse-utca 18.
II. 11. 1804

Kiszolgáló leány
felvételi. Üllői-ut 4. sz. Kávér-
mérés. 1803

Elárnsítóné
légszobos felvételi. Erzsébet-
kört 2. 1822

Takarítóné
szonali felvételi. VII. Peterdi-
utca 3. II. 32.

Tanuló
ellátással szonali felvételi.
Kárpitsház. I. ker. Vár. Verő-
bázy-utca 12. 309

Nyomdaba
tanuló felvételi.
Tanuló Jézossal felvételi.
Barna József, IV. Váci-utca
60. sz. 810

Tanuló nő
ellátással felvételi szonali.
Váci-utca 85. sz. Füzserköt,
Katonák Ódán 311

Tanuló nő
szonali felvételi. Sorokár-
utca 18. Weisz, szabó-üzlet. 314

Tanulóleány
fűzetés szonali felvételi.
Haba, Szentkirályi-utca 22. sz.
II. 26. 1728

Tanulóleány
cipő tűzőzés szonali felvételi.
Dob-utca 93. Cipőüzlet. 280

Erdészeti
összes állások pályázati kérel-
ve vannak teljes címmel az
Országos Pályázati Közlöny,
mely számban. Ára 40 fillér.
Kiadóhivatal, Budapest, József-
kört 9. sz. 10.62

Fűszerüzletbe
egy új tanuló felvételi.
Kurweil József, Rózsa-u. 57.
218

Vicsházmaster
felvételi. Mária-utca 19. sz.

Szakácsné
beosztás irással keresetkelt.
Eötvös-utca 84. ajtó 11.

Ügyes takarítóné
szonali felvételi. Eötvös-utca
38. II. 16. 276

Tanulóleány
cipő tűzőzés szonali felvételi.
Dob-utca 93. Cipőüzlet. 280

Ügyes
mindenes leány keresetkelt.
Arany János-utca 18. II. 16. a.
278

Divatárú
üzletbe tanuló felvételi
Cserkovicz Testvéreknél
Király-utca 41. 214

100
intelligens férfi és nő ál-
landó alkalmazást nyer.
Bővebbet a Budapesti
Napló Hírlapkiadói-társasá-
g Múzeum-kört 18.
12-től 1 óráig.

Mindenes
12 forint fizetéssel, főzni tudó,
jó bizonyítvánnyal, felvételi.
David-utca 3. III. em. 7. 258

Gyermektelen
házas pár, kömves, házmaster-
nek felvételi. Kertész Jakab,
Tompá-utca 9. 250

Csinos
költséggel házasodni, aki jól
ír, főzni tud. Lány-u. 18.
földsz. 12. Jelenkezés 6.
6-7 óra közt. 252

Vice
felvételi. Gyermektelen há-
zas pár, nem baj ha téli is, vagy
ha még vice van volt. Miron
házférfiügylő Baross-utca 47.
1825

Bolti szolga,
fiatal felvételi. Foehar Zsig-
mond fűszerkereskedő Nádor-
utca 15. 320

**Saint-Louis kiállítá-
sára** 60 óra alatt bárkit betanít-
ni szükséges beosztásokra
szonali amerikaiak kiállításá-
ra. lakóháza New-Yorkban
vagyott. Gáspár, Bernát, To-
lma, fordító, volt párti ki-
állítással kalauz. Vörösmarty-
u. 51/A, ajtó 21. 1819

Üzletek.

Kávésarnok
billárdnál, 30 évek fennálló,
kitűnő forgalom, tiszt, vissza-
vonulás miatt jutányosan elad.
Bővebbet Szilassy Nándor,
József-kört 18. 7884

Ki üzletét
gyorsan eladni óhajtja, for-
dítást bizalmánál, évek óta
fennálló, de a közelmúltban
követői iródműhöz. Szilassy
Nándor, József-kört 18. 7882

**Dohánytűzész-
helyiségre,** Budapest legfor-
gasabb területén, jutányosan
átvehető. Bővebbet Szilassy
Nándor, József-kört 18. 7885

Köser vendéglő
szonali eladó. Billárd-asztal az
üzletben. Csányi-utca 4. 1065

Himnző
és előnyomó üzlet szonali el-
adó. Bővebbet Akácia-utca 64.
Teréz-templomnál. 267

Bármily
szakmájú üzletet először em-
újpesti 220 ölos Földeszy-féle
lehermentés saroktelken, mint
melynek mindkét szélre 4000
korona. Ajánlatok Huszti,
Budapest, Rókk Szilárd-utca 22.
kéretek. 6183

Megvételre
keresek, szonali átvételre fő-
városi fűszerüzletet, vendéglő-
lehet nyaralást is, avagy kávé-
csarnokot 3000 korona készpénz-
fedéssel. Bővebbet Tóth, Rókk
Szilárd-utca 14. ajtó 4. 5181

Fűszerkereskedés
fővárosi legforgasabb helyen
kaszinóval szemben, ott is
Halmérsérel és katonai cikkeket,
napj bevétele 80 frt, főváros
burundéssel olcsón eladó,
vagy egy ingatlanra eleve-
rendő. Bővebbet Gold Mihály
gyár-utca 47. sz. 7895

Kávésarnok
kiadású, Budapest legfor-
gasabb helyen, erős sarok-
üzlet, a billárd fedzi a házbort,
naponta 60 személy étkezik és
kévező üdítőrendező részére
55 liter tej fogyasztású, pasz-
tázás, berendezés, poton
áron eladó. Bővebbet Gold Mi-
hály gyár-utca 47. 7887

Fodrászüzet
Budapest legforgasabb hely-
en. 70 biztos előzetével, hav-
bevétele 300 frt. melyről komoly
vevő megpöröndíthetik, olcsó
házbort, poton áron eladó.
Bővebbet Gold Mihály
gyár-utca 47. sz. 7887

Tőzsde
60-Budavár területén bér-
beadó. Felvilágosítás adatk
Berezdy-utca 6. földsz. 17. 19319

Vendéglő,
palaokbor, fa- és szendvél, kávé-
mérés, legforgasabb helyen
olcsó házbort szonali el-
adó. Eladó Eötvös-utca szonali
vevő v. H. Heller, Dohány-
utca 10. 19324

Lakatos műhely
eladó olcsón, jó megrendelő
körről. Mária-utca 4. 19325

Butor.

Sürgöcsen
eladó család körülmények miatt
szalon, pároskés-ébdők, szon-
ganitúra, valamint különféle
butorok kiállításában.
Gyár-utca 2. Házmasternél. 19370

Íróasztal
egész új, remek munka, 14 fet-
ter és adó. Madách-utca 14. sz.
fsz. 17. 19320

100 gyönyörű
díván, ottmá 8 frtól jobbb,
500 matrac 3 forintól jobbb;
hálozások, szekrények, vas-
galyok, asztalok legolcsóbban
szonali eladó. Aradi-utca 19.
19081

Butorok,
szonaga, gőcsillár eladó. Nagy-
János-utca 83. I. 4. Megtekint-
hető csak délután. 16198

Raktárom
átvételre miatt árverésekről,
hálozásoktól vásárolt, úrbíróle
hálozások, ébdők, szalon-
előszo, konyhaberendezések,
darabonként is olcsón elad-
nak, Dohány-utca 74. földsz. 5.
5603

Butor.
Különféle használt butorok,
hálo- és ébdők-berendezés,
előszoba szekrények, írósza-
lók, könyveszekrények, szőnye-
gek, rozgályok, eszlások és lámp-
kék eladó. Almássy-tér 17, az
új házban. 5177

Butorok
részteltetésre! Hálo- és
ébdők-berendezés, valamint
egy darabok saját készítményű
dívánok, matracok,
szonagyűrtetek, függőlampák
ingórnál olcsóbban mint
kell. Békán István, bu-
torleltő Budapest, VII. ker.,
Erzsébet-kört 27. 10082

Legelőcsé
költségekkel ma eszékölhe-
tők! Lebonnyolnak leggyor-
sabban személy- váltó-
társaságok részére! 240
havi törlesztésre is kezes és
kezes nélkül minden irány-
ban, katonaszatékot, nyug-
díjcsúsznak és házassági ó-
vadások, továbbá fűzőlő-
cséséket szonali legolcsóbb
árnyag, lego-nyűbőb felté-
telek, elszándó bel- és kül-
földi ésszekölésétek. Prospek-
tus és felvilágosítás díjtalan
(Válászbélyeg.) Bürgöncim:
Szilassy-féle hitelforgalom
Erzsébet-kört 36. Május hó-
tól József-kört 60. 19822

Pénzkölcsönt
leggyorsabban sikerrel folyó-
sítatok 400 koronáig kezes nél-
kül vidékre és betti, havi amori-
zációs törlesztésre utólagos
díjjal, papírosok, kerekedő-
kötés, katonaszaték, Alami és
váltóval, váltóval, papírosok,
papíros, tantóknak, házmaster-
nek, bérköcsöknek és ingat-
lanoknál betárlásra olcsó ka-
matial, Heller Dohány-utca 10.
Válászbélyeg. 19325

Pénzkölcsönt
400 koronáig kezes nélkül bár-
milyen foglalkozással keresettel
havi 6% arányú kaphatnak, tiz-
viseleti kölcsönt 20 évi törlesz-
tésre, kötelevényre 7-százé-
les kamatra, kezes nélkül is,
szükség esetén kezesről gondo-
skodom, ugyanolyan földbi-
roknak is kaphatnak. 4-es
kamatra, házkara, telkerek 6-8
kamatra, utólagos díjjal el-
adhatok. Márton Henrik,
Rottenbiller-utca 5/c. vidékre is.
(Válászbélyeg.) 5892

Pénzkölcsönt
400 koronáig bármilyen foglalkoz-
ással hitelképes egyenlő
kölcsönt kezesrel, ugyanolyan
teljesítesőknak, katonaszaték-
nak, nyugdíjasoknak fizetés
vagy nyugdíjfeljlesztésre 10
évtől 25 évig terjedő időre
kaphatnak. Legolcsóbb kezesek
nélkül, szükség esetén kezesek-
ről gondosodom. Továbbá bu-
dapesti házkara, vidéki szató-
fűzők 4-es kamatra. Vidéki
házkara, szőlőre 6-os kamatra.
Nagyra. Legolcsóbb díjjal el-
adhatok Rosenberg bankjelje-
sége, Budapest, Nefelejcsa-
utca 21. Válászbélyeg.

Pénzkölcsönt
Államhivatalkónak, városi hiva-
latoknak, katonaszaték részére
100-1000 koronáig rövid idő,
tartama rögtön folyósít. Tör-
lesztési kölcsönt előnyösen le-
bonnyolt Guttman bankképtel-
ségi, Kerepesi-ut 54. 5600

Pénzkölcsönt
minden irányban katonaszaték-
telteknek, Alami, megyei,
városi hivataloknak.
Fizetés és nyugdíjfeljlesztésre
10 évtől 25 évig, 6% szonali
mellett csupán kötelevényre
7% százaléka. Továbbá ipar-
osoknak, gazdálkodóknak, keres-
kedőknél, minden hiteltípus
egyéneknek 200 koronától 4
koronáig 6-százélig havi 4
koronáig törlesztésre. Föld-
bírtokok, telkerek I., II., III.
hajra, kinek birtokait drága
kamatu kölcsönt terhezi, azokat
kisebbség 4 százaléka.
Nagyra. Legolcsóbb díjjal egy-
enlő engedélyezett ingatlan-
forgalmi és pénzügyi irófia
Nemet-utca 13. szam. Vá-
lászbélyeg csatolva. 7-82

Amortizációs
személyhitel hat és fél szá-
zék, 20 koronától a legmag-
sabb összegig folyósított

Pénzkölcsönt
Államhivatalkónak, városi hiva-
latoknak, katonaszaték részére
100-1000 koronáig rövid idő-
tartama rögtön folyósít. Tör-
lesztési kölcsönt előnyösen le-
bonnyolt Guttman bankképtel-
ségi, Kerepesi-ut 54. 5600

Lakás-bérlet.

Autorezort
szobai új házban kiadó. Gyár-
utca 29. I. 10.

Új házban
Üllői-utól harmadik. Remete-
utca 30. alatti, minden álma-
valmal berendezéssel, legolcsó-
bban és késsé lakások szonali
és majára kiadók. Koronaszaték-
helyiség. Ittálló tisztelak-
nak. 19301

Csinosan
butorozott szoba, külön bejárati
tá kiadó. Csengeri-utca 62/b.
I. 8. 801

Itálló
kényelmes berendezéssel, új
lovak részére kiadó. Remete-
utca 30. alatti. 19255

Elegáns
butorozott szoba, külön bejárati
kapu alatti, szonali ki-
adó. Kivánata villanyvilágítás.
Teréz-kört 6. 19289

Kiadó
Balaton mellett, hegyen fekvő,
Fonyód fürdőtelepen, egy villa
áll négy szoba, konyha, pince
stb. teljes berendezéssel május
elsőjétől novemberig, a legmár-
eselebb áron. Bővebbet VIII.
Kis-Stáció-utca 5. fsz. 22. 19281

Gargonlakás,
cseszleg butorozta kiadó Károly-
kört 9. III. e. 12. Lift. 19328

Butorozott
két szobát keresek, iródnak,
forgalmas helyen. Friedenthal,
Baross-utca 8. 307

Szonali kiadó!
Lipót-kört 23. egy igen alkal-
mas üdülthelyiség, egy bére
450 frt. 19315

Különfélék

Pallas Lexikon-ért
Állandóan a legmagasabb ár-
lat. Mail Henrik és fia könyv-
kereskedés, Budapest, IV.
Múzeum-kört 35. 333

a tuberculosis
ellen. Egész-éges és beteg em-
ber számára. Ára 30 fillér. Meg-
rendelhető Mail Henrik és fia.
Budapest, IV. Múzeum-kört 35.
333

5000 pontos
cim eladó. Király-utca 12. föld-
szint 3. 838

Legjobb
szivarkahűtővel Richter Lipót
papírkereskedésben kaphatók.
Üllői-ut 83. 244

100 levélpapír
49 alkalom, cégei frt. 280 ért.
Braun papírkereskedőnél, Váci-
kört 4. 2-2

Jégsekrény!
4 ajtó, maadom új, 120 frtért
eladó. VI. Rózsa-utca 59. 318

Veszek
zölgézi eladul, régi arany,
éztar arad, brillant és gyémánt
arad a legmagasabb áram m. I. I.
Fried A. óras és ók zézé,
Kerepesi-ut. sz. 18184

Férfikerékpár,
Singer-féle eredeti g 600, 100
korét a gacszilárkó sürgö-
csés eladó Dorothy-u. 6. III.
em. 32.000. 19326

25 darab
nászék, jó kámba eladó. Aján-
latok M. N. Japósta. Budapest.
1931

1000 legjobb
szivarkahűtővel I. frt. Richter
papírkereskedésben, Üllői-
ut 83. 322

3 darab
finom lópos-ócs 2 darab nyereg
pedálos eladó Kerepesi-ut 14.
fsz. 3. 334

Cimbalom
pedálos eladó Kerepesi-ut 14.
fsz. 3. 334

Bettis
képes levelezőlapok 3 krajcárért
kaphatók. Richter papírkere-
kedésben, Üllői-ut 83. 327

Rövid zongora
110 frt eladó. Lónyai-ut 36. II.
udvar 28. 329

100 lúthorrelvezott
névjegy 80 kr. Braun papírke-
reskedőnél, Váci-kört 74. 301

Jutalomdíjazott a

SACHS ÁRMIN UTÓDA-FÉLE
(Cégtulajdonos: Sachs Sándor)
első magy. és kir. szabadalmi
hordozható jégsekrénygyár
Budapest. Gyár és főraktárhelyiség:
VIII. ker., Berezdy utca 19. szám.
Kintéve a nagy múltú emmel

Ajánlja újonnan szerelt **jégköszélű** a sző, bor, tej, víz, hús, étel s.b. behűtésére,
valamint **fénylő fagyűző** szamára a **gőzöl** annak ellátására, minden nyári hősé-
s alkalom, nemkülönbözve szabadtalazott legújabb és leggyakorlatibb **fűzőhűző** és **éghűző**
csapfall és **hordóknak**, szellőnyitók s.b.özök, melyek folyókat a legnagyobb válszék-
raktáron tartanak, a legolcsóbb árak mellett. **Árjegyzék** és **úbrák** in-
gyen megküldetnek.

Nagy butoreladás
készpénz és hitelle
Dósa Kálmán Budapest, Kerepesi-ut 28.
félemlen.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

REGÉNY

GÖSTA BERLING

SVÉD REGÉNY

Irta: LAGERLÖF ZELMA

(29)

És a beteg újra kezdi:

— Az erdőségeket termővé tettem és a mezőket megőntöztem. Az ekével egyenes barázdát vágtam. A csürt háromszor-akkorára építettem, háromszor annyi vetőmagra építettem, mint apám idejében. Három ezüst serleget készítettem fényes Mária-tallérokából, — az apám csak egyet készítettett.

A haldokló szavai eljutottak egészen az idegen füléhez ott az ajtónál. Önmagáról hallja beszélni, mintha az isten trónja előtt állana. Hallja, amint a gyermekek és a cselédek helyeslően ismétlik:

— Egyenes barázdákat vágtam az ekével, igen, egyenes barázdákat.

— Isten majd jó helyet ad nekem az ő birodalmában, — mondja az öreg.

— A jó isten majd jól fogadja a mi urunkat, — mondja a cseléd.

Az az ember ott az ajtónál hallja ezeket a szavakat s iszonyat fogja el őt, aki őt hosszú éven át isten labdája volt, helyet, melyet a lehellet is mozgat. Odamegy a beteghez és megfogja a kezét.

— Barátom, barátom — mondja és hangja reszket a felindulástól — megdöntötök, ki az az ur, akinek a színe elé lépsz nemskára? Nagy isten ő, hatalmas isten. Világok az ő szántóföldei, vihar az ő lova. Nagy egek reszkeinek meg az ő lépéseinek a sulya alatt. Es te elébe állsz és azt mondod: „Egyenes barázdákat vágtam, rozsozt vetettem, fát vágtam ki.“ Hasonokdni akarsz előtte s össze akard hasonlítani magadat vele? Nem tudod, milyen hatalmas az az ur, akinek a birodalmába költözöl.

Az öreg felnyitja a szemét, arca eltorzul a félelemtől, hörgőse hoveőbb lesz.

— Ne menj nagy szavakkal istened elé! — folytatja a vándor. — A föld hatalmasai kicsépt szalmák az ő pajtájában. Ő ásta a tengereket és ő halmozta fel a hegyeket; ő ruházta fel a földet növényekkel. Páratlan munkás ő; nem hasonlíthatod össze magadat vele. Hajolj meg előtte, menekülő emberi lélek. Vessd a porba magadat isten és ember előtt. Isten vihara rád tör. Isten haragja olyan, mint a pusztító vihar. Hajolj meg! Ragadd meg, mint gyermek, palástja szegélyét esdekkelj oltalomért. Fejrengj a porban, kérj kegyelmet. Alázd meg magadat alkotód előtt, te emberi lélek!

A beteg szeme tágra van nyitva, keze összekulcsolva, de az arca megélenkül, a hörgő hang szünetel.

— Emberi lélek! Szálló emberi lélek! — kiáltja az ember. — Olyan bizonyosan, mint ahogy most utolsó órában istened előtt leborulsz, olyan bizonyos, hogy mint gyermeket a karjára vesz, és a menny ragyogásába vezet be.

Az öreg mélyet sóhajt még egyszer és mindennek vége. Lennart kapitány meghajítja fejét és imádkozik. A szobában mindenki imádkozik mély sóhajtások közepette.

Amikor felnéznek, az öreg paraszt ott fekszik mélységes nyugalomban. Arca, mintha még sugározna a pompás képektől, ajka mosolyog, az arca világol. Istent látta.

Ő, te nagy, szép emberi lélek, gondoldj mindannyian, akik őt látták, így tépt hát el a por kötelekeit. Utolsó órában fölemelkedél alkotódhoz. Megalázkodtál előtte, s ő mint gyermeket emelt a karjára.

— Istent látta — mondja a fia és lefogja a halott szemét.

— Nyitva látta az eget — zokogják a gyermekek és a cselédek.

Az öreg anyó reszkető kezét Lennart kapitány kezébe teszi:

— Kapitány ur, maga a legnehezebb pillanatán segítette át!

Némán áll ott. Az erős szavak és a nagy cselekedetek adományát jutott neki. Nem tudja, hogyan. Reszket, mint a pillangó a napfényben, miközben szárnya a sugárörömbben szétárad, s épp úgy ontja a sugart, mint maga a nap.

* * *

Ez a pillanat Lennart kapitányt kiűzte az emberek közé. Különbösen haza ment volna és az igazi valóját mutatta volna meg a feleségének, de ettől a pillanattól kezdve azt hitte, hogy istennek szüksége van rá. Így lett belőle isten küldötte, aki a szegényeknek segítségére sietett. Nagy volt a szükség akkoriban és sok volt a nyomorúság, amelyen okosság és jóakarattal inkább segíthetett volna, mint arany és hatalom.

Lennart kapitány egy napon a szegény parasztkozhoz ment, akik a Gurlittberg körül laktak. Nagy volt azok közt a szükség; nem volt már krumplicuk sem s nem vethettek rozsozt, mert az sem volt.

Akkor Lennart kapitány elővett egy kis csónakot és egyenesen átevezett a tavon Sintramhoz, hogy rozsozt és krumplicot szerezzen nekik. Sintram jól fogadta; elvezette a kitűnően tartott nagy gabona-földekre és le a pincébe, ahol még az előző évből hevert a krumplic és megtöltötte mind a zsákokat és tarisznyát, amit magával hozott.

De amikor Sintram meglátta a kis csónakot, akkor úgy vélte, hogy azt a nagy terhet nem bírja el. A gonosz ember a zsákokat elvitette egy nagy csónakjába (s az ő izmos szolgáját, Mánset adta oda evezősnak. Lennart kapitánynak csak a maga kis csónakjára kellett vigyázni.

De az erős Mánse azért megelégedett, mert mester volt az evezésben és hatalmas erejű. Lennart kapitány ott ül most is és álmódzik, mialatt átevez a tavon, a vetőmagok csudálatos sorsára gondol. Csakhamar rászórnak a földre, amely tele van lánnyal, kövek és fatuskók közé, de majd csiráznak és gyökeret eresztenek nemskára a vadonban! A lány, világos zöld vetésre gondol, amely elborítja a földet és gondolatban lehajlik és tenyerével leévezgetve simogat végig rajta. És aztán arra gondol, hogyan vonul majd el az ősz és a tél a szegény zsenge vetésén, amely olyan későn bujt ki a földből és hogy milyen üde és erőteljes lesz, ha majd jön a tavasz és egész komolyan növekedni kezd majd, akkor örül az ő régi huroc szíve, hogy a merev szalmaszárakra gondol, amelyek olyan szépen felnyúlnak több rönnyire és ott állnak majd hegyes kalászkokkal a végükön. És később, amikor majd elkezd a kasza munkája és a száraz eselenek és amikor a cséphadaró csattogva csapkod s a melom liszté őrli a magvakat s a lisztből kenyert sütnék, akkor mennyi, de mennyi éhséget fog csillapítani a vetőmag, amit a csónakban visz!

Sintram szolgálja megállt a parasztkot kikötőnél és sok éhes ember ment le a csónakhoz. Akkor a szolgálja az ura parancsa szerint így szól:

— Sintram ur malátát és gabonát küld nektek. Hallotta, hogy pálinkátok sincsen.

Akkor az emberek olyanok lettek, mint a bolondok. Lerohantak csónakba, beugrottak a vízbe, hogy hatalmukba kerítsék a zsákokat és tarisznyákat. De ez éppenséggel nem volt Lennart kapitány szándéka.

Most ő is kikötött és nagyon haragos lett, amikor a parasztkok ezt a nagy mohóságát látták. A krumplic élelemnek, a rozsozt a vetéshez akarta szétosztani, arra éppenséggel nem gondolt, hogy malátát is kérjen.

Rájuk kiáltott, hogy tegyék le a zsákokat, de azok bizony nem engedelmeskedtek.

— Hát akkor válják a rozsozt homokká és a krumplicot a gyomrotokká! — kiáltott rájuk, mert nagyon el volt keseredve, hogy elragadták tőle a gabonát.

És abban a pillanatban úgy látszott, mintha Lennart kapitány csudát látott volna. Két asszony kilyukasztott egy tarisznyát, amelyen civakodtak és a tarisznyából erre homok hullott ki. Azok a szolgák pedig, akik a krumplicsákokat vitték, észrevették, hogy olyan nehezek ezek a zsákok, mintha kövek volnának benne.

Csupa homok és kő, csakis homok és kő volt minden. Az emberek csendes iszonyattal álltak ott isten és emberek előtt, aki eljött hozzájuk. Lennart kapitány maga is meredten állt ott első meglepetésében. A erős Mánse azonban nevetett.

— Evez haza ember, — mondta Lennart kapitány — mielőtt a parasztkok még rájönnek, hogy soha sem is volt egyéb a zsákokban kőnél és homoknál, különben attól tartok, hogy elsüllyesztek a csónakod.

— Nem félek én attól, — mondta a szolgál.

— De csak evez mégis haza, — biztatta Lennart kapitány olyan határozott hangon, hogy a legény végre engedelmeskedett.

És aztán Lennart kapitány elmondta a parasztkoknak, hogy Sintram rászórná őket, de bármint állt is a dolog, mégsem akartak egyébre gondolni, mint arra, hogy csuda történt. Ennek a híre csakhamar elterjedt s mivel az egyszerű emberek nagyon szeretik a csudálatosokat, általánosan elterjedt annak a híre, hogy Lennart kapitány csudát tud mivelni. Ezzel nagy hatalomhoz jutott a parasztkok felett és azok isten küldöttének nevezték el.

Régi dalok.

Sineaire Marianne augusztus végén egy csöndes délután ott ült a szobájában és leveleit meg egyéb papírjait rendezte.

Nagy összevisszaság volt körülötte. Nagy börtönök és vaskeretes utiládák. Ruhái székekben és pamlagokon heverték. A padláról és a szekrényekből és az edzett ládákból mindent összehordtak, selymek és finom vásznak villogtak, az ékszerkeket kirakosgatták, hogy megfiztossák, a shawkokat és prémes holmit is kiszedegették, hogy megvizsgálják.

Marianne hosszu utra készült. Azt sem tudta, vajjon egyáltalában visszatér-e valaha. Életének fordulópontja előtt állott és azért egész csomó levelet és naplót égetett el, hogy a multra való visszaemlékezés ne zavarja.

Amint ott ül, egy régi dalszó kerül a kezébe. Elfelelt, régi dalok, amelyeket az anyja énekel még neki kicsi korában. Megoldotta a zsinetet, amelylyel össze voltak kötve és olvasni kezdte a dalokat.

Szomorúan mosolygott; csodálatos bölcsesség volt az, amely ezekből a régi dalokból szökött:

— Ne higgy a boldogságnak, ne higgy a boldogság jeleinek, ne higgy a rózsáknak és a kedves virágoknak.

— Ne higgy a nevetésnek — mondták a dalok. — Lám, a szép Balborgleány vörös, aranyalán ékes hintóban jár és mégis olyan szomorú, mintha patkók és kerekék gázolnának a boldogságán.

— Ne higgy a táncnak — mondták. — Hány láb sikiük könnyedén a viaszolt padlón, mialatt a szív nehéz, mint az ólom.

— Ne higgy a tréfának, — mondták. — Hányan ülnek tréfálkozva az asztalhoz és mégis szívesen halnának meg, olyan szomorúan.

Ó, ti régi dalok, miben higgyen hát az ember? A könnyben és a bánatban?

Vidám lélek ritkán sohajt, de gyakran mosolyog a szomorú ajak. A régi dalok hisznek a könnyeknek és a sohajoknak, a bánatnak és a bánat jeleinek.

(Folytatás következik.)

KÖZGAZDASÁG

A Budapesti Hitelezői Védegyesület tegnap tartotta meg ezidei rendes közgyűlését *Tschögl* Henrik elnöklete alatt. Az igazgatóság jelentése és a zárszámadások tudomásul vétele után megejtették az igazgatósági válaszlatokat. Igazgatósági tagok lettek: Baron Adoli, Brust Dávid, Demjén Ignác, Engl Hugó Fröhlich Miksa, Gasner Mór, budai Goldberger Gyula, Harimann Mór, Kanitz Géza, Latzkó Sándor, Moiret F. Ödön, Porcs Gyula. Számvizsgálók: Friedmann Ignác, Guttman Miksa és Vidor Jenő.

A Fonócare, Pesti Bizt. sító-Intézet tegnap délelőtti tartotta meg rendes évi közgyűlését *Kilényi* Hugó nyugalmazott miniszteri tanácsos elnöklete alatt. A közgyűlésen 9,442 részvény képviselőjében 30 részvényes jelent meg, akik 376 szavazatra jogosultak. A jegyzőkönyv vezetésével dr. Mendl Arthur, annak hitelsítésével pedig *Vámosi Bíró* Ármint és *Spitz* Edét bízták meg. Az igazgatóság jelentése az üzlet fokozatos fejlődéséről ad számot, ami leginkább a díjtartafékok javadalmazásánál látható, amennyiben az újabb szaporulat 1,540,242 koronára rug. Az intézet hivatalnokai és szolgálói nyugdíjgyjtelének vagyona 1903. december 31-én 727,548 korona 42 fillérrel rugott. A múlt évi díjbevétele a törlesztések levonása után az emi és balesetbiztosítási ágazatokban 8,343,924 korona 66 fillért, az életbiztosítási ágazatokban 2,934,886 korona 54 fillért, összesen 11,278,810 korona 20 fillért tett ki, míg a későbbi években esedékes tüz- és baleset-ágazatbeli díjkötelezvények és díjaváltók összege 22,026,481 korona 07 fillérrel rug. Az életbiztosítási állomány az elmúlt üzleti évben 63,916,762 korona tőke és 20,874 korona járadékra emelkedett. A készpénz díjtartalékok és díjáhozátok az életbiztosítási ágazatban 18,647,207 korona 08 fillért az elemi és balesetbiztosítási ágazatokban pedig 2,836,602 korona 31 fillért tesznek ki. Az életbiztosítási ágazat díjtartaléka 1,383,698 korona 03 fillérrel, az elemi- és balesetbiztosítási ágazatoké pedig 247,992 korona 91 fillérrel szaporodott. Az évi tiszta nyereség 212,362 korona 23 fillér, melyből a tartalék-alap javadalmazása után a részvények szelvényeinek 6%-os beváltására 180,000 koronát, részvényenként 12 koronát fordítanak s a fennmaradó 4967 korona 16 fillért pedig új számlára írják át. A jelentést egyhangulag tudomásul vették s a felmentvényt minden irányban megadták. Egyhangulag tudomásul vették az igazgatóság által előterjesztett alapszabálymódosítást s ezután a felügyelő-bizottság eddigi tagjait közfelkiáltással újból megválasztották.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt hatóság) közvetítői üzleti jelentése a *Budapesti Napló* részére.) A vasutások sztrájkja az élelmiszerpiacra nem volt oly káros befolyással, amennyiben a külföldre szóló rendeltekkel a rendező-állomásokra érkezett és onnan nem továbbbítható tömeges árúk a szükségletet bőven fedezték, azonkívül készleteink és alkalmat adtak arra, hogy a sürgősebb szükségletnek eleget tehesünk. Az árak aránytalan emelkedése sem volt észlelhető, részben a piacon levő készletek miatt, másrészt pedig az okból is, hogy a viszonteladók a vásárlástól tartózkodtak, miután nem tudják, hogy a sztrájk meddig fog tartani. A külföldre szóló rendeltekkel a rendező-állomásra érkező összes árúkat az államvasutak igazgatósága nekünk adta ki értékesítés végett, melyeket direktre a fogyasztóközönség vásárolt meg, csekély áremelkedés mellett.

Postahajózárok. A *Dunagőzhajózási társaság* postahajói a következőképpen közlekednek: *Bécsből* (Weissgärber és Prater-rakpart) *Budapestre* naponta 7 órákor reggel; *Bécsből* (Weissgärber és Prater-rakpart) a Budapestben a *Galacis* bezárólag fekvő állomásokkal való csatlakozással kedden, csütörtökön és szombaton reggel 7 órákor; *Budapestről Zimony-Belgrád-Orsova-Galacis* kedden, csütörtökön és szombaton 10 órákor este; *Zimonyból Orsova-Turn-Severin-Galacis* szerdán, pénteken és vasárnap 11 óra 30 perckor éjeli; *Belgrádból Orsova-Turn-Severin-Galacis* csütörtökön szombaton és hétfőn 5 órákor reggel; *Orsováról Turn-Severin-Galacis* csütörtökön, szombaton és hétfőn 4 órákor délután. Menetrendek és felvilágosítások a társaság igazgatóságánál díjmentesen kaphatók.

Ezenkívül közli a társaság, hogy a *Budapest-Bécs* közötti közlekedő személyszállító hajó naponként délután 6 órákor indul Budapestről. A hajókon hajósok és hajóhelyek állnak rendelkezésre. Megrendelések ideko-

rán a helybeli révkapitánysághoz (IV. Petőfiter) juttatandók, hogy a vállalat nagyobb forgalom esetére megfelelően gondoskodhassék.

Szészarak. A kontingens nyersszesz ára *Budapestben* 44,50 korona pénzben, 45,50 korona áruban. — *Bécsben* a szesz gyengébb. A kontingentált készáru 46,60 korona pénzben, 47.— korona áruban.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénzár-részvényláráság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökör 1562 darab, magyar tehén 512 darab szerbiai ökör 450 darab, szerbiai tehén 19 darab, növendékmarta 32 darab, bivaly 51 darab, bika 13 darab, összesen: 2775 darab és — darab a hét folyamán a vesztégyvásáron. — Gazdasági marhák: Igas- és hizlali való ökör — darab, tehen 197 darab, igas bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási arak ezen tudósítás zártáig: vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 68.— K-tól 74.— K-ig, kivételesen 78.— K-ig, 80 kilónként élő sulyban, középminőség 62.— K-tól 66.— K-ig, silányabb minőség 54.— K-tól 60.— K-ig. Magyar paraszmarha jobb minőségű 64 K-tól 68.— K-ig, kivételesen —, K-ig. Silányabb minőségű 52 K-tól 62 K-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 70.— K-tól 75.— K-ig, kivételesen — K-ig, középminőség 64 K-tól 67.— K-ig, silányabb minőség 53 K-tól 62 K-ig. Szerb és boszniai ökör, legjobb minőség 60 K-tól 68.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőség 52.— K-tól 58.— K-ig. Bika jobb minőségű 64 K-tól 69.— K-ig, kivételesen —, K-ig silányabb minőségű 54.— K-tól 62.— K-ig. Bivaly 52 K-tól 57.— K-ig, kivételesen —, K-ig. Magyar tehén 48.— K-tól 67.— K-ig, kivételesen —, K-ig. Tarka tehén 50.— K-tól 70.— K-ig, kivételesen 73.—. Kicsontozni való marha —, koronától —, koronáig. Mind 100 kilónként élő sulyban. Gazdasági marhákért: Igas ökör első rendű —, K-tól —, K-ig kilogrammonként, kivételesen —, koronától —, K-ig páronként, középminőségű —, K-tól —, K-ig 100 kilónként —, K-tól —, K-ig páronként, silányabb minőség —, K-tól —, K-ig 100 kilónként, — K-tól —, K-ig páronként. Hizlali való ökör, fehér 100 kg.-kint —, K-tól —, K-ig. Fejőstehén, keresztzett, szines 200 K-tól 320 K-ig darabonként, bonyhádi faj 300 K-tól 400 K-ig darabonként, kivételesen —, K-tól —, K-ig. Igas bivaly —, K-tól —, K-ig páronként.

Vágómarhából a felhajtás a multhetivel körülbelül egyenlő volt, miután azonban a forgalmi akadályok a külföldi vevőket visszatartották a bevásárlástól, az árak 2 K.-val mm.-kint esökkentek. Ausztriába ezen tudósítás zártáig 17 darabot vásároltak, melyeket a Déli Vasuton fognak továbbítani. Miután egy rendezel által a külföldre szóló járatok átiratását betiltották, előreláthatólag mintegy 3-400 darab e adatlannal fog maradni, ha csak ezen intézkedést az utolsó 6 órában meg nem változtatják. A főváros marhavasszűk-séglete a jövő hétre is fedezve van a helybeli mészárosok nagyobb bevásárlása folytán, azon esetre, hogy a jövő hétre kisebb lesz is a felhajtás.

Sertés konzumvásárl jelentése. (A székessővárosi sertésvásár és közvagóhid intézősége.) Április 21-én. Vasuti forgalom hiányában felhajtás nem volt.

Bécsi szarvasmarhavásár. Április 21-én. (Saját tudósítók telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak: 3599 darab borjut, 2183 darab élő sertést, 2188 levágot sertést, — darab élő juhót, 282 darab levágot juhót, 293 darab barányt.

Eladási árak: Élő borju — fill., elsőrendű — fill., kiv. — fill., levágot borju 92—101 fill., legelsőrendű 116—126 fill., legelője 128—134 fill., élő juh 40—46 fillér, elsőrendű —48 fill., legelsőrendű — fillér, kivételesen — fill., zsrsertés — fill., fiatal sertés — fillér, kivételesen — fill., levágot nehéz sertés 92—112 fillér, kivételesen — fillér, husra hizlatt — fillér, zsirra hizlatt sertés — f. könnyű sertés 112—116 fillér, elsőrendű sildő — f., levágot juh 60—68 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bárány 10—26 K., kivételesen — korona páronként.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, április 21.

Vételkedv hiányában csak néhány ezer métermázsa buza került a forgalomba 5 fillérrel alacsonyabb áron.

Rozs és tengeri jegyzése némány tírérről olcsóbb.

Zab alarendelt mi.óság elhanyagolt, finom kereset.

Felmondatták 12 000 métermázsa buza, 50 0 métermázsa rozs, 1 000 métermázsa zab aprilis 26-án leendő átvétele.

Eladott: **Buza, Tiszavidéki:** 100 mm 79 k. 8 K 15 fillér.

Pestmeg, evidéki: 300 mm. 79-5 k. 8 K. 20 f., 2300 mm. 76-5 k. 8 K. — f.

Pancsovai: 1000 mm. 75-3 k. 7 K. 55 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 700 mm. 6 K. 40 f. 500 mm. 6 K. 32-1/2 f., 500 mm. 6 K. 32-1/2 f., 200 mm. 6 K. 32-1/2 f. paritásra.

Tengeri: 100 mm. 5 K. 12-1/2 f. paritásra.

Zab: 100 mm. 5 K. 7-1/2 f., 100 mm. 5 K. 70 f., 300 mm. 6 K. 27-1/2 f.

Középfizic és melletti.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokása szerint készpénzben és kilogrammonként. — A minőségnek itereknit 50 kilogrammonként.

Buza	Kilós	50 kilogramm ára		Kilós	50 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
Tiszavidéki	77	7.90	8.15	79	8.50	8.40
	76	8.05	8.25	80	8.25	8.45
	78	8.10	8.30	81	8.85	8.45
Péhelemgyei	77	7.85	8.10	79	8.15	8.30
	77	8.05	8.15	80	8.20	8.35
	78	8.05	8.20	81	—	—
Pestvidéki	77	7.85	8.10	79	8.15	8.30
	77	7.95	8.15	80	8.20	8.35
	78	7.95	8.20	81	8.20	8.40
Bánási	77	7.70	8.00	79	8.—	8.15
	77	7.75	8.00	80	8.05	8.15
	78	7.85	8.10	81	—	—
Bácskai	77	7.90	8.15	79	—	—
	77	7.95	8.25	80	—	—
	78	7.95	8.30	81	—	—
Szerb	76	—	—	81	—	—

Egyéb gabonafélék		50 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig
Rozs	uj elsőrendű	6.35	6.45
	középmínységű	6.25	6.35
Árpa	takaralmányára, l. r.	5.80	6.—
	mésdrendű	5.70	5.80
Kétes	—	5.30	5.40
	elsőrendű	5.50	5.70
	középmínységű	5.30	5.45
Tengeri	betöltő	—	—
	betöltő uj	5.10	5.20
	6. tétel	—	—
	uj rozsa vagy búza	—	—
	—	—	—
	cinquantin	—	—
Repece	—	10.35	10.55
	káporza	—	—

A határidőzlet folyamán a következőkötések történtek:

Áprilisi buza	7.76—7.77—7.75—7.77
Májusi buza	7.80—7.83—7.79
Októberi buza	7.78—7.79—7.77—7.81
Áprilisi rozs	0.—0.—
Októberi rozs	6.45—6.47
Májusi tengeri	6.07—6.03—6.07
Juliusi tengeri	6.20—6.21—6.20
Áprilisi zab	0.—0.—
Májusi zab	—
Októberi zab	6.46—6.47
Auguszt. repece	—

Déli egy órákor a következő záróárak állapotották meg hivatalosan a tőzsden:

Áprilisi buza	7.75—7.77
Májusi buza	7.78—7.79
Októberi buza	7.78—7.79
Áprilisi rozs	0.—0.—
Októberi rozs	6.47—6.48
Májusi tengeri	6.06—6.07
Juliusi tengeri	6.19—6.20
Áprilisi zab	6.20—6.21
Májusi zab	0.—0.—
Októberi zab	6.45—6.47
Repece augusztusra	10.95—11.05

Délután fél 5 órákor zárul.

Áprilisi buza	7.76—7.77
Októberi buza	7.80—7.81
Áprilisi rozs	0.—0.—
Októberi rozs	6.46—6.47
Áprilisi zab	0.—0.—
Októberi zab	6.46—6.47
Májusi tengeri	6.06—6.07
Juliusi tengeri	6.19—6.20
Augusztusi repece	—

A budapesti értéktözsde.

A mai tőzsde alacsonyabb külföldi jegyzésekre gyengén indult, később azonban bécsi vásárlásokra mérsékelt forgalom mellett az értékek javultak. Délben a vasutak sztrájkjának várható gyors megszűnése hírére és arra a hírre, hogy az angol bank a kamatlábat 3 1/2%-ról 3%-ra szállította le, az irány-

zat megszilárdult és a nemzetközi értékek mellett a Rimaurányi vasmű és Adria-tengerhajózási részvények áremelkedései zártultak. Valuta és ércáru változatlan.

A helyi értékek piacán nyugodt volt az irányzat.

Előzősége: Os trák Hitelrészvény 639 50-641.75. Magyar Hitelrészvény 756.50-753.50. Osztrák-magyar államvasút 640.25-641.50. Magyar leszámitoló bank 445.-. Jelzálog-bank 506.50. Városi villamos vasút 327.50 korona.

A déli tőzsdén zártultak: Osztrák Hitelrészvény 641 50-642 00-642.- Magyar Hitelrészvény 753.-751.-753.50. Osztrák-magyar államvasút 64 40-642.50-641 50. Ruvasmű részvény 487 -483.-487.50. Városi villamos vasút 328.-328.75-328.50. Magyar aranáradék 11.33. Magyar koronajáradék 98.- korona.

A helyi értékek piaca nyugodt. Kötetett: Adria Magyar Királyi Tengerhajózási részvény 705.-706.-703.- korona.

A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért hoinapra 6.-7.- korona, 8 napra 12-14 korona, 1904. április végre 16-17 korona.

1/4 órákor zárult: Osztrák Hitelrészvény 642.- Magyar hitelbank részvény 769.- Leszámitolóbank részvény 458.- Rimaurányi vasmű részvény 487.50. Osztrák-magyar államvasúti részvény 641.- Közúti vasút részvény 675.- Városi villamos vasút részvény 323.- korona.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

a) Magyar államadósság.

Table with columns: Pénz, Ár, 1870. évi nyereség, Köt. Áll. K. Á. s. 200.50, 212.50, Koronajáradék, 97.95, 93.35, Magyar földtörvény, Koronaj. utimo, 97.90, 98.10, Borv. Szl. jeiz., Koronaj. 20-évi, 82.50, 90.20, földv. kötv., Vaskapu-közl., 82.50, 83.50, Tiszai nyereség, köles. 200K., 162.50, 165.50

b) Osztrák államadósság.

Table with columns: Koronaj. máj., nov., 99.50, 100.-, Papirj. feb., aug., 99.50, 100.-, Koronajáradék, 99.45, 99.95

c) Egyéb nyilvános kölcsönök.

Table with columns: Budapest fűv. lov. 4% köles, 97.25, 98.-, Temes-Dégy. társulat 4%., 98.-, 99.-

Bankok.

Table with columns: Angol-osztrák bank, 250.-, 251.-, M. jeiz. hitelb., Ugyanaz ápril., 506.50, 507.50, Első magyar iparbank, 333.-, 338.-, M. keresk. r. t., 503.-, 570.-, Fiumei hitelb., 158.-, 158.-, M. leszámit. bank, Magyar hitelb., 210.-, 212.-, Ugy. ápril. med., 488.-, 450.-, Hazai bank, 210.-, 212.-, Ugy. ápril. med., 488.-, 450.-, Keresk. m. ált., 210.-, 212.-, Ugy. ápril. med., 488.-, 450.-, Városi vill. vas., 200.-, 200.-, zalogb., 1000.-, 1065.-, Magyar hitelb., Osztr. hitelb., Ugyanaz ápril., Ugy. ápril. ult., 630.75, 640.25, med., 758.50, 753.-, Osztr.-magy. b. 1905.-, 1615.-, Keresk. m. ált., 490.-, 490.-, Pesti m. keresk. bank., 2750.-, 2700.-, Osztrálsorsj. r. t., 1700.-, 1750.-

Bányák és téglagyárak.

Table with columns: Ércakm. köcsén, 232.-, 240.-, M. ált. köcsénb., 254.-, 269.-, Felsőm. bánya- és kohó., 478.-, 482.-, Magyar kerámiát., 148.-, 148.-, Felsőm. téglagy., 90.-, 95.-, Ujváki téglá- és mészetgyár., 320.-, 325.-, Kőbányai gőztég., 1000.-, 1040.-, Mezőtölgy., 320.-, 325.-, Magy. szifalt., 130.-, 132.-

Közelkedési vállalatok részvényei.

Table with columns: Adria tengerh., 505.-, 500.-, Bpest-úpest-rá-közp. vill., 183.-, 187.-, Budapesti közúti vaspálya 5/8., Déli vasút., 51.-, Ugy. ápril. med., 574.-, 575.-, Ugy. ápril. ult., 50.-, 51.-, Budapesti közúti vasp. évi. jezy 360.-, 365.-, Kassa-óderbergi 330.-, 387.-, Bpesti vill. vas. 1003. 328.50, 320.50, Jamvasút., Bpesti vill. vas. 1003. 328.50, 320.50, Ugy. ápril. ra., 641.50, 642.-, Ugy. évi. jezy., 112.-, 116.-

Takarékpénztárak.

Table with columns: Belföldi., 225.-, 225.-, Magy. ált. tkp., 560.-, 570.-, Bpest. III. ker., Orsz. központi., 1265.-, 1280.-, Bpest-Erzsébeti., 205.-, 210.-, Pesti hazai., 21100.-, 21200.-, Bpesti tkp. és orsz. zálogb., 400.-, 414.-, Ugy. Interim., 7700.-, 7760.-, Egyez. Bpest., 2325.-, 2340.-

Különböző vállalatok részvényei.

Table with columns: Áll.vagyonkölcs. 675.-, 695.-, 'Hungaria' m. b. 205.-, 207.-, 'Ugria' m. b. 215.-, 225.-, Belsőudor r. t., 205.-, 215.-, Kőb nyai pölgyári Gyapjúm-gyár., 2400.-, 2400.-, Magy. cukoripar., 1580.-, 1610.-, Részvényserf., 2400.-, 2400.-, M. villamosg., 200.-, 202.-, Sertésbi., r. t., 475.-, 495.-, M. villamosg., 200.-, 202.-, Spódiúm-gyár., 200.-, 205.-, Nemzetközi vil. Fiumei r. t. hant., 2075.-, 2075.-, Jamosság., 555.-, 550.-, Gschwindt-é szeszgyár., 600.-, 550.-, Konköles 5/8., 540.-, 550.-, Royal-szálló.,

Malmok.

Table with columns: Concordia., 180.-, 190.-, Henger., 800.-, 820.-, Els. budapesti., 1130.-, 1150.-, Moin. és sűtők., 375.-, 385.-, Erzsébeti., 438.-, 440.-, Victoria., 438.-, 400.-, Luiza., 290.-, 290.-

Biztosító-társaságok.

Table with columns: Bécsi biztosító., 430.-, 440.-, M. jég- és vizs. Bizt., 315.-, 318.-, Bécsi élet-és j. adék bizt., 600.-, 615.-, Nemzeti bizt., 237.-, 241.-, Első magy. ált., 7080.-, 7080.-, Pannónia v. h. t., 2075.-, 2175.-, Fonciere., 240.-, 245.-

Vasmt- és gépgyár-részvények.

Table with columns: Első magy. gazd. gépgyár., 165.-, 170.-, Nicholson., 205.-, 215.-, Danubius., 170.-, 171.-, Rimaurányi., 487.50, 488.-, Ganz., 3070.-, 3150.-, Schlick., 390.-, 372.-

Sorsjegyek.

Table with columns: Bazilika., 19.50, 21.50, Olasz vörös-ker., 42.-, 44.-, Ugy. oszt. felülb., 21.-, 23.-, Ugy. oszt. felülb., 47.-, 50.-, Hésvárosi., 505.-, 525.-, Osztr. vörös-ker., 54.-, 58.-, 'Jo-sziv', 9.75, 10.75, Osztrák hitel., 468.-, 478.-, Ugy. oszt. felülb., 9.75, 10.75, Pálffy., 160.-, 170.-, M. vörös-keresit., 25.50, 28.50, Ugy. oszt. felülb., 28.75, 30.75

Pénzjegyek.

Table with columns: M. v. oszt. arany vert., 11.35, 11.43, Német bir. hjezy (100 márká), 117.17/117.47 1/2, Francia hjezy., 95.30, 95.60, Magy. v. oszt. arany kör., 11.30, 11.33, Olasz bankjezy., 95.15, 95.45, 20 fr. arany., 19.05, 19.08, Román bankjezy., 64.75, 65.50, 20 márk. arany., 23.43, 23.53, Szexb bankjezy., 91.75, 92.75, Rubel., 263.50, 264.50

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árlolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag lucerna magyar 46.-55.- korona, vörös aprószemű 40.-43.- korona, vörös erdőyi 40.-43.- korona, vörös bansági 40.-43.- korona, középszemű 46.-47.- korona, nagyszemű 50.-56.- korona, Disznószir: budapesti 63.50-64.- korona, vidéki 63.-64.- korona, Tabaszalonna: légen szárított vidéki 50.-51.- korona, varosi 4 darabos 52.-52.50 korona, 3 darabos 54.50-55.- korona, lüstöt 21.-21.50 korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 16.75-17.25 korona, 120 darabos 21.-21.50 korona, 100 darabos 21.-21.50 korona, 85 darabos 25.50-26.- korona, azonnali szállásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 16.-16.50 korona, 100 darabos 20.50-21.- korona, 85 darabos 24.50-25.- korona, Szilvaiz: szlovéniai 14.50-15.- korona, szerbiai 12.50-13.- korona, azonnal való szállásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzősége az osztrák képviselőházban fő ügyezkedő tárgyalások kedvező menetéről és a magyar vasúti sztrák hamarosan várható befejezéséről érkező tudósítások kedvező belátást gyakoroltak az irányzatra. Hitel-, Államvasút-és Alpesi részvényeket a helyi spekuláció vásárolta. A sorompóban Adria, amelyet a budapesti számlára vásároltak, tovább emelkedett. Rudol.kohó és Prágai vasmű részvények is keresettek voltak. A szálladabb irányzat zárlatiig tartott. A prolongációnál a repor tée 3 1/2-3 3/4% on állt.

A déli tőzsdén csekély volt az árulmány, bár Bernből a bankpapirok emelkedését jelentették. Loyd 642-ig eset. Prágai vasmű 1940.

Zárlat tartott arra a londoni jelentésre hogy az Angolbank a kamatlábát 3 1/2% ról 3% ra szállította le. Páris az orosz értékek javuását jelentette. Prágai vasúti 1935. A magánkamatláb 3 1/2%.

Bécs, április 21. (Osztrák értékek zárlata.)

4 2/10 papírjáradék 99.85. 4 2/10 ezüstjáradék 99.55. 4 1/10 osztrák aranyjáradék 119.30. Osztrák koronajáradék 99.60. 1860. sorsjegy 152.50. 1864. sorsjegy 259.-. Osztrák hitelsorsjegy 465.-. Osztrák hitelrészvény 641.75. Ango-osztrák bank 278.50. Unionbank 519.-. Osztrák bankjegyzület 512.75. Osztrák Länderbank 423.00. Osztrák-magyar bank 1603.-. Osztrák-magyar államvasút 640.00. Déli vasút 80.50. Elbevölgyi vasút 423.00. Dunagőzhajózási társaság 850.-. Alpesi részvény 408.50. Dohányrészvény 341.-. 20 frankos arany 19.06. Cs. kir. arany (vert) 11.34. Londoni váltó 239.50. Német bankváltók 117.27. Lipótkohó 3 0.-. Bécsi Tramway Litt B. 11.34. Bécsi Iramy Litt A. 11.34. Osztrák Lloyd 11.34. Török sorsjegyek 11.34. Az irányzat szállad.

Bécs, április 21. (Magyar értékek zárlata.)

4% aranyjáradék 99.60. Magyar koronajáradék 118.35. Tiszai és szegedi kölcsön-sorsjegy 162.-. 4% magyar földteremben esetési kötvény 93.30. Magyar hitelbank részvény 7.8.-. Magyar nyereségy-kölcsön sorsjegy 209.-. Magyar leszámitoló-és pénzváltóbank részvény 11.34. Kassa-óderbergi vasúti részvény 11.34. Rimaurányi vasműrészvény 46.50. Magyar kereskedelmi bank 11.34. Magyar cukoripar 15.00. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 11.34. Magyar keleti vasúti állami kötvény 11.34. Magyar Jelzálogbank 11.34. Adria 11.34.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 21. A sertésüzlet irányzata: változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű. Óreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) 116-118 fillérig. Óreg közép (páron-

kint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) --- fillérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 123-124 fillérig. Fialat közép (páronkint 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 123-123 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 260 kilogramm terjedő súlyban) --- fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 200 kilogramm felüli súlyban) --- fillérig. Közép (páronkint 240-260 kilogramm súlyban) --- fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) --- fillérig. III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) --- fillérig. Közép (páronkint 250-320 kilogramm terjedő súlyban) --- fillérig. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) --- fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogramm felüli súlyban) --- fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) --- fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli súlyban) 120-122 fillérig. Közép (páronkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 119-120 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 117-119 fillérig.

Sertéslétszám 1904. április 19. napján volt készlet 28.144 darab. 1904. április 20. napján felhajtott 520 darab. 1904. április 20. napján elszállított 410 darab. 1904. április hó 21. napján maradt készletben 28.254 darab.

Napirend.

Napár. Péntek, április 22. Római katolikus: Szoler. - Protestáns: Buloos. - Görög-orsz.: (április 9) Eupozit. - Zsidó: Ijár 7. - Nap két: 4 óra 44 percek. - Nyugszik: 6 óra 41 per kor. - Hold két: 9 óra 55 percek reggel. - Nyugszik: 12 óra 8 percek éjjel.

A kereskedelmi miniszter fogad délután fél 5 órakor.

A Műcsarnok tavaszi tárlata nyitva 9 óratól 6 óráig. Belépő díj 1 korona.

Nemzeti Szalon tárlata nyitva d. e. 8 óratól este 8-ig belépődíj 50 fillér.

A Műbarátok Köre helyiségeiben (IV. Váci-utca 25. I. em.) Vaszary János és több magyar művész műveiből rendezett kiállítás naponta 10-5 óráig. pénteken 10-1 óráig van nyitva. Belépődíj 50 fillér.

Könyves Kálmán-társaság képkidállítása. (Nagymező-utca 37.) szám. Megtekinthető egész nap díj-talanul.

Nemzeti Múzeum. Régisegtár. Nyitva van d. e. 9 óratól délután 1 óráig. A többi tárlat megtekinthető 1 korona díj mellett. Néprajzi osztály (Csallag-utca) nyitva 9-1 óráig. Belépődíj 1 korona. Nővénytár (Széchenyi-utca 1. sz.) nyitva 9-1 óráig kutatók számára. Torlénemi és irodalomtörténeti kiállítás megtekinthető 9-11 óráig. Belépődíj 1 korona.

Technológiai sparmúzeum nyitva délelőtt 9 óratól 1 óráig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva 10-12 óráig.

Műcsarnok könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól délután 1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva 3-6-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12 óráig és délután 3-8-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. - Április 21. -

Table with columns: Állomások, Ma reggel 7h, Előző 4 órai, Legnagyobb hőmérséklet, Legkisebb hőmérséklet, Szél irányja és erője, Felhőzet, Csapadék, Hőmérséklet. Rows include: Akna-Salatina, Késmárk, Budapest, O-Gyalja, Herény, Zágab, Fiume, Pécs, Debreczen, Szeged, Arad, Temesvár, Kolozsvár, Vajda-Hunyad, Nagyszében, Bécs, Prága, Krasó, Tarnopol, Broguez, Salzburg, Klagenfurt, Lesina.

Jelek magyarázata: E = kelet, Ny. = nyugat, D = dél, E = észak. A felhőzet: C = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, 5 = eső, 6 = hó, 7 = köd, 8 = zivatar.

Hazánk nyugati felében 5 mm-en aluli eső esett, míg keleten az idő száraz és jobbra derült maradt. A hőmérséklet emelkedett és eloszlása egyenletesebb lett.

Jabloniczon (Nyíramegye) tegnap d. u. 3 órakor fő dregézt észlelték, amely érzhető volt Szomolányon és Brezován is, ahol kárt is okozott.

Országszágat és Angolországgot maximum, Dél-Európát pedig minimum borítja.

Európában az idő változatosan fe hős és itt ott esős is volt. A hőmérséklet a normális költ ingadozik. Kildítás: Eryhe idő várható, helyenkint esővel.

A legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet napitára.

A hónap mely Mindenki kísérelje meg szerencsését a napján születtem? **születésnapja** mellő jegyzett számmal.

1	58400	12	83874	23	89367
2	81950	13	87143	24	83977
3	86095	14	99289	25	83699
4	84325	15	83927	26	83527
5	83803	16	83769	27	83493
6	83683	17	83249	28	83419
7	83319	18	83562	29	83303
8	81573	19	83738	30	83205
9	85180	20	84763	31	83704
10	84712	21	89201		
11	81531	22	99217		

Az I. oszt. sorsjegyek árai: Fonti számok csakis nálunk kaphatók

1/5 ered. sorsjegy kor.	1.50
1/4 " " " "	3.—
1/2 " " " "	6.—
1 " " " "	12.—

Török A. és Tsa
bankháza, BUDAPEST.
Központ: Teréz-körút 46 C.
Fiókok: Váci-körút 4., Múzeum-körút II. Erzsébet-körút 54.
Sürgönyeim: TÖRÖKBANK.

Édes PAPA,
csak a Hechtbank
háiba vegyél sors-
jegyet; mert minde-
a gyerekek azt
mondják, hogy
a Hechtbankból
a sorsjegyek a
legszerencsésebbek.

Huzás már május 17. és 18-án.
Sorsjegyárak: Egész Fél Negyed Nyolcad
Korona 12.— 6— 3.— 1.50

Hecht Bankház Részvénytársaság
Budapest, Ferenciek tere 6. Fiók: Erzsébet-körút 32.

A már 52 év óta dícséretremélőlag lemart, a törvény követelményeinek teljesen megfelelő

UJ-VUKOVÁRI
arctisztító kenőcs
uj-vukovári
bőrszépítő szappan

szepő, hirtelny, sömör, májfoltok, faka-
dók, forrósági pörseések, orrvü össze-
gek és minden egyéb arcvirágzások ellen,
valamint az
mely az arckenőccsel a használati utá-
sítás szerint alkalmazva, még korsosabb
egykének is viruló és fiatal kinézet
kölsönöz.

Egy nagy tégely ára 1 kor. 60 fill., kisebb 1 kor. Utánzásoktól óvakodjunk!
Csak Krajesovics által Vukováron készített kenőcs valódi. Minden tégelyen Krajeso-
vics, a készítő arcképe látható.

Főraktár: Budapest, Király-u. 12. és Andrássy-út 26., TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerár.

+ INGYEN +

és bérmentve, zárt borítékban küldjük bárkinek legújabbban megjelent **rendkívül érdekes** tartalma, több ezer ábrával és bő magyarázattal ellátott árjegyzékünk.

Universal sérvtőkötő párnáknak, kis gummi-nyomtatással a "Jernna-gyobb sérvt" is előkészít. Az árjegyzék a különböző sérvtőkötő bővebb magyarázattal szolgál!

GUMMI balhőlyag, női szerek, bő magyarázattal és használati útmutatóval — 20 korona megrendeléssel huzó szálak engedélyes.

Műkezek, műlábak műlábak, támpékek, egyenestárcák, gummiharisnyák, harkók pontos utasításokkal és leírásokkal.

Első segély! Az árjegyzék készíti az első segély-készítéshöz és iparvállalatokhoz kaphatók.

Betegtoló-szék nagy válszékben.

Betegápolási cikkek külön-külön osztályozva bő magyarázattal!

Cím:
Magyar orvosi műszertár
BUDAPEST, VII., Kerepesi-út 32.
(a Rókus kórházzal szemben.)
A vörös keresztre ügyeljünk!

A 21931. számú
„Eljárás a gyomor-emésztésnek ellenálló pancreas-készítmény előállítására”
címmű, 1901. márczius 9-vel kelt magy. szabadalomra
vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szíves ajánlatokat „W. R. 2233” jel. alatt továbbít Messze Rudófi Bécs, I., Seilerstätte 2.

Biztos gyógyulást keresőknek
kik bármely
nemi betegségben szenvednek

mint húgyúti és hólyagbeteg, húgyvesztésküvetek, vizelet-
ravarok, éleli magomlések, szék- és bujkoros bántalmak
(szpallia) és önterőzős ujjalikelet fellépő dugbajok,
korai félszere olyegyűlés, bármely bőrkülső-
stb. rókadó fertőzések, melyeknek alapos, gyors és
gyökéres gyógyítására, szigorúan tudomá-
nyos és lelkimeretes gyógymodjával fogva
legjobbán ajánljuk

Dr. Garai Antal
v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírvő és leg-
régibb 30 éve fennálló rendelő-intézet

Budapest, VI. ker., Andrássy-út 24. sz.,
Rendelés naponta 12—4-ig (sz. 7—8-ig este, idült húgyúti
és hólyagbeteg vizsgálata villamos nagyfeszültségű gyógyárral
Védőkire jelekre kimerítő választ és szakszerű tan-
ácsot nyerne, gyógyszeréről gondoskodva lesz. Titok-
tartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

Törlesztéses Jelzálogkölesönt
földbirtokokra.

Legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban eszközölünk az érték legmagasabb arányáig.
Felvilágosítással **díjtalanul** szolgálunk.

Hecht Bankház Részvénytársaság
BUDAPEST,
Ferenciek-tere 6. szám.

Csakis elsőrangú vidéki képviselőik kerestetnek.

Németh József szabómester
II., Lánchíd-utca 2. (sarokbolt).
Készít divatos urilohótyt vagy feleltőt 11 Ftért,
nála választott szövetelekből 18 Ftért.
Mintát kívánatra szakemberrel a házhoz küldi.

Titkos betegségek
biztos gyógyítására elismert radikális gyógy-
móddal folytatott legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZAR J.
v. kórházi orvos, specialistát.
Rövid idő alatt a specim gyógyít húgyvesztési és hólyagba-
jakat, torábbá minden bőr-, ideg-, és vértelenségeket,
korai elgyengülést és bármely női betegs. g.t.

Budapest, VII., Károly-körút 5.
(Dob-utca sarkán, I. emelet. Bejárt a lepcsőházból.
Rendel: délelőtti 10—1 és este 6—6 óráig.
Lovelokre szakorvosi tanácsokkal szolgál és gyógyszerrel is
gondoskodik, titoktartás mellett — Nőknek külön váróterem

A divatos műhímzéshez

nékülözhetetlen a leg-
újabb szerkezeti körhaja
eredeti **WHEELER** és
WILSON 5-es varrógép,
szépen a tű- és góbelin-
hímzésre alkalmas a leg-
szébb áttört és szor-
munkák végrehajtásá-
ra. A legszebb a leg-
jobb, járása a legkönnyebb
és leggyorsabb. Kévislet
minden nagyobb vidéki vá-
rosban. Akai minden, ké-
rem hezzám fordulni.

HERBSTER KÁROLY Budapest, VII. ker.
Károly-körút 9. sz.
a Wheeler és Wilson Mfg. & Co. New-York cs. a kir. udvari
szállítók magyarországi vezetőképviseleje.
Nagy árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Jótállás mellett

szállítunk vel. francis. óvszereket, orvosi ar-
angel és amerikai sterilizált
csomagolásban 1, 2, 3, 4, 6 és 8 Ftért tucattal gummi vagy
halhálygóból — Női különlegességeket (Mensinga tánd
szabadalma) orvosi recept mellett szállítunk árban 2.50 Ft.

BIDET !! **BIDET !!**

Minden nőnek feltétlenül szükséges: 12 Ft. Megbízhatóságukról
és ártalmatlanságukról feltétlen garanciát vállalunk. **Cégünk**
é szakmában a legregibb (elavult 1887-ben) és így összeköt-
tetünk a külföldi gyárakok (a legelőkelőbb). Árjegyzék zárt
borítékban ingyen. **POLITZER MÓR** és **FIA** os. és kir.
kiszárolásosan szabadalmazt orvosi készítmények Budapest, V.
V. kerület, Deák Ferenc-utca 10. szám.

Minden szó egyszeri bekötése nonpareille betűkkel 4 fillér. Vastagabb betűkkel 5 fillér.

ARANYHÍRDETESEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: VIII., Kerepesi-út 25. sz.

Kiadóhivatali telefon-sz.: 54-39.

Szerkesztőségi telefon-sz.: 56-12.

Betöltendő állások.

Háziszolga
a díszmű és nürnbergi szakmából felvételek. Tancsics László, Király-utca 15. 49-3

Állástkeresőknek
ingénereket felvételre az Országos Pályázati Központ mutatóvizsgálata, mely az országban betöltendő valamennyi számbeli állást teljes címmel közli. Megjelenik minden harmadik nap. Kiadóhivatal Budapest, József-körút 9. 10089

Takarítók
egész napra 20 koronáért felvétel. Jelenkorán délután 2-6-61-ig, Fehéregy-Sándor-u. 30/b, I. em. 12. 1845

Tanuló
jobb háziól állomány felvételi. Drogueria, Andrássy út 76. sz. 221

Művészes
felvételi, 16 korona fizetéssel. Nagy János-utca 12. I. 4. 19306

Gyermekkeresztény
vagy baba és egy gyermekleány felvételnek. Csengery-utca 86. II. 14. 258

Művészes
felvételi. Szendy-utca 32. I. 6.

Állást keresők.

Fodrász
rendkívül ügyes, ismerkedő háziában szótan ajándékos. Övr. Waldn. VI., Vörösmarty-utca 48. II. 21.

Fiatl házaspár
a Frl. cipész, házmesteri állást keres. Veit, VII. Isabella-tér 2.

Magános nő
takarítást vállal magános úrnál. VI., Vörösmarty-utca 61/9. 215

100 koronát
annak, aki vasút műhelybe behelyez. I. Enyedi-u. 8. II. 39.

Intelligens
szegény leányt, ki tanítást díjmentesen (Galsbörger) gyorskirásra. Ajánlat, Vörösmarty-utca 9. 1801

Fodrász
ügyes, ajándékos ut. Bazarok-utca 9. sz. II. 23. 1801

Oktatás.

Gépiról tanfolyam.
A műnők rendszertanú gépiról tanfolyamok helyek a gépírásban alapos oktatást nyújtanak. Jelentkezések és fő végig a kerékpárüzemeltetés Schott és Donathnál, VII., Erzsébet-körút 1. 10102

Fiatl ember
francián tanuló. Ajánlatok Sz. F. Ujlág-utca 1. I. 23. 253

Üzletek.

Kereskedés
kínzó menettel, a főváros legforgalmasabb utócaiban, gyártéppel szemben. Tulajdonos által gyönyörűen bevezette és teljesen berendezte. Vidéki Bizlet Ártéle miatt eladó. Cim Stry Mihály, VII., Damjanich-utca 14. 4236

Elegáns berendezés
jó menettel elkészítve, 25.000 lekösű vidéki városban, elköltsége miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 19138

Házak.

Eladó uriak kispesta,
a fővárostól 10 perccel távolabban. Képzőművészeti kéredek, teleházak és uriak áll: 3 szoba, konyha, élektör, fűrdő és cselekedő, nagy kert, némes gyümölcsfákkal és szőlőültetvény. Hivatkozási cím az országban, kedvező áron. Felvételre azonnal eladó. Bővebbet Kispeszt, Báthory-utca 12. (Válaszbélyeg.)

Butor.

Butorvétel
40 ezer forintot megkötésnek kánálra eladó. Károly-körút 15. első emelet. A Butor-vezetőnek keveset használt butorokat.

Butor,
keveset használt és jó, új, teljes egészében, ebből is hátszóba berendezés, valamint egyes darabok olcsón kaphatók. Friedländer Salamon VIII., Tisza Kálmán-tér 1. 10053

Butor.

Butorvétel
40 ezer forintot megkötésnek kánálra eladó. Károly-körút 15. első emelet. A Butor-vezetőnek keveset használt butorokat.

Butor,
keveset használt és jó, új, teljes egészében, ebből is hátszóba berendezés, valamint egyes darabok olcsón kaphatók. Friedländer Salamon VIII., Tisza Kálmán-tér 1. 10053

Különlék

37 kötet
Jókai, 19 kötet. Mészáros, új állapotban olcsón eladó. VI., Csengery-utca 76. Krausz 244

Legjobb
szivarkahüvelyek Richter Lipót papirkészítésében kaphatók. Úllai-utca 83. 243

Gyomorbagójuknál
kifinomult bizonyíték a »Domonkos Gyógyespek« Úvegje 12 fillér. Reményesség gyógyárban, Maros-Déda. 18809

Hör.
400 kelt. sajtótermésű 6-6 újabb eladó. Híradásnyi Károly ref. lelkész, Balaton-Hévízen. Rendelését el fogad 50 literű fölé. 19200

Zálogedülnak
házműről, vidékéről is, butorokat, egész háztartást, régiárgyakat, érem hamis fogakat, ugraszt minden elfogadhatósággal. Wilschord János. Nagyvárad-utca 7. Levelezési címe azonos a fentiekkel. 19162

Szállítástokat
butorok és áruk beraklározását és előmozdítását olcsón eszközöl. Hajós Gyula és társa, szállító. Szerencse-utca 3. sz. 18347

Pedálos
címbelem, szalonképes, kifutó orsú hangu, kotta és gyertyatartóval eladó Úllai-utca 23. házfeljelenél. 19304

Köser háziosztot
keresek Úllai-úton, Stefánia körházánál. Cím a főkönyvtárban. 239

Arckrém, kézfehérítő,
illatszerek, illatolaj, hajkezelés, népszerű és hajhullás elleni szer, hajfesték, mosdóvíz, toletteszappanok, haj-, arc- és fogporok és egyéb különféle szerkesz és egyéb elkesztésű száltag utasítás (kézikönyv) után, melyet darabonként 30 fillért küld B. B. Budapest, IX., Lónyay-utca 42A., I. 20, az összeg bélyegkezelés beküldésével. 1504

Hegybörök.
Termelőkből alakult szövetség keresi ajánlani kiváló minőségű hegyi borokat. Felhívás a hegyi Árgyűzők köz. Szegednél. Borászati Egylet. 18716

Róza, Róza.
2 éves kifutott orsú, koronás, hibátlan legújabb fűző, bokrészelt 15 kor., 10 drb magasztörzst 15 kor., 10 drb félmagasztörzst 15 kor., 10 drb egyrészes magasztörzst 10 koronát szállít. Képe 400 rózsafajta tartalmal. Katalógus kívánatra tartalmal. Kraus Tamás rózsakultúra, Feketehalom. 15741

Óvd a feleséged
Minden családra néve legfontosabb könyve gyermekalkalmazásról több mint 1000 kiegészítéssel, 12 fillér. Magyarországi eladó (nyitva 70 fillér). A Raupa aszony Berlin, S. W. 267. Lindenstrasse 50. 18091

Bronce-csillárok
legszépek és villamra szőlők és olcsók. Petrolenlámpák és csillárlámpák. Pollák Ferenx székelyvárosban. Török-körút 3. Kommun-utca sarok. Telefon 13-26. 10059

Légszűrő-rechands
legújabb modellek szerint, legnagyobb légszűrő megkötésért legújabb hatással Pollák Ferenx csillár-gyárban. Török-körút 3. Kommun-utca. Telefon 13-26. 10059

!! Menyasszony !!

Csak rövid ideig hallatlan olcsó
a legújabb és legfinomabb szonozott bádog főzőedény 1 kilo 70 kr. Mindenféle amerikai rendszert, fűző, buszörök, kávészűrő, mosás, konyhaballeg, evőeszköz, krumpliszűrő és a többi petyós árban. Teljes konyhaberendezés 10 forinttól feljebb.

FRIED LAJOS,
Kerepesi-út 57. sz. (Luther-ház)

Aranykés szálloda IV., Részpostas-utca 9. sz. Allandóan rü-tött felfüggesztés szobák 60 krajcártól feljebb.

Ha szép bajuszt,
szakált és haját akar növesztetni, vagy azt akarja hogy azok ki ne hulljanak. Végh-féle bajusz, vagy hajnövesztő kőgyógy, melyek nem hasonlíthatók össze más háttálaszerekkel, melyeket az újságokban nagyon hirdettek. Rövid, 105 alatt dus bajusz, szakált és haját nyorholni alkalom, míg számos közönség levele igazol. A Végh-féle bajusznövesztőtől bajusztossz használata nélkül is remekül áll a bajusz, ugyanakkor a hajnövesztő segítségével olyan frizurát csinálhatunk, a melyet akarunk. A bajusznövesztő 2 koronáért, a hajnövesztő 3 koronáért kapható az »Angyal-gyógyárban«. Szolnok, Lak-tanya-kört. 18886

Czimbabul
részletre is olcsón kapható melyről képes nagy arányzok bérmentve kapható. Orvosiállás címbelem, 100-4 koronát, legnagyobb címbelem, gyártás a. Alföldön, Varga Pálnál, Makó

Singer
varrógépj. jó karban, igen olcsón eladó. Eötvös-utca 51. a. 6.

Ebédcsillár
(légszűrő), olcsón eladó. Pfeifer fűtőbűt, Sántor-tér 4.

Hátoságitag
engedélyezve, elváltl pátkány, egész, s egyéb fejkék kiírását jóállás mellett, díjazás eredmény után, Furst Herman, Hajós-utca 7.

Méz,
elsőrendű eszemeségek, 5 kilos postacsomag. Égér, tiszta méz, szonozó baktériumoktól bérmentve 6 kor 50 f. u. avatár mellett, nagyobb mennyiségben és helyben kimerve olcsóbban: Országos Méhészeti Egyesület központ, VII., Damjanich-utca 48.

Főzőedény
kék szonozott, legjobb gyártmány, bámulatos olcsó árban. Próbamentény 6 főzőfazék és 6 lábas K. 530. Bóha, Budapest, Hunyady-tér 1.

Sömörbetegek
és olyanok is, akik sehol gyógyulást nem találtak, körjének ingyen prospektusokat, az eredményért csak a szállást és a vállalat. Rög, Altóna (Elbe) Gr. Bergstrasse 153.

Biztos keresetek,
eretleg vagyona tehet szert ha megrendeli. »Az élet könyve«, melyből bárki előudomány nélkül, csak egy összeggel, nagy forgalomban lévő cikkeket gyártat. A sikeres szavatolás. A könyv ára csak 2 koronás, szegényeknek csak 1 kor. Cím: »Az élet könyve« Kézdőhiv. Tornalyn. Kimerülő készlet. A sikeres szerek elkészítésére. 1080

Emberek
kis alakú embereket való kereséj megvételre. VIII., Népszínház-utca 32. Vasúttér. 5399

Petrolum
szesz és leg-szezsűző különlegesek kaphatók. Ságó Iszónál, V. Lipót-körút 17. 5614

Irodá-nak
egy füveg fal, füveg ajtóval tölve, jókarban eladó. VI. kor., Szerencse-utca 33. Házfeljelenél. 1601

Városligetben
tennis pályát keresek havi bérletre. délutánokra. Kollarits, Andrássy-út 16. 19210

Rézagy,
magas díván eladó. Dessewffy-utca 37. I. 9. 5009

Jó
házikozt, 4 tál étel 25 krajcár. Csányi-utca 4. 249

A Mária Ortothea
Egyesület ajánl elsősorban megbízható, képzett magyar, vagy idegen nyelvű nőket, óvónőket, bönneokat, társalkodókat, zene és táncóránokat. Tanítókat Ötökös, VII. kerület, Öregy-út 6. Hivatalos órák délelőtt 10-11-ig. 10103

Gőzcséplő
készítők használják és gyárilag javított kaphatók Seifred Hugónál, Budapest, V. Úry-nők-utca 7. 18382

BUTOR

mindenem, mélyen leszállított árban sürgősen eladó. Steinberger Manó butoripersonál, Teréz-körút 40.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányu gyógyoszert, melyvel az elgyengült erőt visszanyerhetik Mindenki, aki cizírát ir, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvvel postán, jól be csomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyoszert, mely már ezreket mentett meg, kik fiatalokri kihágások miatt nemi betegségekben, syphilis és olgyengült férfierőben szenvedtek. E céből elhatározta az intézet, mindenkinek egy csomag gyógyoszert, felvilágosító könyvvel együtt ingyen küldeni. E háviszerrel a baj odahaza gyógyítható és mindenki, aki fiatalokri kihágások miatt nemi betegségekben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyíthatja magát. Ezen gyógyoszert közvetlen hat azon szervekre, melyek részt szükítsegeknek és csodálatosan gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öregk és fiatalok irhatnak a »State Medical Institut«-nak alant címre, honnét nekik a csomag háldokélatlanul megküldetik. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt otthonuk nem hagyhatják el. A próbaküldemény bizonyítja, hogy mily könnyen lehet a veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Azintézet nem tesz kivételt. Mindenki írhat a gyógyoszerért bárhonnét is magyarul, mire nekik diszkreció mellett egy gyógyoszerküldeményt küld tik felvilágosító könyvvel együtt. Irjon azonnal. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy t ralmát senki sem gyanítja. A levelek következőleg címzendők: State Medical Institute, 9. ElectromBuilding, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesítendő.

Csúszban szenvedők
szere eddig el nem ért ide. Állás cipő; orvosi tekin-télyek által ilyenek lett elismervo és ajánl-

50% ármentakarítás
BUTOR
ugy készpénzért, mint HITELRE

készpénzfizetési árakon, banknál törleszthető. Bartók Farkas butoraktára BUDAPEST, V., Külső Váci-út 12. Árjegyzék 400 rajzsal 60 fillér bélyeg ellenében portómentesen.

Kerekp r alkatrészek
gummiruk legjobb minőségben, 40 százelekos engedélyvel kerekpár javításokat, kiképzéseket, szonozást hallatlan olcsón készítek. Új kerekpárok 55 fillér 70 fillér, használt kerekpárok 25 fillér, javítás órák 10-12 fillér, kerekpár beállítás 10-12 fillér. Vidéki megrendeléseket költségtelen és pontosan eszközök. Bergor Béla Budapest, Dessowffy-utca 28. sz.

Érettségire,
polgári iskolai magánvizsgákra előkészítő rövid idő alatt biztos sikerrel, másrészt díjazással »Magánúttanulmány« Budapest, VII. Demolászky-utca 22. II. e. 15.

Használt cséplőgépek

jutányos és kedvező feltételek meli tel eladók:

3 HP W. Chter-e-féle készlet.
3 HP Robey-féle készlet.
4 HP Ra-zoms-féle gőzgep Robey-féle cséplővel párosítva.
6 HP Nicholson-féle készlet.
8 HP Hofherr és Schartz-fel: gőzgep magyar állami cséplővel párosítva.
8 HP Robey-féle cséplő.
10 HP Cl. és Sh.-féle cséplő
12 HP Robey-féle füst bil gőzgep.

Szüics Ödön
Budapest, VI. Nagymező-u. 67.

Sikerült

Carlsbadban 2 vágon po cellán árut rendkívül olcsó áron megvennem. Ennek kúrástítása fizetemben megkezdődött.

ÁRUM:
Egy comp. fin. 5 szem. fehér ebből-készlet csak 3 trt
Egy comp. 6 szem. ebből díszesen festve csak 3.50 trt
Egy comp. 6 szemlőre ebből csodakészlet aranyozva és festve csak 7.33 trt
Egy díszes mosdókészlet csak 3.33 trt

Kávé-vagy tea-készlet, fehér csak 1.50 trt
Caoda kávé- vagy tea-készlet arany-és festve csak 3.75 trt
Egy 6 szem. mosdókészlet és gravírozott füveg-készlet csak 4 trt
Egy tucat vízes vagy boros pohár csak 60 kr.

Tatásos Ferenc Magyarhon
ÜVEG-és carlsbadi porcellán gyári raktára
Andrássy-út 74. sz. Vidékre ingyen láda és csomagolás. Pontos kiszárolás. - Vasúti Állomás kériatik.

Lang Jakab és Fia

Kerekpár nagyraktárban Bpest, József-körút 41. Fűközlét: Baross-tér 4. sz. Nagy Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Premier

Magyarországi forrást: LANG JAKAB és FIA Kerekpár nagyraktárban Bpest, József-körút 41. Fűközlét: Baross-tér 4. sz. Nagy Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fénykép-készülékek

Elsőrendű gyártmányok, részletfizetésre is. Árjegyzéket tes-sék kérni.

Butor

occasio, asztalos és kárpitos arukban, valamint angol bőr garnitúrákban. Andrásy-út 4. sz. alatt. Csak rövid ideig. V-dékiek figyelmébe különösen ajánlható.

Schwarz Felix

nemzetközi szállító Pozsony, Ventur-utca 5.sz. Elvámolások és beraktározások.

Butor

occasio, asztalos és kárpitos arukban, valamint angol bőr garnitúrákban. Andrásy-út 4. sz. alatt. Csak rövid ideig. V-dékiek figyelmébe különösen ajánlható.

Fénykép-készülékek

Elsőrendű gyártmányok, részletfizetésre is. Árjegyzéket tes-sék kérni.

AUFRECHT és

GOLDSCHMIED FÉNYKÉPESZETI OSZTÁLY BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-U. 32.

Alkalmos képviselők felvételnek.

En Csillag Anna

186 cm. 61/2 hosszú Coroly-hajamat, az állal leni felállni kezdés 14 havi használatá után értem el. Ezen kezdés az egyedüli szóna haj fűközlésére, a névsz előmozdítására, a legjobb eredményre, uránál erős és teljes szakállt növeszt és már rövid ideig használat után is úgy a hajnak, mint szakállnak természetesen órány és teltségét kölcsönöz és megőrvi ezokat a korai megőrzésűtel egész a késő időkig.

Egy 60 fillér 3 trt.
Postai értéklésnek nemontant v eszernok előre való beküldés után vagy utánvéttel az értéklés világot a gyárból, hogy máj 30 den rendelés intézősül.

Csillag Anna

Wien, I., Graben 10.

Premier-kerekpárok

A világhírű angol Helico Premier-kerekpárok már 30 éve utalják a kerekpár sportot. Sikeresek, könnyűek és tartósek.

Premier

Magyarországi forrást: LANG JAKAB és FIA Kerekpár nagyraktárban Bpest, József-körút 41. Fűközlét: Baross-tér 4. sz. Nagy Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fénykép-készülékek

Elsőrendű gyártmányok, részletfizetésre is. Árjegyzéket tes-sék kérni.

Butor

occasio, asztalos és kárpitos arukban, valamint angol bőr garnitúrákban. Andrásy-út 4. sz. alatt. Csak rövid ideig. V-dékiek figyelmébe különösen ajánlható.

Schwarz Felix

nemzetközi szállító Pozsony, Ventur-utca 5.sz. Elvámolások és beraktározások.

Butor

occasio, asztalos és kárpitos arukban, valamint angol bőr garnitúrákban. Andrásy-út 4. sz. alatt. Csak rövid ideig. V-dékiek figyelmébe különösen ajánlható.

Fénykép-készülékek

Elsőrendű gyártmányok, részletfizetésre is. Árjegyzéket tes-sék kérni.

AUFRECHT és

GOLDSCHMIED FÉNYKÉPESZETI OSZTÁLY BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-U. 32.

Alkalmos képviselők felvételnek.